

- particularment en els contractes de treball i en els documents tècnics com ara les instruccions de productes o equipaments;
- b a prohibir la inserció, en els reglaments interns de les empreses i els documents privats, de clàusules que excloguin o limitin l'ús de les llengües regionals o minoritàries, almenys entre els parlants de la mateixa llengua;
 - c a oposar-se a les pràctiques que tinguin la intenció de no fomentar l'ús de les llengües regionals o minoritàries en el marc de les activitats econòmiques o socials;
 - d a facilitar i/o fomentar per altres mitjans diferents dels que esmenten els apartats anteriors l'ús de les llengües regionals o minoritàries.

2 En matèria d'activitats econòmiques i socials, les Parts es comprometen, en la mesura en què les autoritats públiques tinguin competència, en el territori en què s'usen les llengües regionals o minoritàries, i en la mesura en què sigui raonablement possible:

- a a definir, per mitjà de les seves reglamentacions financeres i bancàries, modalitats que permetin, en condicions compatibles amb els usos comercials, la utilització de les llengües regionals o minoritàries en la redacció d'ordres de pagament (xecs, lletres de canvi, etc.) o altres documents financers o, si s'escau, a vetllar per la introducció d'un procés d'aquest tipus;
- b en els sectors econòmics i socials dependents directament del seu control (sector públic), a dur a terme accions que fomentin l'ús de les llengües regionals o minoritàries;
- c a vetllar perquè els equipaments socials com ara hospitals, asils o residències ofereixin la possibilitat de rebre i d'atendre en la seva llengua els parlants d'una llengua regional o minoritària que necessitin cures per raons de salut, d'edat o altres;
- d a vetllar, segons les modalitats adequades, perquè les consignes de seguretat siguin igualment redactades en les llengües regionals o minoritàries;
- e a fer accessibles en les llengües regionals o minoritàries les informacions que donen les autoritats competents relatives als drets dels consumidors.

Article 14

Intercanvis transfronterers

Les Parts es comprometen:

- a a aplicar els acords bilaterals i multilaterals existents que vinculen els Estats en què la mateixa llengua s'usa d'una manera idèntica o

semblant, o a esforçar-se a concloure'n, si cal, per tal d'afavorir els contactes entre els parlants de la mateixa llengua en els Estats en qüestió, en els àmbits de la cultura, l'ensenyament, la informació, la formació professional i l'educació permanent;

- b en interès de les llengües regionals o minoritàries, a facilitar i/o promoure la cooperació a través de les fronteres, especialment entre col·lectivitats regionals o locals en el territori de les quals s'usa la mateixa llengua d'una manera idèntica o semblant.

PART IV

Aplicació de la Carta

Article 15

Informes periòdics

1 Les Parts presentaran periòdicament al secretari general del Consell d'Europa, en la forma que determinarà el Comitè de Ministres, un informe sobre la política duta a terme, d'acord amb la part II d'aquesta Carta, i sobre les mesures preses en aplicació de les disposicions de la part III que hagin acceptat. El primer informe s'ha de presentar durant l'any següent a l'entrada en vigor de la Carta per a la Part en qüestió; els altres informes, en intervals de tres anys després del primer informe.

- 2 Les Parts publicaran els seus informes.

Article 16

Examen dels informes

1 Els informes presentats al secretari general del Consell d'Europa en aplicació de l'article 15 seran examinats per un comitè d'experts que es constituirà d'acord amb l'article 17.

2 Els organismes o les associacions establerts legalment en una Part podran cridar l'atenció del comitè d'experts sobre qüestions relatives als compromisos que hagi pres aquesta Part en virtut de la part III d'aquesta Carta. Un cop hagi consultat la Part interessada, el comitè d'experts podrà tenir en compte aquestes informacions en la preparació de l'informe que esmenta el paràgraf 3 d'aquest article. Aquests organismes o associacions podran presentar declaracions, a més, quant a la política duta a terme per una Part, d'acord amb la part II.

3 Sobre la base dels informes que esmenta el paràgraf 1 i de les informacions que esmenta el paràgraf 2, el comitè d'experts prepararà un informe a l'atenció del Comitè de Ministres. Aquest informe anirà acompanyat d'observacions que les Parts seran invitades a formular, i el Comitè de Ministres el podrà fer públic.

4 L'informe que esmenta el paràgraf 3 contindrà, particularment, les propostes del comitè d'experts al Comitè de Ministres amb vista a la preparació, si s'escau, de qualsevol recomanació d'aquest darrer a una o més Parts.

5 El secretari general del Consell d'Europa elaborarà un informe biennal detallat per a l'Assemblea parlamentària sobre l'aplicació de la Carta.

Article 17

Comitè d'experts

1 El comitè d'experts serà compost per un membre per cada Part, que el Comitè de Ministres nomenarà d'una llista de persones de la més alta integritat i competència reconeguda en les matèries de què tracta la Carta, que la Part afectada proposarà.

2 Els membres del comitè seran nomenats per un període de sis anys i el seu mandat serà renovable. Si un membre no pot complir el seu mandat, serà substituït d'acord amb el procediment que preveu el paràgraf 1, i el membre nomenat en substitució completarà el termini del mandat del seu predecessor.

3 El comitè d'experts adoptarà el seu reglament intern. El secretari general del Consell d'Europa n'assegurarà el Secretariat.

PART V

Disposicions finals

Article 18

Aquesta Carta és oberta a la signatura dels Estats membres del Consell d'Europa. Se sotmetrà a ratificació, acceptació o aprovació. Els instruments de ratificació, d'acceptació o d'aprovació es dipositaran davant el secretari general del Consell d'Europa.

Article 19

1 Aquesta Carta entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos des de la data en què cinc Estats membres del Consell d'Europa hagin expressat el seu consentiment a estar vinculats per la Carta, d'acord amb el que disposa l'article 18.

2 Per a qualsevol Estat membre que expressi posteriorment el seu consentiment a estar vinculat per la Carta, aquesta entrarà en vigor el primer dia del més següent a l'expiració d'un període de tres mesos des de la data del dipòsit de l'instrument de ratificació, d'acceptació o d'aprovació.

Article 20

1 Un cop aquesta Carta hagi entrat en vigor, el Comitè de Ministres del Consell d'Europa podrà convidar qualsevol Estat no membre del Consell d'Europa a adherir-se a la Carta.

2 Per a qualsevol Estat que s'hi adhereixi, la Carta entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos des de la data de dipòsit de l'instrument d'adhesió davant el secretari general del Consell d'Europa.

Article 21

1 Qualsevol Estat, en el moment de la signatura o del dipòsit del seu instrument de ratificació, d'acceptació, d'aprovació o d'adhesió, pot formular una o més reserva/es als paràgrafs 2 a 5 de l'article 7 d'aquesta Carta. No s'admet cap altra reserva.

2 Qualsevol Estat contractant que hagi formulat una reserva en virtut del paràgraf anterior pot retirar-la totalment o parcialment tot adreçant una notificació al secretari general del Consell d'Europa. La retirada prendrà efecte la data en què el secretari general rebi la notificació.

Article 22

1 Qualsevol Part pot denunciar, en tot moment, aquesta Carta tot adreçant una notificació al secretari general del Consell d'Europa.

2 La denúncia prendrà efecte el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de sis mesos des de la data en què el secretari general rebi la notificació.

Article 23

El secretari general del Consell d'Europa notificarà als Estats membres del Consell i a qualsevol Estat que s'hagi adherit a aquesta Carta:

- a qualsevol signatura;
- b el dipòsit de qualsevol instrument de ratificació, d'acceptació, d'aprovació o d'adhesió;
- c qualsevol data d'entrada en vigor d'aquesta Carta, d'acord amb els seus articles 19 i 20;
- d qualsevol notificació que rebi en aplicació de les disposicions del paràgraf 2 de l'article 3;
- e qualsevol altre acte, notificació o comunicació que concerneixi aquesta Carta.

En fe dels quals, els sotasignats, degudament autoritzats a aquest efecte, han signat aquesta Carta.

Fet a Estrasburg, el 5 de novembre de 1992, en francès i en anglès, tots dos textos donant igualment fe, en un sol exemplar que es dipositarà en els arxius del Consell d'Europa. El secretari general del Consell d'Europa n'adreçarà una còpia certificada a cada un dels Estats membres del Consell d'Europa i a qualsevol Estat convidat a adherir-se a aquesta Carta.

4.5. Declaració de Viena de 9 d'octubre de 1993, relativa a les Minories Nacionals

(Declaració dels caps d'Estat i de Govern dels Estats membres del Consell d'Europa reunits per primera vegada en la història d'aquesta organització en aquesta conferència de la cimera de Viena, el 9 d'octubre de 1993)

[...]

APÈNDIX II Minories nacionals

Nosaltres, caps d'estat i de govern dels estats membres del Consell d'Europa, hem establert els acords següents pel que fa a la protecció de les minories nacionals:

Les minories nacionals que les sotragades de la història han establert a Europa, haurien de ser protegides i respectades per tal que puguin contribuir a l'estabilitat i la pau.

En aquesta Europa que desitgem construir, hem d'afrontar aquest repte: garantir la protecció dels drets de les persones que pertanyen a minories nacionals dins la legalitat i respectar la integritat territorial i la sobirania nacional dels Estats. Sota aquestes condicions, les minories contribuiran d'una manera valuosa a la vida de les nostres societats.

Cal crear un clima de tolerància i diàleg per a la participació de tots en la vida política. En aquest aspecte, les administracions regionals i locals haurien de contribuir-hi d'una manera destacada.

En les seves accions, els Estats haurien de garantir el respecte dels principis fonamentals de la nostra tradició europea comuna: igualtat davant la Llei, no discriminació, igualtat d'oportunitats, llibertat d'associació i assemblea, com també la participació activa en la vida pública.

Els Estats haurien de crear les condicions necessàries perquè les persones que pertanyen a minories nacionals puguin desenvolupar la seva cultura i preservar la seva religió, tradicions i costums. Aquestes persones han de poder utilitzar la seva llengua, tant en públic com en privat, i haurien de poder utilitzar-la, sota determinades condicions, en les seves relacions amb les administracions públiques.

Subratllem la importància que poden tenir per a l'estabilitat i la pau a Europa els acords bilaterals entre els Estats amb l'objectiu de garantir la protecció de les minories nacionals.

Ratifiquem la nostra determinació per a l'aplicació plena dels compromisos relacionats amb la protecció de les minories nacionals que preveuen els documents de Copenhagen i d'altres de la OSCE.

Considerem que el Consell d'Europa s'hauria d'esforçar per transformar, fins on sigui possible, aquests compromisos polítics en obligacions legals.

Atesa la seva vocació fonamental, el Consell d'Europa és en una situació privilegiada per tal de contribuir a la solució dels problemes de les minories nacionals. En aquest sentit, aspirem a la col·laboració estreta pactada entre el Consell d'Europa i l'Alt Comissariat per a les Minories de la OSCE.

Consegüentment, decidim encarregar al Comitè de ministres:

- . l'establiment de mesures que aportin confiança amb l'objectiu d'incrementar la tolerància i l'enteniment entre els pobles;
- . donar respostes a les reclamacions d'ajut per a la negociació i l'aplicació de tractats en qüestions relacionades amb les minories nacionals, com també acords de cooperació transfronterera;
- . elaborar un esborrany, al més aviat possible, d'un projecte de convenció on s'especifiquin els principis que els Estats signataris es comprometen a respectar per tal de garantir la protecció de les minories nacionals. Aquest document serà obert, també, a la signatura dels Estats que no en són membres;
- . començar l'elaboració d'un protocol que complementi la Convenció Europea dels Drets Humans en l'àmbit cultural mitjançant disposicions que garanteixin els drets individuals, especialment els de les persones que pertanyen a minories.

APÈNDIX III

Declaració i pla d'actuació per combatre el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància

Nosaltres, caps d'estat i de govern dels estats membres del Consell d'Europa

Convençuts que la diversitat de tradicions i cultures ha estat durant molts segles una de les riqueses d'Europa i que el principi de tolerància representa la garantia del manteniment a Europa d'una societat oberta i que respecta la diversitat cultural a què estem lligats;

convençuts del fet que la consecució d'una societat democràtica i plural que respecti la igualtat pel que fa a la dignitat de tots els éssers humans és un dels objectius principals de la construcció europea;

alarmats per l'actual ressorgiment del racisme, la xenofòbia i l'antisemitisme, l'increment del clima d'intolerància i dels actes de violència, especialment envers els immigrants i les persones d'origen immigrant i el tracte degradatori i les pràctiques discriminatòries que l'acompanyen;

alarmats també pel desenvolupament del nacionalisme agressiu i l'etnocentrisme, els quals representen noves expressions de xenofòbia;

preocupats pel deteriorament de la situació econòmica, que és una amenaça per a la cohesió de les societats europees ja que genera formes d'exclusió que alhora poden fomentar les tensions socials i les manifestacions de xenofòbia;

convençuts del fet que aquestes manifestacions d'intolerància són una amenaça per a les societats democràtiques i els seus valors fonamentals i debiliten els fonaments de la construcció europea;

ratificant la Declaració de 14 de maig de 1981 del Comitè de Ministres en la qual aquests ja condemnaven qualsevol forma d'intolerància i els actes de violència que aquesta implica;

refermant els valors de solidaritat que han d'inspirar tota la societat per tal de reduir la marginació i l'exclusió social;

convençuts, a més, que el futur d'Europa reclama dels individus i dels grups, no sols tolerància, sinó també la voluntat d'actuar conjuntament combinant les seves diverses aportacions.

Condemnem, de la manera més enèrgica, el racisme en totes les seves formes, la xenofòbia, l'antisemitisme, la intolerància i qualsevol forma de discriminació religiosa.

Encoratgem els Estats membres a continuar els esforços que ja han emprès per tal d'eliminar aquests fenòmens, i ens comprometem a reforçar les lleis nacionals i els instruments internacionals i a adoptar les mesures adequades a escala nacional i europea.

Ens comprometem a combatre qualsevol ideologia, política o pràctica que representi una incitació a l'odi racial, la violència i la discriminació, com també qualsevol actuació o llenguatge que pugui incrementar les pors i les tensions entre els grups de contextos racials, ètnics, nacionals, religiosos o socials diferents.

Fem una crida urgent als pobles, grups i ciutadans d'Europa, especialment a la gent jove, perquè lluitin aferrissadament contra qualsevol forma d'intolerància i perquè participin activament en la construcció d'una societat europea basada en els valors comuns i caracteritzada per la democràcia, la tolerància i la solidaritat;

Amb aquest objectiu, *encarreguem* al Comitè de Ministres l'elaboració i l'aplicació al més aviat possible del *pla d'actuació* següent i la mobilització dels recursos financers necessaris.

PLA D'ACTUACIÓ

1 Llençar una àmplia Campanya Europea de la Joventut per tal de mobilitzar el públic en favor d'una societat tolerant basada en la igual dignitat de tots els seus membres i en contra de les manifestacions de racisme, xenofòbia, antisemitisme i intolerància.

Aquesta campanya, coordinada pel Consell d'Europa i amb la col·laboració de les organitzacions europees de la joventut, ha de tenir una dimensió nacional i local mitjançant la creació de comitès nacionals.

El seu objectiu s'ha de centrar sobretot en l'impuls de projectes pilot que impliquin tots els àmbits de la societat.

2 Convidar els Estats membres a incrementar les garanties contra qualsevol forma de discriminació basada en la raça, l'origen nacional o ètnic o la religió, a aquest efecte a:

- . revisar al més aviat possible les seves legislacions amb vista a l'eliminació de les disposicions que poden engendrar discriminació basada en qualsevol de les raons esmentades més amunt o que poden emparar els prejudicis;
- . garantir l'aplicació efectiva de la legislació amb l'objectiu de combatre el racisme i la discriminació;
- . incrementar i aplicar mesures preventives per combatre el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància, en particular les mesures que consciencien la població i li donen confiança;

3 Establir un Comitè d'experts governamentals amb l'encàrrec de:

- . revisar les polítiques en matèria legal dels Estats membres i les altres mesures per combatre el racisme, la xenofòbia, l'antisemitisme i la intolerància, i la seva efectivitat;
- . proposar més actuacions a escala local, nacional i europea;
- . formular recomanacions polítiques generals als Estats membres;
- . estudiar els instruments legals internacionals que es puguin aplicar a aquest nivell amb vista al seu reforçament en cas que sigui necessari;

El Comitè d'experts ha d'informar periòdicament el Comitè de Ministres, el qual ha de sol·licitar l'opinió de comitès directius rellevants.

El Comitè de Ministres ha de decidir els procediments addicionals que cal adoptar per al funcionament d'aquest mecanisme.

4 Incrementar l'enteniment mutu i la confiança entre els pobles per mitjà de programes de cooperació i ajut del Consell d'Europa. Les tasques que s'han de dur a terme en aquesta àrea se centraran principalment en:

- . l'estudi de les causes, profundament arrelades, de la intolerància i l'estudi de possibles solucions, sobretot per mitjà d'un seminari i del suport als programes d'investigació;
- . la promoció de l'educació en l'àmbit dels drets humans i el respecte envers la diversitat cultural;
- . el reforçament de programes adreçats a eliminar els prejudicis en l'ensenyament de la història, bo i emfasitzant la influència mútua positiva entre diferents països, religions i idees en el desenvolupament històric d'Europa;
- . l'estímul de la cooperació transfronterera entre les administracions locals per tal d'augmentar la confiança;
- . l'increment del treball conjunt en l'àmbit de les relacions intercomunitàries i la igualtat d'oportunitats;
- . el desplegament de polítiques per combatre l'exclusió social i la pobresa extrema.

5 Demanem als professionals dels mitjans de comunicació que denunciïn i comentin qualsevol acte de racisme o intolerància, d'una manera objectiva i responsable, i que continuïn desenvolupant codis deontològics d'ètica que reflecteixin aquestes exigències.

En l'execució d'aquest Pla, el Consell d'Europa tindrà en compte la tasca de la UNESCO en l'àmbit de la tolerància, especialment els preparatius de "L'Any de la Tolerància" el 1995.

Cal trametre un primer informe sobre l'aplicació del Pla d'Actuació al Comitè de Ministres en la seva 94a sessió el maig de 1994.

4.6. Convenció marc sobre la protecció de les minories nacionals, de 10 de novembre de 1994¹¹³

(Adoptada pel Consell de ministres del Consell d'Europa el dia 10 de novembre de 1994 i oberta a la signatura el dia 1 de febrer de 1995. Entrà en vigor el dia 1 de febrer de 1998)

Estrasburg, novembre del 1994

Els Estats membres del Consell d'Europa i els altres Estats, signants d'aquesta Convenció marc,

Considerant que l'objectiu del Consell d'Europa consisteix en portar a terme una unió més estreta entre els seus membres per a salvaguardar i promoure els ideals i els principis, que constitueixen un patrimoni comú,

Volent donar-li una continuació a la Declaració dels caps d'Estat i de govern dels Estats membres del Consell d'Europa adoptat a Viena el 9 d'octubre del 1993;

Decidits a protegir l'existència de minories nacionals en el seu respectiu territori;

Considerant que els trasbalsos de la història europea han demostrat que la protecció de les minories nacionals és essencial per a l'estabilitat, la seguretat democràtica i la pau del continent;

Considerant que una societat plural i veritablement democràtica no tant sols ha de respectar la identitat ètnica, cultural, lingüística i religiosa de qualsevol persona que pertanyi a una minoria nacional, sinó que també ha de crear les condicions adients per a permetre expressar, preservar i desenvolupar aquesta identitat;

Considerant que la creació d'un clima de tolerància i de diàleg és necessari per a permetre que la diversitat cultural sigui una font, i un factor, no pas de divisió sinó d'enriquiment per a cada societat;

Considerant que l'expansió d'una Europa tolerant i pròspera no només depèn de la cooperació entre Estats sinó que es basa també en una cooperació transfronterera entre col·lectivitats locals i regionals respectuosa de la constitució i de la integritat territorial de cada Estat;

¹¹³ El dia 12 de juliol de 2001 l'havien ratificada: Albània, Azerbaidjan, Àustria, Bulgària, Croàcia, Xipre, República Txeca, Dinamarca, Estònia, Finlàndia, Alemanya, Hongria, Itàlia, Irlanda, Lituània, Noruega, Liechtenstein, Malta, Moldàvia, Romania, Polònia, San Marino, Rússia, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Suècia, Suïssa, Macedònia, Ucraïna, Regne Unit, Armènia i Bòsnia. L'havia signada sense ratificar-la: Grècia, Islàndia, Letònia, Luxemburg, Països Baixos i Portugal.

Tenint en compte la convenció de salvaguarda dels Drets de L'home i de les Llibertats fonamentals i els seus Protocols;

Tenint en compte els compromisos relatius a la protecció de les minories nacionals continguts a les convencions i declaracions de les Nacions Unides així com als documents de la Conferència sobre Seguretat i Cooperació a Europa, especialment el de Copenhaguen del 29 de juny del 1990;

Decidits a definir els principis que convé respectar i les obligacions que se'n desprenen, per a assegurar, al si dels Estats membres i dels altres estats que esdevindran Parts en el present instrument, la protecció efectiva de les minories nacionals i dels drets i llibertats de les persones que hi pertanyen en el respecte de la preeminència del dret, de la integritat territorial i de la sobirania nacional;

Trobant-se decidits a portar a terme els principis enunciats en la present Convenció marc per mitjà de legislacions nacionals i de polítiques governamentals adients;

Han convingut el que segueix:

TÍTOL I

Article 1

La protecció de les minories nacionals i dels drets i llibertats de les persones que pertanyen a aquelles minories és part integrant de la protecció internacional dels drets de l'home i com a tal, és un dels dominis de la cooperació internacional.

Article 2

Les disposicions de la present Convenció marc seran aplicades de bona fe, amb esperit de comprensió i de tolerància així com amb el respecte pels principis de bon veïnatge, relacions amistoses i de cooperació entre Estats.

Article 3

1 Qualsevol persona que pertanyi a una minoria nacional té dret d'escollir de ser o no tractada com a tal, aquesta opció no li ha de representar cap desavantatge, ni tampoc de l'exercici dels seus drets.

2 Les persones que pertanyen a minories nacionals poden individualment o en unió a d'altres exercir els seus drets i llibertats que en deriven dels principis enunciats en aquesta convenció.

TÍTOL II

Article 4

1 Les Parts es comprometen a garantir a tota persona pertanyent a una minoria nacional el dret a la igualtat davant la llei i a una igual protecció de la llei. En conformitat, es prohibeix qualsevol discriminació basada en la pertinença a una minoria nacional.

2 Les Parts es comprometen a adoptar, si convé, les mesures adequades per a promoure, en tots els dominis de la vida econòmica, social, política i cultural, una igualtat plena i efectiva entre les persones que pertanyen a una minoria nacional i les que pertanyen a la majoria. Considerant degudament, en aquest respecte, les condicions específiques de vida de les persones pertanyent a minories nacionals.

3 Les mesures adoptades conforme al paràgraf 2 no són considerades com a acte de discriminació.

Article 5

1 Les Parts es comprometen a fomentar les condicions adients per a permetre a les persones pertanyents a minories nacionals de conservar i desenvolupar llur cultura, així com de conservar els elements essencials de llur identitat, com és la religió, llengua, tradicions i patrimoni cultural.

2 Sense perjudici de les mesures preses en el marc de les seves polítiques generals d'integració, les Parts s'abstenen de qualsevol política o pràctica que tendeixi a una assimilació contrària a la voluntat de les persones que pertanyen a les minories nacionals i protegeixen a aquestes persones de qualsevol acció destinada a una assimilació semblant.

Article 6

1 Les Parts vetllaran per a afavorir l'esperit intercultural i el diàleg intercultural, així com per a prendre les mesures eficaces per a fomentar el respecte i la comprensió mútues i la cooperació entre totes les persones que viuen en el seu territori, sigui quina sigui la seva identitat ètnica, cultural, lingüística o religiosa, especialment en el camp de l'ensenyament, de la cultura i mitjans d'informació.

2 Les Parts es comprometen a prendre totes les mesures adients per a protegir les persones que podrien ser víctimes d'amenaques o d'actes de discriminació, d'hostilitat o de violència a causa de llur identitat ètnica, cultural, lingüística o religiosa.

Article 7

Les Parts vetllaran per a que qualsevol persona que pertany a una minoria nacional tingui assegurat el respecte als seus drets a la llibertat de reunió pacífica, a la llibertat d'associació, a la llibertat d'expressió i a la llibertat de pensament, de consciència o de religió.

Article 8

Les Parts es comprometen a reconèixer que qualsevol persona pertanyent a una minoria nacional té dret a manifestar la seva religió o la seva convicció, i el dret de crear institucions religioses, organitzacions i associacions.

Article 9

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que el dret a la llibertat d'expressió de qualsevol persona pertanyent a una minoria nacional comprèn la

llibertat d'opinió i la llibertat de rebre o de comunicar informacions o idees en la llengua minoritària, sense la ingerència de les autoritats públiques i sense considerar fronteres. Pel que fa a l'accés als mitjans de comunicació, les Parts vetllaran, en el marc de llur sistema legislatiu, a que les persones pertanyents a minories nacionals no siguin discriminades.

2 El primer paràgraf no impedeix que les Parts sotmetin a un règim d'autorització no discriminatori i basat en criteris objectius, a les empreses de ràdio sonora, televisió o cinema.

3 Les Parts no obstaculitzaran la creació i utilització dels mitjans escrits per les persones pertanyent a minories nacionals. En el marc legal de la ràdio sonora i de la televisió, vetllaran, en la mesura del possible i tenint compte les disposicions del primer paràgraf, per a donar a les persones pertanyent a minories nacionals la possibilitat de crear i utilitzar els seus propis mitjans de comunicació.

4 En el marc dels seus sistemes legislatius, les Parts adoptaran les mesures adients per a facilitar l'accés de persones pertanyent a minories nacionals als mitjans de comunicació, per a fomentar la tolerància i permetre el pluralisme cultural.

Article 10

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que qualsevol persona pertanyent a una minoria nacional té el dret d'utilitzar lliurement i sense entrebancs la seva llengua minoritària tant en privat com en públic, oralment i per escrit.

2 A les zones geogràfiques d'implantació substancial o tradicional de les persones que pertanyen a les minories nacionals, quan aquestes ho sol·licitin i que aquesta respongui a una necessitat real, les Parts s'esforçaran per a assegurar, si això és possible, les condicions que permetin l'ús de la llengua minoritària en les relacions entre aquelles persones i les autoritats administratives.

3 Les Parts es comprometen a garantir el dret de tota persona pertanyent a una minoria nacional, de ser informada, sense cap demora i en una llengua que compregui, de les raons del seu arrest, de la naturalesa i de la causa de l'acusació contra ella, i també de defensar-se en la seva llengua, i si és necessari amb assistència gratuïta d'un intèrpret.

Article 11

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que tota persona pertanyent a una minoria nacional té el dret de fer servir el seus cognoms (el seu patrimoni) i els seus noms en la llengua minoritària així com el dret del seu reconeixement oficial, segons les modalitats previstes pel seus sistemes jurídics.

2 Les Parts es comprometen a reconèixer que tota persona pertanyent a una minoria nacional té el dret de presentar en la seva llengua minoritària

rètols, inscripcions i altres informacions de caràcter privat exposats a la vista del públic.

3 A les regions tradicionalment habitades per un nombre substancial de persones que pertanyen a una minoria nacional, les Parts, en el marc del seu sistema legislatiu, que comprendria, si s'escau, acords amb altres Estats, s'esforçaran, tenint compte les condicions específiques, de presentar les denominacions tradicionals locals, els noms dels carrers i altres indicacions topogràfiques destinades al públic, també en llengua minoritària des del moment que hi hagi prou demanda per a aquelles indicacions.

Article 12

1 Les Parts prendran mesures, si és necessari, en el camp de l'ensenyament i de la investigació per a promoure el coneixement de la cultura, de la història, de la llengua i de la religió tant de les seves minories nacionals com de la majoria.

2 En aquest context, les Parts oferiran especialment la possibilitat de formació per als professors i d'accés als manuals escolars, i facilitaran els contactes entre alumnes i professors de comunitats diferents.

3 Les Parts es comprometen a promoure la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació a tots nivells per a les persones pertanyent a minories nacionals.

Article 13

1 En el marc dels seus sistemes d'ensenyament, les Parts reconeixen a les persones pertanyent a una minoria nacional el seu dret de crear i dirigir els seus propis establiments privats d'ensenyament i formació.

2 L'exercici d'aquell dret no implica cap obligació financera de les Parts.

Article 14

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que tota persona pertanyent a una minoria nacional té dret a aprendre la seva llengua minoritària.

2 A les zones geogràfiques d'implantació substancial o tradicional de les persones que pertanyen a minories nacionals, si existeix demanda suficient, les Parts s'esforçaran d'assegurar, sempre que sigui possible i en el marc dels seus sistemes educatius, que les persones que pertanyen a les esmentades minories tinguin la possibilitat d'aprendre la llengua minoritària o de rebre un ensenyament en aquella llengua.

3 El paràgraf 2 del present article serà portat a terme sense perjudicar l'aprenentatge de la llengua oficial ni el seu ensenyament.

Article 15

Les Parts es comprometen a crear les condicions necessàries per a la participació efectiva de les persones que pertanyen a les minories nacionals en

la vida cultural, social i econòmica, així com en els afers públics, en particular aquells que els concerneixen.

Article 16

Les Parts s'abstenen de prendre mesures que tenen com a objectiu atemptar contra els drets i llibertats provinents d'aquesta Convenció marc, modificant les proporcions de la població d'una zona geogràfica on resideixen persones que pertanyen a les minories nacionals.

Article 17

1 Les Parts es comprometen a no obstaculitzar el dret de les persones pertanyent a minories nacionals d'establir i de mantenir, lliurament i pacíficament, contactes fora de les fronteres amb persones que es troben regularment en altres Estats, sobretot amb les que tenen en comú una identitat ètnica, cultural, lingüística o religiosa, o bé un patrimoni cultural.

2 Les Parts es comprometen a no obstaculitzar el dret de les persones pertanyent a minories nacionals de participar en els treballs de les organitzacions no governamentals tant en el pla nacional com en l'internacional.

Article 18

1 Les Parts s'esforçaran d'establir, si és necessari, uns acords bilaterals i multilaterals amb d'altres Estats, sobretot amb els Estats veïns, per a afermar la protecció de les persones que pertanyen a les minories nacionals.

2 Si es presenta el cas, les Parts prendran les mesures pròpies per a afavorir la cooperació transfronterera.

Article 19

Les Parts es comprometen a respectar i a portar a terme els principis continguts a la present Convenció marc adduint-hi, si és necessari, les úniques limitacions, restriccions o derogacions previstes en els instruments jurídics internacionals, especialment a la Convenció per a salvaguardar els Drets de l'Home i de les Llibertats fonamentals i els seus Protocols en la mesura que siguin pertinents per als drets i llibertats que es desprenen dels esmentats principis.

TÍTOL III

Article 20

En l'exercici dels drets i llibertats que es desprenen de l'esmentada convenció, les persones que pertanyen a les minories nacionals han de respectar la legislació nacional i els drets dels altres, en particular els de les persones que pertanyen a la majoria o a d'altres minories nacionals.

Article 21

Cap disposició de l'esmentada Convenció marc pot ser interpretada per un individu com a dret per a realitzar activitats o actes contraris als principis

fonamentals del dret internacional i sobretot pel que fa referència a la igualtat sobirana, a la integritat territorial ni a la independència política dels Estats.

Article 22

Cap de les disposicions de la present Convenció marc serà interpretada com a límit o com a atemptat als Drets de l'Home i a les llibertats fonamentals que serien reconeguts d'acord a les lleis de qualsevol de les Parts o de qualsevol altre convenció signada per la Part Contractant.

Article 23

Els drets i llibertats provinents dels principis enunciats a l'esmentada convenció seran considerats d'acord als principis de la Convenció per a salvaguardar els Drets Humans i les Llibertats fonamentals i els seus Protocols ja que són equivalents.

TÍTOL IV

Article 24

1 L'Assemblea de Ministres del Consell Europeu s'encarregarà de vetllar per la posada en marxa de l'esmentada Convenció per part dels signataris.

2 Les Parts que no són membres del Consell Europeu participaran al mecanisme de posada en marxa segons les modalitats que s'han de determinar.

Article 25

1 En el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor de la Convenció marc, una de les Parts signants informará exhaustivament al Secretari General del Consell Europeu sobre les mesures legislatives i d'altra mena preses per a portar a terme els principis enunciats aquí.

2 Ulteriorment, cada Part informará al Secretari General, periòdicament i cada cop que l'Assemblea de Ministres ho sol·liciti, qualsevol altra informació que tingui a veure amb la present Convenció marc.

3 El Secretari General transmetrà a l'Assemblea de Ministres qualsevol informació comunicada conforme a les disposicions d'aquest article.

Article 26

1 L'Assemblea de Ministres es farà assistir per una comissió de consulta composta per experts reconeguts en el camp de la protecció a les minories nacionals a l'hora de valorar l'adequació de les mesures preses per cada Part a fi de portar a efecte els principis enunciats a la present Convenció marc.

2 La composició d'aquesta comissió de consulta i els seus procediments seran fixats per l'Assemblea de Ministres en un termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de la present Convenció marc.

TÍTOL V

Article 27

Aquesta Convenció marc està oberta a la signatura dels Estats membres del Consell Europeu. Fins a la data de la seva entrada en vigor, també està oberta a la signatura de qualsevol altre Estat que l'Assemblea de Ministres convidi a firmar. L'esmentada Convenció serà sotmesa a la ratificació, acceptació o aprovació. Els instruments de ratificació, acceptació o aprovació es presentaran al Secretari General del Consell d'Europa.

Article 28

1 Aquesta Convenció marc entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració del període de tres mesos després de la data en la que els Dotze Estats membres del Consell Europeu hauran expressat el seu consentiment a unir-se a la Convenció marc conforme a les disposicions de l'article 27.

2 Per a qualsevol Estat membre que expressi ulteriorment el seu consentiment a unir-se a la Convenció marc, aquesta entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos després de la data de dipòsit de l'instrument de ratificació, acceptació o aprovació.

Article 29

1 Després de l'entrada en vigor de la present Convenció marc i després de consultar als Estats signants, l'Assemblea de Ministres del Consell d'Europa podrà convidar a qualsevol Estat europeu no membre del Consell Europeu que, conformement a les disposicions de l'article 27, hagi estat convidat a firmar la Convenció marc i encara no ho hagi fet o qualsevol altre Estat no membre a adherir-se a la present Convenció marc, d'acord a una decisió que es prendrà per majoria prevista a l'article 20.d de l'Estatut del Consell Europeu.

2 Per a qualsevol altre Estat que s'adhereix, la Convenció marc entrarà en vigor el primer dia del mes que segueix a l'expiració d'un període de tres mesos després de la data de lliurament al Secretari General del Consell d'Europa de l'instrument d'adhesió.

Article 30

1 Qualsevol Estat pot, en el moment de la signatura o de lliurament del seu instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió, designar el o els territoris als que s'aplicarà aquesta Convenció marc, pels quals assegura les relacions internacionals.

2 Qualsevol Estat pot, després d'això, mitjançant una declaració dirigida al Secretari General del Consell Europeu, ampliar l'aplicació d'aquesta Convenció marc a un altre territori designat en la declaració. La Convenció marc entrarà en vigor pel que fa al territori el primer dia del mes següent a l'expiració del període de tres mesos després de la data de recepció de la declaració pel Secretari General.

3 Qualsevol declaració feta en virtut dels dos paràgrafs precedents podrà ser retirada, pel que fa a qualsevol territori designat en aquesta declaració, mitjançant una notificació dirigida al Secretari General. La retirada serà efectiva

el primer dia del mes següent a l'expiració del període de tres mesos després de la data de recepció de la notificació pel Secretari General.

Article 31

1 Qualsevol de les Parts pot en tot moment denunciar la present Convenció marc dirigint una notificació al Secretari General del Consell Europeu.

2 La denúncia tindrà efecte el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de sis mesos després de la data de recepció de la notificació pel Secretari General.

Article 32

El Secretari General del Consell Europeu notificarà als Estats membres del Consell, als altres Estats signants i a qualsevol Estat que s'hagi adherit a la present Convenció marc de:

a.- qualsevol firma;

b.- del lliurament de qualsevol instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió;

c.- qualsevol data d'entrada en vigor de la Convenció marc conforme als articles 28,29 i 30;

d.- qualsevol altre acte, notificació, comunicació que tingui relació amb la Convenció marc.

En base a tot això, els sotasignats, degudament autoritzats per a aquest efecte, han firmat la present Convenció marc.

5. Unió Europea

5.1. Actes jurídics amb implicacions normatives

5.1.1. Tractat Constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, de 25 de març de 1957

(Signat a Roma el 25 de març de 1957)

[...]

Article 217

Sense perjudici de les disposicions previstes al reglament del Tribunal de Justícia, el Consell ha de fixar, per unanimitat, el règim lingüístic de les institucions de la Comunitat.

5.1.2. Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica

(Signat a Roma el 25 de març de 1957)

[...]

Article 190

Sense perjudici de les disposicions previstes al reglament del Tribunal de Justícia, el Consell ha d'establir, per unanimitat, el règim lingüístic de les institucions de la Comunitat.

[...]

5.1.3. Reglament 1/1958 del Consell, de 15 d'abril de 1958, relatiu al règim lingüístic de les institucions

(DOCE núm. 385/58, de 6 d'octubre de 1958)

EL CONSELL DE LA COMUNITAT ECONÒMICA EUROPEA,

Vist l'article 217 del Tractat, segons el qual el Consell ha d'establir, per unanimitat, el règim lingüístic de les institucions de la Comunitat, sense perjudici de les disposicions previstes al reglament del Tribunal de Justícia,

Atès que les quatre llengües en les quals ha estat redactat el Tractat són reconegudes com a llengües oficials en un o més Estats membres de la Comunitat,

ADOPTA EL PRESENT REGLAMENT

Article 1

Les llengües oficials i les llengües de treball de les institucions de la Comunitat són l'alemany, el francès, l'italià i el neerlandès.

Article 2

Els textos que en un Estat membre o una persona sota la jurisdicció d'un Estat membre envii a les institucions, s'han de redactar, segons esculli el remitent, en una de les llengües oficials. La resposta s'ha de redactar en aquella mateixa llengua.

Article 3

Els textos que les Institucions enviïn a un Estat membre o a una persona sota la jurisdicció d'un Estat membre s'han de redactar en la llengua de l'esmentat Estat.

Article 4

Els reglaments i els altres textos d'abast general s'han de redactar en les quatre llengües oficials.

Article 5

El Diari Oficial de la Comunitat s'ha de publicar en les quatre llengües oficials.

Article 6

Les Institucions poden determinar les modalitats d'aplicació d'aquest règim lingüístic en els seus reglaments interns.

Article 7

El règim lingüístic de procediment del Tribunal de Justícia s'ha de determinar en el seu reglament de procediment.

Article 8

Pel que fa als Estats membres amb diverses llengües oficials, l'ús d'una llengua s'ha de regir, a petició de l'Estat interessat, segons les normes generals de la legislació de l'esmentat Estat.

Aquest reglament és obligatori en tots els seus elements i directament aplicable a cada Estat membre.

5.1.4. Acta d'adhesió a la Comunitat de Dinamarca, Noruega, Irlanda i el Regne Unit

(DOCE de 23 de març de 1972)

[...]

Article 155

Els textos de les actes de les Institucions de les Comunitats adoptats abans de l'adhesió i establerts pel Consell o per la Comissió en llengua anglesa, en llengua danesa i en llengua noruega, són autèntics, d'ençà del moment de l'adhesió, en les mateixes condicions que els textos redactats en les quatre llengües originàries. S'han de publicar en el *Diari Oficial de les Comunitats Europees* en els casos dels textos que hagin estat publicats en les llengües originàries.

[...]

5.1.5. Reglament (EURATOM, CECA, CEE) núm. 857/72 del Consell, de 24 d'abril de 1972, pel qual es creen edicions especials del Diari Oficial de les Comunitats Europees

(DOCE núm. L 101/1 de 28 d'abril de 1972)

EL CONSELL DE LES COMUNITATS EUROPEES,

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea i, particularment, l'article 217;

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i, particularment, l'article 190;

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer;

Atès que l'article 5 del Reglaments nº 1 del Consell de la Comunitat Econòmica Europea i del Consell de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (DOCE nº 17 de 6 d'octubre de 1958, pàg. 385/584 i 401/58) disposa que el *Diari Oficial de les Comunitats Europees* s'ha de publicar en les quatre llengües oficials;

Atès que el Tractat relatiu a l'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica del Regne de Dinamarca, d'Irlanda, del Regne de Noruega i Regne Unit de Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord i la Decisió del Consell de les Comunitats Europees de 22 de gener de 1972 relativa a l'adhesió a la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer del Regne de Dinamarca, d'Irlanda, del Regne de Noruega i del Regne Unit de Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord han estat redactats en llengua alemanya, llengua anglesa, llengua danesa, llengua francesa, llengua irlandesa, llengua italiana, llengua neerlandesa i llengua noruega, els textos de les quals són igualment autèntics;

Atès que el Consell ha decidit la publicació del textos esmentats;

Atès que l'article 155 de l'Acta relativa a les condicions d'adhesió i a les adaptacions dels Tractats, anomenada d'ara endavant «Acta d'adhesió», disposa que els textos dels actes de les institucions de les Comunitats adoptats abans de l'adhesió i redactats pel Consell o la Comissió en llengua anglesa, llengua danesa i llengua noruega són autèntics, d'ençà del moment de l'adhesió, en les mateixes condicions que els textos redactats en les quatre llengües originàries, i que s'han de publicar al *Diari Oficial de les Comunitats Europees* en els casos dels textos que hagin estat publicats en les llengües originàries;

Atès que, segons l'article 29 de l'Acta d'adhesió, els Reglaments nº 1 s'han d'adaptar, a partir de l'1 de gener de 1973, per tal que el *Diari Oficial de les Comunitats Europees* es publiqui a partir de la data esmentada en les set llengües oficials;

Atès, per tant, que han d'establir-se les condicions de publicació dels actes esmentats fins el dia 31 de desembre de 1972,

ADOPTA AQUEST REGLAMENT:

Article 1

Malgrat el que disposa el Reglament núm. 1, el Tractat relatiu a l'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica del Regne de Dinamarca, d'Irlanda, del Regne de Noruega i del Regne Unit de Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord i la Decisió del Consell de les Comunitats Europees de 22 de gener de 1972 relativa a l'adhesió a la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer del Regne de Dinamarca, d'Irlanda, del Regne de Noruega i Regne Unit de Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord s'han de publicar al Diari Oficial de les Comunitats Europees en les llengües en les quals hagin estat redactats.

Els textos dels actes contemplats a l'article 155 de l'Acta d'adhesió són autèntics, d'ençà del moment de l'adhesió, en les mateixes condicions que els textos redactats en les quatre llengües originàries, s'han de publicar al Diari Oficial de les Comunitats Europees en els casos dels textos que hagin estat publicats en aquestes llengües originàries.

Amb aquesta finalitat s'han de preparar edicions especials del *Diari Oficial de les Comunitats Europees*, en les llengües anglesa, danesa, irlandesa i noruega.

La publicació en aquestes edicions especials té el mateix valor jurídic que la publicació al *Diari Oficial de les Comunitats Europees*.

Article 2

Aquest Reglament entrarà en vigor el dia de la seva publicació al Diari Oficial de les Comunitats Europees. Romandrà en vigor fins el dia 31 de desembre de 1972.

Aquest Reglament és obligatori en tots els seus elements i directament aplicable a cada Estat membre.

Fet a Luxemburg, el 24 d'abril de 1972.

5.1.6. Acta d'adhesió a la Comunitat de Grècia

(DOCE de 19 de novembre de 1979)

[...]

Article 147

Els textos de les actes de les institucions de les Comunitats adoptats abans de l'adhesió de la República de Grècia i establerts pel Consell o per la Comissió en llengua grega, són autèntics, d'ençà del moment de l'esmentada adhesió, en les mateixes condicions que els textos redactats en les quatre llengües actuals. S'han de publicar en el *Diari Oficial de les Comunitats Europees* en els casos dels textos que hagin estat publicats en les llengües actuals.

[...]

Article 152

El govern de la República italiana remet al govern de la República de Grècia una còpia certificada del tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i dels tractats que els modifiquen o completen, inclòs el Tractat relatiu a l'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord, en les llengües alemanya, anglesa, danesa, francesa, irlandesa, italiana i neerlandesa.

Els textos d'aquests tractats, redactats en llengua grega, s'adjunten en annex a aquesta acta. Aquests textos són tan vàlids com els textos dels tractats esmentats al paràgraf anterior redactats en les llengües actuals.

[...]

5.1.7. Acta d'adhesió a la Comunitat d'Espanya i Portugal

(DOCE del 15 de novembre de 1985)

EL CONSELL DE LES COMUNITATS EUROPEES,

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer i, en particular, l'article 98;

Vist el dictamen de la Comissió;

Atès que el Regne d'Espanya i la República Portuguesa han sol·licitat d'adherir-se a la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer;

Atès que les condicions d'adhesió que el Consell ha de fixar han estat negociades amb els Estats membres;

DECIDEIX:

[...]

Article 3

Aquesta Decisió redactada en llengua alemanya, llengua anglesa, llengua danesa, llengua espanyola, llengua francesa, llengua grega, llengua irlandesa, llengua italiana, llengua neerlandesa i llengua portuguesa, els textos de la qual en cada una d'aquestes llengües són igualment autèntics, ha de ser comunicada als Estats membres de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer, al Regne d'Espanya i a la República Portuguesa.

[...]

TÍTOL III

Disposicions finals

[...]

Article 401

El Govern de la República Francesa remet als Governos del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa una còpia certificada del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer i dels Tractats que l'han modificat.

Article 402

El Govern de la República Italiana ha de remetre als Governos del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa una còpia certificada del Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i dels Tractats que els han modificat o completat, inclosos els Tractats relatius a l'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica del Regne de

Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord i de la República Hel·lènica, respectivament, en llengua alemanya, llengua anglesa, llengua danesa, llengua francesa, llengua grega, llengua irlandesa, llengua italiana i llengua neerlandesa.

Els textos dels Tractats esmentats, redactats en llengua espanyola i llengua portuguesa, s'han d'adjuntar a aquesta Acta. Aquests textos són autèntics en les mateixes condicions que els textos dels Tractats esmentats en el paràgraf primer, redactats en les llengües actuals.

[...]

5.1.8. Reglament de procediment del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 19 de juny de 1991

(DOCE núm. L 176/12 de 4 de juliol de 1991)

[...]

CAPÍTOL III

SECCIÓ II

Dels Serveis del Tribunal

[...]

Article 22

El Tribunal estableix un Servei Lingüístic compost per experts que tinguin una cultura jurídica adequada i un ampli coneixement de diverses llengües oficials del Tribunal.

[...]

CAPÍTOL VI

Del règim lingüístic

Article 29

1 Les llengües de procediment són l'alemany, l'anglès, el danès, l'espanyol, el francès, el grec, l'irlandès, l'italià, el neerlandès i el portuguès.

2 La llengua de procediment l'escull el demandant, sense perjudici de les disposicions següents:

a) Si el demandant és un Estat membre o una persona física o jurídica d'un Estat membre, la llengua de procediment ha de ser la llengua oficial d'aquell Estat; en el cas que existeixin diverses llengües oficials, el demandant té la facultat d'escollir la que li convingui.

b) Quan les parts ho demanin conjuntament, el Tribunal pot autoritzar l'ús, en tot o en part del procediment, d'una altra llengua de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article.

c) Quan una de les parts ho demani, i després d'escoltar l'altra part i l'Advocat General, el Tribunal pot autoritzar, com a excepció d'allò que disposen les lletres a) i b), l'ús total o parcial, com a llengua de procediment, d'una altra de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article; la demanda no pot ser presentada per una de les Institucions de les Comunitats Europees.

En els casos contemplats en l'article 103 d'aquest Reglament, la llengua de procediment ha de ser la de l'òrgan jurisdiccional nacional que hagi plantejat la qüestió al Tribunal.

3 La llengua de procediment s'ha d'usar especialment en els informes orals, en els escrits d'al·legacions de les parts, en els documents que els acompanyin, així com en les actes i decisions del Tribunal.

Tots els documents que es presentin redactats en una llengua diferent han de presentar-se acompanyats d'una traducció en la llengua de procediment.

Tanmateix, en el cas de documents molt llargs, la traducció pot limitar-se a extractes. En qualsevol moment el Tribunal o la Sala pot exigir una traducció més completa o íntegra, d'ofici o d'instància, de part del document en qüestió.

4 Quan els testimonis o els perits declarin que no poden expressar-se convenientment en una de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article, el Tribunal o la Sala els autoritza a fer llurs declaracions en una altra llengua. El Secretari ha d'encarregar-se que es realitzi la traducció corresponent en la llengua de procediment.

5 El President del Tribunal i els Presidents de Sala en dirigir els debats, el Jutge Ponent en el seu informe preliminar i en el seu informe per a la vista, els Jutges i els Advocats Generals en formular preguntes, i aquests darrers en llurs conclusions, poden usar una de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article malgrat que sigui diferent de la llengua de procediment. El Secretari ha d'encarregar-se que es realitzi la traducció corresponent en la llengua de procediment.

Article 30

1 Quan ho demanin els Jutges, l'Advocat General o una de les parts, el Secretari ha d'encarregar-se que les manifestacions escrites o orals formulades davant del Tribunal o de la Sala durant el procediment siguin traduïdes a les llengües que escullin de les esmentades en l'apartat 1 de l'article 29.

2 Les publicacions del Tribunal s'han de fer en les llengües indicades en l'article 1 del Reglament núm. 1 del Consell.

Article 31

Els textos redactats en la llengua de procediment o, en el seu cas, en una altra llengua autoritzada en virtut de l'article 29 d'aquest Reglament, són autèntics.

[...]

5.1.9. Reglament de procediment del Tribunal de Primera Instància de les Comunitats Europees

(DOCE núm. L 136/8, de 30 de maig de 1991)

[...]

CAPÍTOL V

Del règim lingüístic

Article 35

1 Les llengües de procediment són l'alemany, l'anglès, el danès, l'espanyol, el francès, el grec, l'irlandès, l'italià, el neerlandès i el portuguès.

2 La llengua de procediment l'escull el demandant, sense perjudici de les disposicions següents:

a) Quan les parts ho demanin conjuntament, el Tribunal de Primera Instància pot autoritzar l'ús, en tot o en part del procediment, d'una altra de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article.

b) Quan una de les parts ho demani, i després d'escoltar l'altra part i l'Advocat General, el Tribunal de Primera Instància pot autoritzar, com a excepció d'allò que disposa la lletra a), l'ús total o parcial, com a llengua de procediment, d'una altra de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article; la demanda no pot ser presentada per una de les Institucions de les Comunitats Europees.

3 La llengua de procediment s'ha d'usar especialment en els informes orals, en els escrits d'al·legacions de les parts, en els documents que els acompanyin, així com en les actes i decisions del Tribunal de Primera Instància.

Tots els documents que es presentin redactats en una llengua diferent han de presentar-se acompanyats d'una traducció en la llengua de procediment.

Tanmateix, en el cas de documents molt llargs, la traducció pot limitar-se a extractes. En qualsevol moment el Tribunal de Primera Instància pot exigir una traducció més completa o íntegra, d'ofici o d'instància, de part del document en qüestió.

Malgrat les disposicions precedents, els Estats membres estan autoritzats a utilitzar la seva llengua oficial quan intervinguin en un litigi davant del Tribunal de Primera Instància. Aquesta disposició s'ha d'aplicar tant als documents escrits com a les manifestacions orals. El Secretari ha d'encarregar-se que es realitzi la traducció corresponent en la llengua de procediment.

4 Quan els testimonis o els pèrits declarin que no poden expressar-se convenientment en una de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article, el Tribunal de Primera Instància els autoritza a fer llurs declaracions en una altra llengua. El Secretari ha d'encarregar-se que es realitzi la traducció corresponent en la llengua de procediment.

5 El President en dirigir els debats, el Jutge Ponent en el seu informe preliminar i en el seu informe per a la vista, els Jutges i l'Advocat General en formular preguntes, i aquest darrer en les seves conclusions, poden usar una de les llengües esmentades en l'apartat 1 d'aquest article malgrat que sigui diferent de la llengua de procediment. El Secretari ha d'encarregar-se que es realitzi la traducció corresponent en la llengua de procediment.

Article 36

1 Quan ho demanin els Jutges, l'Advocat General o una de les parts, el Secretari ha d'encarregar-se que les manifestacions escrites o orals formulades davant del Tribunal de Primera Instància durant el procediment siguin traduïdes a les llengües que escullin de les esmentades en l'apartat 1 de l'article 35.

2 Les publicacions del Tribunal de Primera Instància s'han de fer en les llengües indicades en l'article 1 del Reglament nº 1 del Consell.

Article 37

Els textos redactats en la llengua de procediment o, en el seu cas, en una altra llengua autoritzada en virtut de l'article 35 d'aquest Reglament, són autèntics.

[...]

5.1.10. Tractat de la Unió Europea, signat a Maastricht el dia 7 de febrer de 1992¹¹⁴

(DO C 191 de 29 de juliol de 1992)

Tractat d'Amsterdam pel qual es modifiquen el Tractat de la Unió Europea, els Tractats constitutius de les Comunitats Europees i determinats actes connexos, signat a Amsterdam el 2 de octubre de 1997

(DO C 340 de 10 de novembre de 1997)

[...]

TÍTOL I

Disposicions comunes

Article 1 (antic article A)

Amb aquest tractat, les ALTES PARTS CONTRACTANTS constitueixen entre Elles una UNIÓ EUROPEA, anomenada d'ara endavant «Unió».

Aquest tractat constitueix una nova etapa en els processos de creació, sense treva, d'una unió més estreta entre els pobles d'Europa, en la qual les decisions es prendran de la manera més oberta i propera als ciutadans que sigui possible.

La Unió es fonamenta en les Comunitats Europees completades per les polítiques i formes de cooperació establertes en aquest tractat. La Unió té com a missió d'organitzar de manera coherent i solidària les relacions entre els Estats membres i entre llurs pobles.

Article 2 (antic article B)

La Unió té els objectius següents:

- promoure el progrés econòmic i social i un alt nivell d'ocupació i aconseguir un desenvolupament equilibrat i sostenible, principalment per mitjà de la creació d'un espai sense fronteres interiors, l'enfortiment de la cohesió econòmica i social i l'establiment d'una unió econòmica i monetària que implicaria, en el seu moment una moneda única d'acord amb les disposicions d'aquest Tractat;
- reafirmar la seva identitat en l'àmbit internacional, en particular per mitjà de la realització d'una política exterior i de seguretat que inclogui la definició progressiva d'una política de defensa comuna, d'acord amb les disposicions de l'article 17;
- reforçar la protecció dels drets i interessos dels ciutadans de cada Estat membre, per mitjà de la creació d'una ciutadania de la Unió;

¹¹⁴ Reproduïm la versió consolidada tal i com resulta de les modificacions introduïdes pel Tractat d'Amsterdam pel que es modifiquen el Tractat de la Unió Europea, els Tractats constitutius de les Comunitats Europees i determinats actes connexos, signat a Amsterdam el 2 d'octubre de 1997. Entrà en vigor l'1 de maig de 1999.

- mantenir i desenvolupar la Unió com un espai de llibertat, seguretat i justícia, en el que les garanteixi la lliure circulació de persones conjuntament amb mesures adequades respecte al control de les fronteres exteriors, l'asil, la immigració i la prevenció i la lluita contra la delinqüència;
- [...]

Els objectius de la Unió s'han d'assolir d'acord amb les disposicions d'aquest Tractat, amb les condicions i els ritmes previstos i amb el respecte al principi de subsidiaritat tal i com es defineix en l'article 5 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea.

[...]

Article 4 (*antic article D*)

El Consell europeu dona a la Unió l'impuls necessari per desenvolupar i definir les orientacions polítiques generals.

El Consell europeu reuneix els caps d'Estat o de govern dels Estats membres i el president de la Comissió. Aquests poden ser recolzats pels ministres d'afers estrangers dels Estats membres i per un membre de la Comissió. El Consell europeu es reuneix al menys dos cops l'any, sota la presidència del cap d'Estat o de govern de l'Estat membre que exerceix la presidència del Consell.

El Consell europeu ha de presentar un informe al Parlament europeu després de cada reunió, i també ha de fer un informe escrit anual sobre els progressos de la Unió.

Article 5 (*antic article E*)

El Parlament europeu, el Consell, la Comissió i el Tribunal de Justícia exerceixen llurs atribucions en les condicions i les finalitats previstes, d'una part, per les disposicions dels tractats constitutius de les Comunitats europees i dels tractats i actes subsegüents que els han modificat o completat i, d'altra part, per la resta de disposicions d'aquest tractat.

Article 6 (*antic article F*)

1 La Unió es basa en els principis de llibertat, democràcia, respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals i en l'Estat de Dret, principis comuns als Estats membres.

2 La Unió respecta els drets fonamentals, els que garanteix la Convenció Europea per a la Protecció dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals, signada a Roma el 4 de novembre de 1950, i els que es deriven de les tradicions constitucionals comunes dels Estats membres, en tant que principis generals del dret comunitari.

3 La Unió respecta la identitat nacional dels Estats membres.

4 La Unió es dota dels mitjans necessaris per assolir aquests objectius i per dur a terme les seves polítiques.

[...]

TÍTOL II

Disposicions que modifiquen el **Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea** per tal de constituir la Comunitat Europea

[...]

SEGONA PART

La ciutadania de la Unió

Article 17 (*antic article 8*)

1 Es crea una ciutadania de la Unió. Són ciutadans de la Unió totes les persones que tenen nacionalitat d'un Estat membre. La ciutadania de la Unió serà complementària i no substitutiva de la ciutadania nacional.

2 Els ciutadans de la Unió gaudeixen dels drets i estan subjectes als deures previstos en aquest tractat.

Article 18 (*antic article 8 A*)

1 Els ciutadans de la Unió tenen dret a circular i residir lliurement en el territori dels Estats membres, amb les limitacions i condicions previstes en aquest Tractat i en les disposicions adoptades per a la seva aplicació.

[...]

Article 19 (*antic article 8 B*)

1 Els ciutadans de la Unió que resideixin en un Estat membre d'on no siguin nacionals tenen dret a ser electors i a ser candidats en les eleccions municipals de l'Estat membre on resideixin, en les mateixes condicions que els nacionals de l'esmentat estat. [...]

[...]

Article 21 (*antic article 8 D*)

Els ciutadans de la Unió tenen el dret de demanda davant del Parlament Europeu, de conformitat amb les disposicions de l'article 194.

Els ciutadans de la Unió poden dirigir-se al Defensor del Poble, instituït en virtut d'allò que disposa l'article 195.

Els ciutadans de la Unió poden dirigir-se per escrit a qualsevol de les institucions u organismes contemplats en aquest article o en l'article 7 en una de les llengües esmentades en l'article 314 i rebre una resposta en aquesta mateixa llengua.

[...]

TERCERA PART

Polítiques comunitàries

[...]

TÍTOL XI (antic títol VIII)
Política social, educació,
formació professional i joventut

[...]

CAPÍTOL 3
Educació, formació professional i joventut

Article 149 (antic article 126)

1 La Comunitat ha de contribuir al desenvolupament d'una educació de qualitat tot fomentant la cooperació entre els Estats membres i, en cas que sigui necessari, donant suport i completant l'acció d'aquests dins el respecte ple de llurs responsabilitats quant als continguts de l'ensenyament i a l'organització del sistema educatiu, com també de la seva diversitat cultural i lingüística.

2 L'acció de la Comunitat s'ha d'encaminar a:

- desenvolupar la dimensió europea en l'ensenyament, especialment a través de l'aprenentatge i de la difusió de les llengües dels Estats membres;
- afavorir la mobilitat d'estudiants i professorat, fomentant en particular el reconeixement acadèmic dels títols i dels períodes d'estudi;
- promoure la cooperació entre els centres docents;
- incrementar l'intercanvi d'informació i d'experiències sobre les qüestions comunes als sistemes de formació dels Estats membres;
- afavorir l'increment dels intercanvis de joves i d'animadors socioeducatius;
- fomentar el desenvolupament de l'educació a distància.

[...]

TÍTOL XII (antic títol IX)
Cultura

Article 151 (antic article 128)

1 La Comunitat ha de contribuir a l'expansió de les cultures dels Estats membres, dins el respecte de llur diversitat nacional i regional, posant en relleu al mateix temps el patrimoni cultural comú.

2 L'acció de la Comunitat ha de tendir a afavorir la cooperació entre Estats membres i, si cal, donar suport i completar llur acció en aquests àmbits:

- la millora del coneixement i la difusió de la cultura i de la història dels pobles europeus;
- la conservació i protecció del patrimoni cultural d'importància europea;
- els intercanvis culturals no comercials;
- creació artística i literària, inclòs el sector audiovisual.

3 La Comunitat i els Estats membres han d'afavorir la cooperació amb tercers països i organitzacions internacionals competents en el domini de la cultura, i en particular amb el Consell d'Europa.

4 La Comunitat ha de tenir en compte els aspectes culturals en la seva actuació en virtut d'altres disposicions d'aquest Tractat, en particular amb la finalitat de respectar i fomentar la diversitat de les seves cultures.

[...]

SISENA PART

Disposicions generals i finals

[...]

Article 290 (antic article 217)

El règim lingüístic de les institucions de la Comunitat el fixa el Consell, per unanimitat, sense perjudici de les disposicions previstes al reglament del Tribunal de Justícia.

[...]

Article 299 (antic article 227)

1 Aquest Tractat s'aplica al Regne de Bèlgica, al Regne de Dinamarca, a la República Federal d'Alemanya, a la República Hel·lènica, al Regne d'Espanya, a la República Francesa, a Irlanda, a la República Italiana, al Gran Ducat de Luxemburg, al Regne dels Països Baixos, a la República d'Àustria, a la República Portuguesa, a la República de Finlàndia, al Regne de Suècia i al Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord.

2 Les disposicions d'aquest Tractat s'apliquen als departaments francesos d'ultramar, les Azores, Madeira i les illes Canàries.

[...]

5 Les disposicions d'aquest Tractat s'apliquen a les illes Aland tal com disposa el Protocol núm. 2 de l'Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia.

6 Malgrat les disposicions dels apartats precedents:

- a) aquest Tractat no s'aplica a les Illes Fèroe;
- b) aquest Tractat no s'aplica a les zones de sobirania del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord a Xipre;
- c) les disposicions d'aquest Tractat només s'apliquen a les illes del Canal i l'illa de Man en la mesura necessària per a assegurar l'aplicació del règim previst per a les esmentades illes en el Tractat relatiu a l'adhesió de nous Estats membres a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica, signat el 22 de gener de 1972.

[...]

DISPOSICIONS FINALS

[...]

Article 314 (*antic article 248*)

Aquest tractat redactat en un exemplar únic, en les llengües alemanya, anglesa, danesa, espanyola, francesa, grega, irlandesa, italiana, neerlandesa i portuguesa, els textos del qual són igualment autèntics en cada una d'aquestes llengües, ha de ser dipositat en els arxius del Govern de la República Italiana, que ha de remetre una còpia certificada a cada un dels Governos de la resta d'Estats signataris.

En virtut del Tractat d'adhesió de 1994, són igualment autèntiques les versions d'aquest Tractat en les llengües finesa i sueca.

[...]

Fet a Maastricht, el set de febrer de mil nou-cents noranta-dos.¹¹⁵

¹¹⁵ Hem reproduït la versió consolidada del Tractat d'Amsterdam de 2 d'octubre de 1997, que entrà en vigor l'1 de maig de 1999 després de ratificar-lo els quinze estats membres. El Tractat d'Amsterdam, tot i que no unifica els tres tractats constitutius, sí que en fa una mena d'integració, que és la que hem reproduït segons la versió oficial en castellà del Diari Oficial núm. C 340 de 10/11/1997.

5.1.11. Declaracions annexes al Tractat de la Unió Europea

Declaració núm. 30

Declaració relativa al règim lingüístic en l'àmbit de la política exterior i de seguretat comunes

(DO núm. C 191 de 29/07/1992)

La Conferència acorda que el règim lingüístic aplicable és el de les Comunitats Europees.

Per a les comunicacions del COREU, serveix, de moment com a guia, la pràctica actual de la Cooperació Política Europea.

Tots els textos sobre política exterior i de seguretat comú que es presentin en reunions del Consell Europeu o del Consell o que s'adoptin en aquestes reunions, així com tots els textos que s'hagin de publicar, s'han de traduir immediatament i simultània a totes les llengües oficials de la Comunitat.

5.1.12. Decisió del Consell de 6 de desembre de 1993 per la qual s'adopta el seu Reglament intern (93/662/CE)

(DO núm. L 304/1, de 10 de desembre de 1993)

EL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA,

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea, i en particular, l'apartat 3 de l'article 151;

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer i, en particular, l'apartat 3 de l'article 30;

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i, en particular, l'apartat 3 de l'article 121,

DECIDEIX:

Article únic

El Reglament intern del Consell, de 24 de juliol de 1979, modificat el 20 de juliol de 1987, queda substituït per les disposicions següents, que entraran en vigor el 7 de desembre de 1993:

«REGLAMENT INTERN DEL CONSELL

[...]

Article 10

1 Tret de les decisions adoptades pel Consell per unanimitat i motivades per la urgència, el Consell ha de deliberar i decidir únicament sobre la base dels documents i projectes establerts en les llengües previstes pel règim lingüístic en vigor.

2 Qualsevol membre del Consell pot oposar-se a la deliberació si el text de les esmenes eventuais no s'ha establert en les llengües contemplades en l'apartat 1 que ell hagi designat.

[...]»

5.1.13. Acta relativa a les condicions d'adhesió del Regne de Noruega, de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia

(DOCE núm. 241, de 29 d'agost de 1994)

[...]

Article 3

Aquest Tractat, redactat en exemplar únic, en llengua alemanya, anglesa, danesa, espanyola, finesa, francesa, grega, irlandesa, italiana, neerlandesa, noruega, portuguesa i sueca, els textos del qual són igualment autèntics en cada una d'aquestes llengües, ha de ser dipositat en els arxius del Govern de la República Italiana, que ha de remetre una còpia certificada a cada un dels Governos de la resta d'Estats signataris.

[...]

TÍTOL II

Aplicabilitat de les actes de les institucions

[...]

Article 170

Els textos de les actes de les institucions adoptades abans de l'adhesió i establerts pel Consell o la Comissió en llengua finesa, noruega i sueca són autèntics, d'ençà del moment de l'adhesió, en les mateixes condicions que els textos redactats en les nou llengües actuals. S'han de publicar al Diari Oficial de les Comunitats Europees en els casos dels textos que hagin estat publicats en les llengües actuals.

[...]

TÍTOL III

Disposicions finals

[...]

Article 176

El Govern de la República Italiana ha de remetre als Governos dels nous Estats Membres una còpia certificada del Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i dels Tractats que els han modificat o completat, inclosos els Tractats relatius a l'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord, de la República Hel·lènica, del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa, en llengua alemanya, llengua anglesa, llengua danesa, llengua espanyola, llengua francesa, llengua grega, llengua irlandesa, llengua italiana, llengua neerlandesa i llengua portuguesa.

Els textos dels Tractats esmentats, redactats en llengua finesa, noruega i sueca, s'han d'adjuntar a aquesta Acta. Aquests textos són autèntics en les mateixes condicions que els textos dels Tractats esmentats en el paràgraf primer, redactats en les nou llengües actuals.

[...]

XVIII. DIVERSOS

Actes CEE

358 R 0001: Reglament núm. 1 del Consell, de 15 d'abril de 1958, pel que es fixa el règim lingüístic de la Comunitat Econòmica Europea (DOCE núm. 17 de 6.10.1958, p. 385/58), modificat per:

- *172 B*: Acta relativa a les condicions d'adhesió i a les adaptacions dels Tractats - Adhesió del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord (DOCE núm. L 73 de 27.3.1972, p. 14),
- *179 H*: Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República Hel·lènica i a les adaptacions dels Tractats (DOCE núm. L 291 de 19.11.1979, p. 17),
- *185 I*: Acta relativa a les condicions d'adhesió del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa i a les adaptacions dels Tractats (DOCE núm. L 302 de 15.11.1985, p. 23).

a) L'article 1 queda substituït pel text següent:

«Article 1

Les llengües oficials i les llengües de treball de les institucions de la Unió són l'alemany, l'anglès, el castellà, el danès, el finès, el francès, el grec, l'italià, el neerlandès, el noruec, el portuguès i el suec».

b) L'article 4 queda substituït pel text següent:

«Article 4

Els reglaments i la resta de textos d'abast general s'han de redactar en les dotze llengües oficials».

c) L'article 5 queda substituït pel text següent:

«Article 5

El *Diari Oficial de les Comunitats Europees* s'ha de publicar en les dotze llengües oficials».

Actes Euratom

358 R 5001 (01): Reglament nº 1 del Consell, de 15 d'abril de 1958, pel que es fixa el règim lingüístic de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (DOCE núm. 17 de 6.10.1958, p. 401/58), modificat per:

- 185 I: Acta relativa a les condicions d'adhesió del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa i a les adaptacions dels Tractats (DOCE núm. L 302 de 15.11.1985, p. 23).

a) L'article 1 queda substituït pel text següent:

«Article 1

Les llengües oficials i les llengües de treball de les institucions de la Unió són l'alemany, l'anglès, el castellà, el danès, el finès, el francès, el grec, l'italià, el neerlandès, el noruec, el portuguès i el suec».

b) L'article 4 queda substituït pel text següent:

«Article 4

Els reglaments i la resta de textos d'abast general s'han de redactar en les dotze llengües oficials».

c) L'article 5 queda substituït pel text següent:

«Article 5

El *Diari Oficial de les Comunitats Europees* s'ha de publicar en les dotze llengües oficials».

5.1.14. Decisió del Consell de la Unió Europea d'1 de gener de 1995 per la qual s'adapten els instruments relatius a l'adhesió dels nous Estats membres a la Unió Europea (95/1/CE, Euratom, CECA)

(DO núm. L 1/1, d'1 de gener de 1995)

EL CONSELL I LA UNIÓ EUROPEA,

Vist el Tractat entre el Regne de Bèlgica, el Regne de Dinamarca, la República Federal d'Alemanya, la República Hel·lènica, el Regne d'Espanya, la República Francesa, Irlanda, la República Italiana, el Gran Ducat de Luxemburg, el Regne dels Països Baixos, la República Portuguesa, el Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord (Estats membres de la Unió Europea) i el Regne de Noruega, la República d'Àustria, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia a la Unió Europea, i en particular l'article 2;

Atès que el Regne de Noruega no ha dipositat els instruments de ratificació en el període establert i no s'ha convertit, per tant, en membre de la Unió Europea el dia 1 de gener de 1995;

Atès que ha esdevingut indispensable d'adaptar algunes disposicions enumerades a l'article 2 esmentat anteriorment;

Atès que, a més, cal adaptar les disposicions de l'Acta relativa a les condicions d'adhesió i a les adaptacions dels Tractats en els que es fonamenta la Unió que fan referència explícita a Noruega, o bé declarar nul·les aquestes disposicions,

DECIDEIX:

Article 1

L'article 3 del Tractat entre el Regne de Bèlgica, el Regne de Dinamarca, la República Federal d'Alemanya, la República Hel·lènica, el Regne d'Espanya, la República Francesa, Irlanda, la República Italiana, el Gran Ducat de Luxemburg, el Regne dels Països Baixos, la República Portuguesa, el Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord (Estats membres de la Unió Europea) i el Regne de Noruega, la República d'Àustria, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia, relatiu a l'adhesió del Regne de Noruega, la República d'Àustria, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia a la Unió Europea es substitueix per la disposició següent:

«Article 3

Aquest Tractat, redactat en un exemplar únic, llengua alemanya, anglesa, danesa, espanyola, finesa, francesa, grega, irlandesa, italiana, neerlandesa, portuguesa i sueca, els textos del qual són igualment autèntics en cada una d'aquestes llengües, ha de ser dipositat en els arxius del Govern de la República Italiana, que ha de remetre una còpia autenticada a cada un dels Governos de la resta d'Estats signataris.»

Article 2

El títol de l'Acta relativa a les condicions d'adhesió del Regne de Noruega, la República d'Àustria, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia i a les adaptacions dels Tractats constitutius de la Unió Europea queden substituïts pel títol següent:

«Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República d'Àustria, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia i a les adaptacions dels Tractats constitutius de la Unió Europea»

Aquesta Acta s'anomena d'ara endavant «Acta d'Adhesió».

[...]

Article 37

L'article 170 de l'Acta d'Adhesió es substitueix per les disposicions següents:

«Article 170

Els textos de les actes de les institucions adoptats abans de l'adhesió i establerts pel Consell o la Comissió en llengua finesa i sueca són autèntics, d'ençà del moment de l'adhesió, en les mateixes condicions que els textos redactats en les nou llengües actuals. S'han de publicar al Diari Oficial de les Comunitats Europees en els casos dels textos que hagin estat publicats en les llengües actuals».

Article 38

El segon subapartat de l'article 176 de l'Acta d'Adhesió es substitueix per les disposicions següents:

«Els textos dels Tractats esmentats, redactats en llengua finesa i sueca, s'han d'adjuntar a aquesta Acta. Aquests textos són autèntics en les mateixes condicions que els textos dels Tractats esmentats en el paràgraf primer, redactats en les nou llengües actuals».

[...]

XVIII. DIVERSOS

Actes CEE

358 R 0001: Reglament núm. 1 del Consell, de 15 d'abril de 1958, pel que es fixa el règim lingüístic de la Comunitat Econòmica Europea (DOCE nº 17 de 6.10.1958, p. 385/58), modificat per:

- *172 B*: Acta relativa a les condicions d'adhesió i a les adaptacions dels Tractats - Adhesió del Regne de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit de Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord (DOCE núm. L 73 de 27.3.1972, p. 14),
- *179 H*: Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República Hel·lènica i a les adaptacions dels Tractats (DOCE núm. L 291 de 19.11.1979, p. 17),

- 185 I: Acta relativa a les condicions d'adhesió del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa i a les adaptacions dels Tractats (DOCE núm. L 302 de 15.11.1985, p. 23).

a) L'article 1 queda substituït pel text següent:

«Article 1

Les llengües oficials i les llengües de treball de les institucions de la Unió són l'alemany, l'anglès, el castellà, el danès, el finès, el francès, el grec, l'italià, el neerlandès, el portuguès i el suec».

b) L'article 4 queda substituït pel text següent:

«Article 4

Els reglaments i la resta de textos d'abast general s'han de redactar en les onze llengües oficials».

c) L'article 5 queda substituït pel text següent:

«Article 5

El *Diari Oficial de les Comunitats Europees* s'ha de publicar en les onze llengües oficials».

Actes Euratom

358 R 5001 (01): Reglament núm. 1 del Consell, de 15 d'abril de 1958, pel que es fixa el règim lingüístic de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (DOCE núm. 17 de 6.10.1958, p. 401/58), modificat per:

- 185 I: Acta relativa a les condicions d'adhesió del Regne d'espanya i de la República Portuguesa i a les adaptacions dels Tractats (DOCE núm. L 302 de 15.11.1985, p. 23).

a) L'article 1 queda substituït pel text següent:

«Article 1

Les llengües oficials i les llengües de treball de les institucions de la Unió són l'alemany, l'anglès, el castellà, el danès, el finès, el francès, el grec, l'italià, el neerlandès, el portuguès i el suec».

b) L'article 4 queda substituït pel text següent:

«Article 4

Els reglaments i la resta de textos d'abast general s'han de redactar en les onze llengües oficials».

c) L'article 5 queda substituït pel text següent:

«Article 5

El *Diari Oficial de les Comunitats Europees* s'ha de publicar en les onze llengües oficials».

5.1.15. Resolució del Consell de 16 de desembre de 1997 relativa a l'ensenyament precoç de les llengües de la Unió Europea (98/C 1/ 02)

(DO núm. C 001 de 3 de gener de 1998)

EL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA,

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i, en particular, el primer guió de l'apartat 2 de l'article 126,

- (1) Atès que la Unió es caracteritza abans que res per la seva diversitat cultural; que la seva construcció ha estat sempre marcada pel respecte a aquesta diversitat, s'expressa, entre altres coses, a través d'una gran riquesa lingüística;
- (2) Atès que, pel que fa a aquest punt, la promoció del pluralisme lingüístic es converteix en un dels objectius del seu ensenyament;
- (3) Atès que les diverses accions europees empreses a partir de 1976 donen fe de la preocupació per fer de la salvaguarda del patrimoni lingüístic i cultural un dels elements claus de la construcció europea;
- (4) Atès que diversos estats han emprès experiències a escala nacional que convé avaluar per extreure tots els efectes positius en allò que fa referència a un ensenyament precoç de les llengües;
- (5) Atès que altres Estats membres han fet que s'iniciï l'ensenyament d'una llengua estrangera al final del cicle escolar primari, fet que és molt satisfactori en els resultats;
- (6) Atès que el 1989 s'adoptà al programa Lingua, integrat i reforçat parcialment el 1995 en el marc de les accions transversals del programa Sòcrates; que el programa Lingua té per objectiu promoure una millora quantitativa i qualitativa del coneixement de les llengües de la Unió, i en particular del coneixement de les llengües menys difoses i menys ensenyades, i que ha contribuït així a enfortir la comprensió i la solidaritat entre els pobles que formen la Unió;
- (7) Atès que les conclusions del Consell i dels Ministres d'Educació reunits en el si del Consell el 4 de juny de 1984, en les que els Estats membres convenien a promoure totes les mesures adequades perquè un màxim d'alumnes adquireixi, abans de finalitzar l'escolaritat obligatòria, un coneixement pràctic de dues llengües, a més de la seva pròpia llengua materna;
- (8) Atesa la Resolució adoptada pel Consell el 31 de març de 1995, que posà de relleu el desenvolupament i el perfeccionament de les competències lingüístiques dels ciutadans i reiterà la conveniència d'oferir als alumnes la possibilitat d'aprendre, per regla general, dues llengües de la Unió a més de la llengua o les llengües maternes; que, en

l'esmentada Resolució, el Consell confirma que seria desitjable instaurar o desenvolupar l'ensenyament precoç de les llengües vives a partir de l'escola elemental;

(9) Atès que el Llibre Blanc de la Comissió de 1995 "sobre l'educació i la formació – Ensenyar i aprendre: vers la societat cognitiva" estableix com a quart objectiu que tots els ciutadans han de parlar tres llengües comunitàries, i el Llibre Verd de la Comissió de 1996 "Educació, formació, recerca: Els obstacles per a la mobilitat transnacional", conclogué que "aprendre almenys dues llengües comunitàries s'ha de convertir en una condició prèvia perquè els ciutadans de la Unió Europea treguin profit de les oportunitats que en el pla professional i privat els ofereix el mercat únic" i recomana el domini efectiu de tres llengües de la Unió Europea;

(10) Atès que la millora de les aptituds lingüístiques i interculturals dels ciutadans és condició del desenvolupament de la ciutadania europea,

I. CONSIDERACIONS GENERALS

Al mateix temps que es reitera el mateix estatut per a cada llengua de la Unió, convé reflexionar sobre els instruments que permetin assolir el doble objectiu de mantenir la diversitat cultural i lingüística i promoure el plurilingüisme europeu. L'aprenentatge precoç pot ser un factor de qualitat en l'aprenentatge de les llengües i pot contribuir així a assolir aquests objectius. A mig termini, pot permetre l'accés de cada ciutadà a la riquesa cultural arrelada en el pluralisme lingüístic a Europa.

En efecte, l'aprenentatge precoç d'una o diverses llengües diferents de la llengua o les llengües maternes i la sensibilització especialment a través d'un enfocament lúdic, a les llengües en una fase en la que la flexibilitat i la receptivitat intel·lectual arriben al màxim nivell poden crear les condicions necessàries i favorables per a l'aprenentatge posterior de llengües estrangeres, i poden contribuir així a l'objectiu d'aprendre dues llengües de la Unió Europea a més de la llengua o les llengües maternes. D'altra banda, la integració d'aquest aprenentatge i d'aquesta sensibilització en l'escolaritat obligatòria permetria que tots els alumnes es beneficiessin d'aquells.

A més, l'aprenentatge precoç pot afavorir una major comprensió i un respecte mutu entre els joves per mitjà del coneixement de l'altre, així com una obertura vers les riqueses culturals d'Europa.

II. INVITA ALS ESTATS MEMBRES:

en el marc i dins dels límits dels seus respectius sistemes polítics, jurídics, pressupostaris, educatius i formatius, a:

- fomentar, on sigui possible, l'ensenyament precoç, així com la diversificació en l'oferta de llengües en l'ensenyament precoç, tenint en compte els recursos disponibles i aprofitant les iniciatives existents;
- fomentar la cooperació europea entre les escoles que ofereixin l'ensenyament precoç de, almenys, una llengua de la Unió, diferent de la

- llengua o les llengües maternes i afavorir la mobilitat virtual dels alumnes i també, si és possible, la mobilitat física;
- afavorir la continuïtat en l'oferta de l'ensenyament de diverses llengües;
 - sensibilitzar tots els agents afectat i en particular els pares, sobre els efectes positius de l'ensenyament precoç de les llengües;
 - fomentar les mesures que tendeixen a desenvolupar i difondre els materials didàctics més apropiats i els recursos multimèdia en l'àmbit de l'ensenyament precoç de les llengües de la Unió;
 - afavorir mesures amb l'objectiu de preparar per a les noves necessitat als docents que treballin en l'àmbit de l'ensenyament precoç;

III. INVITA A LA COMISSIÓ:

a donar suport a les activitats dels Estats membres que tinguin els objectius contemplats en el punt II i promoure, en el marc dels programes comunitaris actuals l'aprenentatge precoç de les llengües de la Unió:

- donant suport a les mesures que tendeixin a reforçar la cooperació europea i a difondre i intercanviar experiències i bones pràctiques en aquest àmbit;
- donant suport a la cooperació transnacional en la preparació dels mètodes i dels mitjans didàctics (inclosos els productes multimèdia) i dels instruments d'avaluació en l'àmbit de l'aprenentatge precoç de llengües;
- donant suport a la difusió de productes pedagògics adequats i de qualitat a través de les xarxes europees;
- donant suport a mesures relatives, per un costat, a la mobilitat dels docents i, per l'altre, a l'actualització i millora de les aptituds necessàries per exercir l'ensenyament precoç de les llengües;
- promovent la cooperació entre centres de formació de docents, per exemple, fomentant la creació del sistema de transferència de crèdits acadèmics;
- promovent els contactes entre alumnes, en particular per mitjà de la mobilitat virtual;
- tenint en compte l'ensenyament precoç de llengües en el moment de la reflexió sobre la cooperació futura en l'àmbit de l'educació.

5.1.16. Decisió núm. 508/2000/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de febrer de 2000, relativa al programa «Cultura 2000»

(DO núm. L 063, de 10 de març de 2000)

EL Parlament Europeu i el Consell de la Unió Europea,

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i, en particular el primer guió de l'apartat 5 del seu article 151,

Vista la proposta de la Comissió¹¹⁶

Vist el dictamen del Comitè de les regions¹¹⁷

[...]

Atès que:

- (1) La cultura té un valor important intrínsec per a tots els europeus, és un element essencial de la integració europea i contribueix tant a l'afirmació i vitalitat del model europeu de societat com a la projecció de la Comunitat en l'escena mundial.
- (2) La cultura és a la vegada factor econòmic, factor d'integració social i de ciutadania, i per aquesta raó té una funció important davant dels nous reptes als quals s'enfronta la Comunitat, com la globalització, la societat de la informació, la cohesió social i la creació d'ocupació.

[...]

- (4) La importància creixent de la cultura per a la societat europea i els reptes als quals s'enfronta la Comunitat en el segle XXI, fan que calgui augmentar l'eficàcia i la coherència de l'acció comunitària en l'àmbit cultural, proposant un marc únic d'orientació i de programació per als anys 2000 a 2004, tenint en compte la necessitat de desenvolupar l'aspecte cultural en les respectives polítiques comunitàries; sobre aquest punt, el Consell, per mitjà de la seva Decisió, de 22 de setembre de 1997, relativa al futur de l'acció cultural europea, demanà a la Comissió que presentés propostes per a l'establiment d'un únic instrument de programació i finançament amb l'objectiu d'aplicar l'article 151 del Tractat.

[...]

- (6) El Tractat atorga a la Unió Europea la responsabilitat de crear una unió cada cop més estreta entre els pobles europeus, així com contribuir a l'esclat de les cultures dels Estats membres, dins del respecte de la seva diversitat nacional i regional, posant de relleu el patrimoni cultural comú i fent especial atenció a preservar la situació de les cultures i llengües de menor difusió a Europa.

¹¹⁶ DO núm. C 211 de 7.7.1998, pàg. 18.

¹¹⁷ DO núm. C 51 de 22.2.1999, pàg. 68.

- (7) En conseqüència, la Comunitat té el compromís d'intervenir en el desenvolupament d'un espai cultural comú als europeus obert i diversificat, basat en el respecte del principi de subsidiaritat, la cooperació entre els actors culturals, en la promoció d'un marc legislatiu favorable a les activitats culturals, que garanteixin el respecte de la diversitat cultural i la integració de la dimensió cultural en les polítiques comunitàries tal com estableix l'apartat 4 de l'article 151 del Tractat.
- (8) Per tal que aquest espai cultural comú als europeus sigui una realitat viva, cal estimular la creació, promoure el patrimoni cultural de dimensió europea, fomentar el coneixement mutu de la cultura i de la història dels pobles d'Europa, així com afavorir els intercanvis culturals amb la finalitat de millorar la difusió dels coneixements i estimular la cooperació i la creació.

[...]

- (14) En les conclusions del Consell Europeu de Copenhagen dels dies 21 i 23 de juny de 1993 es demana l'obertura dels programes comunitaris als països de l'Europa Central i Oriental que són part dels Acords d'associació; la Comunitat signà amb alguns dels tercers països Acords de cooperació que inclouen una clàusula sobre aspectes culturals.

[...]

- (19) El programa "Cultura 2000" ha de ser l'únic operatiu a partir de l'any 2000, en l'àmbit de la cultura, i procedeix en conseqüència, derogar la Decisió núm. 2228/97/CE.

DECIDEIXEN

Article 1

Durada i objectius

S'estableix pel període de l'1 de gener de 2000 al 31 de desembre de 2004 un únic instrument de finançament i programació cultural anomenat programa "Cultura 2000".

El programa "Cultura 2000" ha de contribuir al desenvolupament d'un espai cultural comú als pobles europeus. En aquest context, ha d'afavorir la cooperació entre els creadors i els operadors culturals, els promotors tant públics com privats, les activitats de les xarxes culturals i altres parts associades, així com de les institucions culturals dels Estats membres i de la resta d'Estats participants amb la finalitat d'aconseguir el següents objectius:

- a) la promoció del diàleg cultural i del coneixement mutu de la cultura i de la història dels pobles europeus;
- b) la promoció de la creació, la difusió transnacional de la cultura i la circulació d'artistes, creadors, altres operadors i professionals de la

- cultura i les seves creacions amb especial èmfasi en els joves socialment desfavorits així com en la diversitat cultural;
- c) posar de relleu la diversitat cultural i el desenvolupament de noves formes d'expressió cultural;
 - d) compartir i destacar, a nivell europeu, el patrimoni cultural comú d'importància europea; difondre les tècniques i promoure les pràctiques adequades per a la seva conservació i salvaguarda;
 - e) tenir en compte el paper que té la cultura en el desenvolupament socioeconòmic;
 - f) el foment d'un diàleg intercultural i d'un intercanvi entre cultures europees i no europees;
 - g) el reconeixement explícit de la cultura com a factor econòmic i factor d'integració social i de ciutadania;
 - h) la millora de l'accés a la cultura i de la participació en la aquesta pel major nombre de ciutadans de la Unió Europea.

El programa "Cultura 2000" ha d'afavorir una articulació eficaç amb les accions realitzades de conformitat amb altres polítiques comunitàries que tenen repercussions en la cultura.

[...]

Article 7

Tercers països i organitzacions internacionals

El programa "Cultura 2000" està obert a la participació dels països de l'Espai Econòmic Europeu així com de Xipre i dels països associats d'Europa Central i Oriental, d'acord amb les condicions fixades en els Acords d'associació o en els Protocols addicionals als Acords d'associació relatius a la participació en programes comunitaris celebrats o per celebrar en aquests països.

El programa "Cultura 2000" estarà també obert a la cooperació amb altres tercers països que hagin celebrat acords d'associació o de cooperació i que incloguin clàusules culturals, per mitjà de crèdits suplementaris que hauran de proporcionar-se segons els procediments a convenir amb aquells països.

El programa "Cultura 2000" permet la cooperació amb organitzacions internacionals competents en l'àmbit de la cultura, com la UNESCO, el Consell d'Europa, sobre la base de contribucions conjuntes i en compliment de les normes consubstancials de cada institució o organització per a la realització de les accions previstes en l'article 2.

[...]

ANNEX II

Descripció indicativa dels enfocaments vertical i horitzontal

Les tres accions del programa "Cultura 2000" constitueixen un enfocament vertical (relatiu a un sol àmbit cultural), o bé un enfocament horitzontal (que associa diversos àmbits culturals).

[...]

b) Pel que fa al llibre, la lectura i la traducció, aquest enfocament té com a finalitat:

[...]

ii) sensibilitzar i difondre la creació literària i la història dels pobles europeus, per mitjà del suport a la traducció d'obres literàries, dramàtiques i de referència (especialment de les llengües europees de menor difusió i de les llengües dels països de l'Europa Central i Oriental),

5.1.17. Directiva 2000/43/CE del Consell, de 29 de juny de 2000, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte de les persones independentment del seu origen racial o ètnic

(DO núm. L 180, de 19 de juliol de 2000)

[...]

**CAPÍTOL I
DISPOSICIONS GENERALS**

Article 1

Objecte

Aquesta directiva té com a objecte establir un marc per a lluitar contra la discriminació per motius d'origen racial o ètnic, amb la finalitat que s'apliqui en els Estats membres el principi d'igualtat de tracte.

Article 2

Concepte de discriminació

1 A efectes d'aquesta Directiva, s'entén per "principi d'igualtat de tracte" l'absència de tota discriminació, tant directa com indirecta, basada en l'origen racial o ètnic.

2 A efectes de l'apartat 1:

- a) existeix discriminació directa quan, per motius d'origen racial o ètnic, una persona sigui tractada de manera menys favorable del que sigui, hagi estat o vagi a ser tractada en una altra situació comparable;
- b) existeix discriminació indirecta quan una disposició, criteri o pràctica aparentment neutres situï a persones d'un origen racial o ètnic concret en desavantatge particular respecte a altres persones, tret que en la disposició esmentada, criteri o pràctica puguin justificar-se objectivament amb una finalitat legítima i tret que els mitjans per a la consecució d'aquesta finalitat siguin adequats i necessaris

3 L'assetjament constituirà discriminació tal com es disposa en l'apartat 1 quan es produeixi un comportament no desitjat relacionat amb l'origen racial o ètnic que tingui com a objectiu atemptar contra la dignitat de la persona i crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. En aquest sentit, es pot definir el concepte d'assetjament d'acord amb les normatives i pràctiques nacionals de cada Estat membre.

4 Tota ordre de discriminar persones per motius del seu origen racial o ètnic es considerarà discriminació d'acord amb l'apartat 1.

[...]

5.1.18. Decisió núm. 1934/2000/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de juliol de 2000, que estableix l'Any Europeu de les Llengües 2001

(DO núm. L 232 de 14 de setembre de 2000)

EL PARLAMENT EUROPEU I EL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA,

Vist el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i, en particular els articles 149 i 150¹¹⁸,

Vista la proposta de la Comissió,¹¹⁹

Vist el dictamen del Comitè de les Regions¹²⁰,

D'acord amb el procediment establert en l'article 251 del Tractat¹²¹,

Atès que:

- (1) En el preàmbul del tractat es declara que els estats membres estan "decidits a promoure el desenvolupament del nivell de coneixement més elevat possible dels seus pobles per mitjà d'un ampli accés a l'educació i per mitjà de la seva contínua actualització".
- (2) En l'article 18 del Tractat es recull el dret de tots els ciutadans de la Unió "a circular i residir lliurement en el territori dels Estats membres", i la facultat d'usar idiomes estrangers és essencial per poder exercir plenament aquest dret.
- (3) L'article 151 del Tractat preveu que la Comunitat ha de contribuir a l'expansió de les cultures dels Estats membres, dins el respecte de llur diversitat nacional i regional, i que tindrà en compte els aspectes culturals en la seva actuació d'acord amb altres disposicions del Tractat; dels aspectes esmentats els relatius a les llengües són de gran importància.
- (4) Totes les llengües europees, tant en la seva forma oral com escrita, són, des d'un punt de vista cultural, iguals en valor i dignitat i formen part integral de les cultures i de la civilització europees.
- (5) L'aspecte lingüístic constitueix un repte en el marc de la construcció europea i, en aquest sentit, els resultats de l'Any Europeu de les llengües poden aportar moltes ensenyaments útils per al desenvolupament d'accions de suport a la diversitat cultural i lingüística.

¹¹⁸ DO núm. C 56 E de 29.2.2000, p. 62.

¹¹⁹ DO núm. C 51 de 23.2.2000, pàg. 53.

¹²⁰ Dictamen emès el 17 de febrer de 2000 (no publicat encara en el Diari Oficial).

¹²¹ Dictamen del Parlament Europeu de 13 d'abril de 2000 (no publicat encara en el Diari Oficial) i Decisió del Consell de 8 de juny de 2000.

- (6) L'article 6 del Tractat de la Unió Europea preveu que la Unió ha de respectar els drets fonamentals tal i com es garanteixen en el Conveni Europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals.
- (7) L'accés a l'immens patrimoni literari en les llengües en què originalment s'ha gestat contribuiria al desenvolupament de l'entesa mútua i aportaria un contingut tangible al concepte de ciutadania europea.
- (8) L'aprenentatge de llengües és important ja que contribueix a fer créixer la consciència de la diversitat cultural i eradicar la xenofòbia, el racisme, l'antisemitisme i la intolerància.
- (9) A més dels avantatges humans, culturals i polítics, l'aprenentatge de llengües suposa també un considerable potencial econòmic.
- (10) El domini de la llengua materna i el coneixement de les llengües clàssiques, en especial del llatí i del grec, poden facilitar l'aprenentatge d'altres llengües.
- (11) És important sensibilitzar els responsables públics i privats sobre la importància d'un accés fàcil a l'aprenentatge de llengües.
- (12) Les Conclusions del Consell de 12 de juny de 1995 sobre diversitat lingüística i plurilingüisme a la Unió Europea destacaren "que convé preservar la diversitat lingüística i fomentar el plurilingüisme a la Unió, respectant d'igual manera totes les llengües de la Unió i tenint present el principi de subsidiaritat"; Decisió núm. 2493/95/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 1995¹²², per la qual es declara el 1996 com l'Any Europeu de l'Educació i de la Formació Permanents", destacà la importància del paper de l'educació permanent en el desenvolupament de competències, incloses les lingüístiques, al llarg de la vida de la persona.
- (13) El Llibre Blanc de la Comissió de 1995 "sobre l'educació i la formació – Ensenyar i aprendre: vers la societat cognitiva" estableix com a quart objectiu que tots els ciutadans han de parlar tres llengües comunitàries, i el Llibre Verd de la Comissió de 1996 "Educació, formació, recerca: Els obstacles per a la mobilitat transnacional", conclou que "aprendre almenys dues llengües comunitàries s'ha de convertir en una condició prèvia perquè els ciutadans de la Unió Europea treguin profit de les oportunitats que en el pla professional i privat els ofereix el mercat únic".
- (14) En la Resolució del Consell, de 31 de març de 1995, relativa a la millora de la qualitat i la diversificació de l'aprenentatge i de l'ensenyament de les llengües en els sistemes educatius de la Unió

¹²² DO núm. L 256 de 26.10.1995, pàg. 45.

Europea¹²³ s'afirma que els alumnes haurien de tenir la possibilitat, per norma general, d'aprendre dues llengües de la Unió Europea diferents de la o les llengües maternes durant un període mínim de dos anys consecutius, i, si fos possible, durant un període més llarg per a cada llengua durant l'escolaritat obligatòria.

(15) Les mesures del programa Lingua, aprovat en la Decisió 89/489/CEE del Consell¹²⁴, foren reforçades i integrades parcialment com a mesures horitzontals en el programa Sòcrates, aprovat en la Decisió 819/95/CE¹²⁵; aquestes mesures promogueren la millora del coneixement dels idiomes de la Unió, contribuint d'aquesta manera a una millor comprensió i major solidaritat entre els pobles de la Unió; en la Decisió núm. 253/2000/CE¹²⁶ el Parlament Europeu i el Consell proposen que aquestes mesures tinguin continuïtat i es reforcin en la segona fase del programa Sòcrates.

(16) Basant-se en els resultats aconseguits en el programa Lingua, el programa Leonardo da Vinci, establert en la Decisió 94/819/CE¹²⁷, concedeix suport a activitats destinades a desenvolupar les competències lingüístiques com a part de les mesures de formació professional; en la segona fase del programa Leonardo da Vinci, establerta en la Decisió 1999/382/CE¹²⁸ del Consell, se seguirà desenvolupant i reforçant aquest suport.

(17) El programa "Cultura 2000", aprovat en la Decisió núm. 508/2000/CE¹²⁹, contribueix igualment a millorar el coneixement mutu de les obres culturals dels pobles europeus, en especial per mitjà de l'aprofitament de la diversitat cultural i del multilingüisme.

(18) La Decisió 96/664/CE del Consell¹³⁰ establí un programa plurianual destinat a promoure la diversitat lingüística de la Comunitat en la societat de la informació.

¹²³ DO núm. C 207 de 12.8.1995, pàg. 1.

¹²⁴ DO núm. L 239 de 16.8.1989, pàg. 24.

¹²⁵ DO núm. L 87 de 20.4.1995, pàg. 10; Decisió la darrera modificació de la qual és a la Decisió 576/98/CE (DO núm. L 77 de 14.3.1998, pàg. 1).

¹²⁶ DO núm. L 28 de 3.2.2000, pàg. 1.

¹²⁷ Decisió 94/819/CE del Consell, de 6 de desembre de 1994, que estableix un programa d'acció per a l'aplicació d'una política de formació professional de la Comunitat Europea (DO núm. L 340 de 29.12.1994, pàg. 8).

¹²⁸ DO núm. L 146 de 11.6.1999, pàg. 33.

¹²⁹ DO núm. L 63 de 10.3.2000, pàg. 1.

¹³⁰ DO núm. L 306 de 28.11.1996, pàg. 40.

- (19) L'informe del Grup d'alt nivell sobre la lliure circulació de les persones presentat a la Comissió el 18 de març de 1997, creu que "la multiplicitat dels idiomes europeus constitueix una riquesa que ha de preservar-se" i suggereix mesures per promoure l'ensenyament i l'ús dels idiomes a la Comunitat.
- (20) D'acord amb el principi de subsidiaritat definit en l'article 5 del Tractat, els objectius de les accions proposades no poden ser assolits de manera suficient pels Estats membres, degut, entre altres raons, a la necessitat d'una campanya d'informació coherent d'àmbit comunitari que eviti la duplicitat i permeti aconseguir economies d'escala; aquests objectius poden assolir-se millor en l'àmbit comunitari, degut a la dimensió transnacional de les accions i mesures comunitàries; aquesta Decisió no va més enllà del necessari per assolir els seus objectius.
- (21) És important preveure, tanmateix, una estreta cooperació i coordinació entre la Comissió i els Estats membres per donar suport a les accions a nivell europeu per mitjà d'accions a escala reduïda a nivell local, regional i nacional que puguin adaptar-se millor a les necessitats dels grups objectiu i de les situacions específiques, reforçant al mateix temps la diversitat cultural.
- (22) La importància d'afavorir una cooperació adequada entre la Comunitat Europea i el Consell d'Europa, de forma que asseguri la coherència entre les accions empreses en l'àmbit comunitari i les que duu a terme el Consell d'Europa, cooperació que s'esmenta expressament en l'article 149 del Tractat.
- (23) És important tenir en compte el fet que aquest Any Europeu de les Llengües tindrà lloc en un context previ a l'ampliació de la Unió.
- (24) Aquesta Decisió estableix, per tota la durada del programa, una dotació financera que, d'acord amb el punt 33 de l'Acord interinstitucional de 6 de maig de 1999 entre el parlament Europeu, el Consell i la Comissió¹³¹, constituirà la referència privilegiada per a l'Autoritat Pressupostària en el marc del procediment pressupostari anual.
- (25) La Declaració comuna de 4 de maig de 1999 del Parlament Europeu, el Consell i la Comissió¹³² estableix les modalitats pràctiques del procediment de codecisió establert en l'article 251 del Tractat.
- (26) Les mesures necessàries per a l'execució d'aquesta Decisió han d'adoptar-se d'acord amb la Decisió 1999/468/CE del Consell, de 28 de

¹³¹ DO núm. C 172 de 18.6.1999, pàg. 1.

¹³² DO núm. C 148 de 28.5.1999, pàg. 1.

juny de 1999, per la qual s'estableixen els procediments per a l'exercici de les competències atribuïdes a la Comissió¹³³.

DECIDEIXEN

Article 1

Establiment de l'Any Europeu de les Llengües

1 L'any 2001 es declara com a "Any Europeu de les Llengües".

2 Durant l'Any Europeu de les Llengües es duran a terme mesures d'informació sobre el tema de les llengües i de promoció del mateix, amb la finalitat d'incitar a tots els residents dels Estats membres a aprendre idiomes. Aquestes mesures van dirigides als idiomes oficials de la Comunitat, juntament amb l'irlandès, el luxemburguès i altres idiomes determinats pels Estats membres a afectes de l'aplicació d'aquesta Decisió.

Article 2

Objectius

Els objectius de l'Any Europeu de les Llengües són els següents:

- a) Fomentar la sensibilització dels ciutadans sobre la importància de la riquesa de la diversitat lingüística i cultural a la Unió Europea i sobre el valor que aquesta riquesa té en termes de civilització i cultura, tenint en compte el principi segons el qual totes les llengües són iguals en valor cultural i dignitat;
- b) afavorir el multilingüisme;
- c) donar a conèixer a la major part de persones els avantatges que suposa dominar diversos idiomes, element clau del desenvolupament personal i professional (inclosa la recerca de la primera ocupació) de l'individu, de la comprensió intercultural, de l'exercici ple dels drets que confereix la ciutadania de la Unió i de la millora del potencial econòmic i social de les empreses i del conjunt de la societat; els grups objectiu han d'incloure, entre altres: els alumnes i estudiants, els pares, els treballadors, els sol·licitants d'ocupació, els parlants de certes llengües, els habitants de zones frontereres i de les regions perifèriques, els organismes culturals, els grups socials desafavorits, els migrants;
- d) fomentar l'aprenentatge permanent dels idiomes, en el seu cas des dels nivells de preescolar i primària, així com l'adquisició de les competències afins vinculades a l'ús d'idiomes per a fins específics, especialment professionals, de tots els que resideixen en els Estats membres, sense distinció per raó d'edat, origen, situació social o nivell d'escolarització o títols i diplomes previs;
- e) recaptar i difondre informació sobre l'ensenyament i l'aprenentatge d'idiomes i sobre les competències, mètodes (en especial els innovadors) i instruments que contribueixin a aquesta finalitat, inclosos els que s'elaboren en el marc d'altres accions i iniciatives comunitàries o faciliten la comunicació entre parlants de diverses llengües.

¹³³ DO núm. L 184 de 17.7.1999, pàg. 23.

Article 3

Contingut de les accions

Les accions destinades a assolir els objectius contemplats en l'article 2 han d'incloure en particular:

- l'ús d'un emblema comú i de missatges publicitaris, conjuntament amb el Consell d'Europa, d'acord amb el que disposa l'article 10,
- una campanya d'informació d'àmbit comunitari,
- l'organització de reunions, de competicions, de premis i altres activitats.

Aquestes accions es descriuen l'annex.

Article 4

Aplicació de la Decisió i cooperació amb els Estats membres

1 La Comissió ha de vetllar per l'execució de les accions comunitàries empreses d'acord amb aquesta Decisió.

2 Cada Estat membre ha de designar un o diversos organismes adequats perquè organitzin la seva participació en l'Any Europeu de les Llengües, i s'ocupin de la coordinació i de l'execució en l'àmbit nacional de les accions previstes en aquesta Decisió, inclosa la contribució al procediment de selecció descrit a l'article 7.

Article 5

Comitè

1 La Comissió ha d'estar assistida per un Comitè.

2 En els casos en què es faci referència a aquest apartat, s'han d'aplicar els articles 3 i 7 de la Decisió 1999/468/CE, segons el que disposa el seu article 8.

3 El Comitè ha d'aprovar el seu reglament intern.

Article 6

Disposicions financeres

1 Les accions descrites en la part A de l'annex poden ser finançades fins el 100% amb càrrec al pressupost general de la Unió Europea.

2 Les accions descrites en la part B de l'annex poden ser cofinançades amb càrrec al pressupost general de la Unió Europea, fins un màxim del 50 % del cost total.

Article 7

Procediment de sol·licitud i de selecció

1 Les sol·licituds de cofinançament d'accions a càrrec del pressupost general de la Unió Europea, d'acord amb allò que disposa l'apartat 2 de l'article 6, es presentaran a la Comissió a través de l'organisme o organismes contemplats en l'apartat 2 de l'article 4. Aquestes sol·licituds ha d'incloure informació que permeti avaluar els resultats finals en funció de criteris objectius. La Comissió tindrà en compte tant com pugui les avaluacions facilitades pels organismes de què es tracti.

2 La Comissió ha de prendre les decisions relatives al finançament i al cofinançament de les accions previstes a l'article 6 d'acord amb el procediment establert en l'apartat 2 de l'article 5. La Comissió ha de vetllar per una distribució equilibrada entre els Estats membres, en el seu cas entre les diverses llengües a les que fa referència l'article 1, així com entre els diferents àmbits d'activitat pertinents.

3 La Comissió (especialment a través de les seves representacions nacionals i regionals), en col·laboració amb els organismes previstos en l'apartat 2 de l'article 4, ha de garantir que les convocatòries de propostes es publiquin en un termini suficient i es difonguin el més àmpliament possible.

Article 8 Coherència

En cooperació amb els Estats membres, la Comissió ha de vetllar per a garantir:

- la coherència entre les accions a les que es refereix aquesta Decisió i altres accions i iniciatives comunitàries especialment les relatives a l'educació, la formació i la cultura,
- la complementaritat òptima entre l'Any Europeu de les Llengües i altres iniciatives i recursos comunitaris, nacionals i regionals existents, sempre que aquests puguin contribuir a l'assoliment dels objectius de l'Any Europeu.

Article 9 Pressupost

1 La dotació financera per a l'execució d'aquest programa, per al període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2001, és de 8 milions d'euros.

2 L'autoritat Pressupostària ha d'autoritzar els crèdits anuals ajustant-se a les perspectives financeres.

Article 10 Cooperació internacional

En el marc de l'Any Europeu de les Llengües i d'acord amb l'establert en l'apartat 2 de l'article 5, la Comissió pot cooperar amb les organitzacions internacionals competents. En particular, hi ha d'haver una estreta cooperació i

coordinació, així com iniciatives conjuntes, amb el Consell d'Europa, amb l'objectiu de reforçar els vincles entre els pobles d'Europa.

Article 11

Seguiment i avaluació

La Comissió ha de presentar al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, com a molt tard el 31 de desembre de 2002, un informe detallat i amb dades objectives sobre l'execució, els resultats i l'avaluació general de totes les accions previstes en aquesta Decisió.

Article 12

Entrada en vigor

Aquesta Decisió entrarà en vigor el dia de la seva publicació al Diari Oficial de les Comunitats Europees.

Fet a Brussel·les, el 17 de juliol de 2000.

ANNEX

I. Naturalesa de les accions a les que es refereix l'article 3 de la Decisió

A. Accions que poden ser finançades fins el 100 % amb càrrec al pressupost general de la Unió Europea (a títol indicatiu, podrà dedicar-se a aquestes accions el 40 % del pressupost global, percentatge que la Comissió podrà adaptar d'acord amb el procediment establert en l'apartat 2 de l'article 5).

1. Reunions i actes:
 - a) organització de reunions de caràcter comunitari i d'actes de presa de consciència de la diversitat lingüística, especialment les cerimònies d'inauguració i cloenda de l'Any;
 - b) organització, en cada Estat membre, d'una o més presentacions de l'Any Europeu de les Llengües destinades a un gran nombre de persones d'origen social divers.
2. Campanyes d'informació i promoció relatives a:
 - a) la creació d'un emblema i de missatges publicitaris de l'Any Europeu de les Llengües, que s'han d'utilitzar en el marc de totes les activitats relacionades amb aquest;
 - b) una campanya d'informació d'àmbit comunitari que inclogui en especial la creació d'un lloc web interactiu i la difusió d'informació sobre projectes (inclosos els contemplats en la part C);
 - c) la producció de material informatiu, que s'ha d'utilitzar en el conjunt del territori de la Comunitat i ha de ser accessible a les persones desfavorides, sobre les tècniques eficaces d'ensenyament i aprenentatge i sobre les condicions necessàries per assolir l'èxit en l'aprenentatge dels idiomes;

- c) l'organització de competicions europees que subratllin els èxits i les experiències en temes relacionats amb l'Any Europeu de les Llengües.

3. Altres accions:

Enquestes i estudis d'àmbit comunitari, especialment aquells que tinguin com a objectiu:

- definir millor la situació europea en allò que fa referència als idiomes (incloses les llengües clàssiques i els llenguatges de signes), el seu ús (inclòs l'ús en l'àmbit de la recerca científica i universitària), la seva ensenyança i aprenentatge, la seva adquisició de competències afins; en la mesura del possible, haurien d'incloure's totes les llengües contemplades en l'article 1,
- definir millor les expectatives dels diferents grups destinataris (inclosos els situats en les zones bilingües) en relació amb l'aprenentatge de llengües, i la forma en què la Comunitat podria satisfer aquestes expectatives,
- efectuar estudis d'avaluació de l'eficàcia i dels efectes de l'Any Europeu de les Llengües, examinant les millors pràctiques en l'àmbit de l'ensenyament i de l'aprenentatge de llengües i difonent els resultats als Estats membres.

B. Accions que poden ser cofinançades pel pressupost general de la Unió Europea (a títol indicatiu, pot dedicar-se a aquestes accions el 60% del pressupost global, percentatge que la Comissió pot adaptar d'acord amb el procediment establert en l'apartat 2 de l'article 5).

Poden rebre finançament del pressupost general de la Unió Europea, fins un màxim del 50 % dels costos, accions d'àmbit local, regional, nacional o transnacional en funció de la naturalesa i el contingut de la proposta. Aquestes accions poden incloure, per exemple:

- 1) Actes relacionats amb els objectius de l'Any Europeu de les Llengües.
- 2) Accions informatives i accions de difusió d'exemples de bones pràctiques, diferents de les descrites en la part A.
- 3) La Concessió de premis o l'organització de competicions.
- 4) Enquestes i estudis diferents dels esmentats en la Part A.
- 5) Altres accions que promoguin l'ensenyament i l'aprenentatge d'idiomes, sempre que no puguin acollir-se per al seu finançament a altres programes i iniciatives comunitaris.

C. Accions que no rebin ajut financer del pressupost general de la Unió Europea.

La Comunitat el seu suport moral, inclosa l'autorització escrita per utilitzar l'emblema i altres materials associats a l'Any Europeu de les Llengües, a iniciatives d'organismes públics o privats, sempre que aquests organismes puguin demostrar, de manera que resulti convincent, a la Comissió, que les

iniciatives en qüestió s'han realitzat o s'hauran de realitzar durant l'any 2001 i aportin una contribució significativa a un o diversos objectius de l'Any Europeu.

II. Assistència tècnica

Per executar aquestes accions, la Comissió pot recórrer a organismes d'assistència tècnica, el finançament d'aquests organismes es pot dur a terme amb càrrec a la dotació financera total del programa i dins dels límits d'aquesta. També pot recórrer, en les mateixes condicions a experts. La Comissió consultarà al Comitè citat en l'article 5 sobre les repercussions financeres d'aquesta assistència.

5.1.19. Tractat de Niça, pel qual es modifiquen el Tractat de la Unió Europea, els Tractats constitutius de les Comunitats Europees i determinats actes connexos, signat a Niça el 26 de febrer de 2001

(DO núm. C 80 de 10 de març de 2001)

PRIMERA PART
Modificacions substantives

Article 1

El Tractat de la Unió Europea queda modificat d'acord amb les disposicions d'aquest article.

[...]

Article 2

El Tractat constitutiu de la Comunitat Europea queda modificat d'acord amb les disposicions d'aquest article.

[...]

45) L'article 290 queda substituït pel text següent:

«Article 290

El règim lingüístic de les institucions de la Comunitat l'ha de fixar el Consell per unanimitat, sense perjudici de les disposicions previstes en l'Estatut del Tribunal de Justícia.»

[...]

SEGONA PART
DISPOSICIONS FINALS I TRANSITÒRIES

Article 7

Els Protocols sobre l'Estatut del Tribunal de Justícia annexos al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica queden derogats i se substitueixen pel Protocol sobre l'Estatut del Tribunal de Justícia annex en aquest Tractat al Tractat de la Unió Europea, al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica.

[...]

Article 9

Sense perjudici dels articles del Protocol sobre l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer que segueixen en vigor, quan el Tribunal de Justícia exerceixi les seves competències d'acord amb les disposicions del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de

l'Acer s'han d'aplicar les disposicions del Protocol sobre l'Estatut del Tribunal de Justícia annex en aquest Tractat al Tractat de la Unió Europea, al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica.

[...]

Article 12

1 Aquest Tractat ha de ser ratificat per les Altes Parts Contractants, d'acord amb les respectives normes constitucionals. Els instruments de ratificació han de ser dipositats davant del Govern de la República Italiana.

2 Aquest Tractat entrarà en vigor el primer dia del segon mes següent al dipòsit de l'instrument de ratificació del darrer Estat signatari que acompleixi l'esmentada formalitat.

Article 13

Aquest Tractat, redactat en exemplar únic, en les llengües alemanya, anglesa, danesa, espanyola, finesa, francesa, grega, irlandesa, italiana, neerlandesa, portuguesa i sueca, els textos del qual són igualment autèntics en cada una d'aquestes llengües, ha de ser dipositat en els arxius del Govern de la República Italiana, que ha de remetre una còpia autenticada a cada un dels Governos de la resta d'Estats signataris.

PROTOCOLS

A. PROTOCOL ANNEX AL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA I ALS TRACTATS CONSTITUTIUS DE LES COMUNITATS EUROPEES

Protocol relatiu a l'ampliació de la Unió Europea

LES ALTES PARTS CONTRACTANTS,

ADOPTEN les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, als Tractats constitutius de les Comunitats Europees:

Article 1

Derogació del protocol sobre les institucions

Queda derogat el Protocol sobre les institucions en la perspectiva de l'ampliació de la Unió Europea annex al Tractat de la Unió Europea i als Tractats constitutius de les Comunitat Europees.

[...]

B. PROTOCOL ANNEX AL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA, AL TRACTAT CONSTITUTIU DE LA COMUNITAT EUROPEA I AL TRACTAT CONSTITUTIU DE LA COMUNITAT EUROPEA DE L'ENERGIA ATÒMICA

Protocol sobre l'Estatut del Tribunal de Justícia

LES ALTES PARTS CONTRACTANTS,
DESITJANT establir l'Estatut del Tribunal de Justícia previst en l'article 245 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i en l'article 160 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica,

CONVENEN en les disposicions següents, que s'han d'incorporar com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica:

Article 1

El Tribunal de Justícia s'ha de constituir i ha d'exercir les seves funcions d'acord amb les disposicions del Tractat de la Unió Europea (Tractat UE), del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea (Tractat CE), del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (Tractat CEEA) i del present Estatut.

[...]

DISPOSICIONS FINALS

[...]

Article 64

Fins a l'adopció de les normes relatives al règim lingüístic aplicable al Tribunal de Justícia i al Tribunal de Primera Instància en aquest Estatut, segueixen essent aplicables les disposicions del Reglament de Procediment del Tribunal de Justícia i del Reglament de Procediment del Tribunal de Primera Instància relatives al règim lingüístic. Tota modificació o derogació de les disposicions esmentades s'ha de dur a terme d'acord amb el procediment establert per la modificació d'aquest Estatut.

[...]

ACTA FINAL

LA CONFERÈNCIA DELS REPRESENTATS DELS GOVERNS DELS ESTATS MEMBRES,

convocada a Brussel·les el 14 de febrer de 2000 per adoptar de comú acord les modificacions que han d'introduir-se en el Tractat de la Unió Europea, en el Tractats constitutius de la Comunitat Europea, de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i de la Comunitat Europea del Carbó i de l'hacer i en determinats Actes connexos, ha adoptat els següents textos:

I. El Tractat de Niça pel que es modifiquen el Tractat de la Unió Europea, els Tractats constitutius de les Comunitats Europees i determinats Actes connexos.

II. Protocols

A. Protocol annex al Tractat de la Unió Europea i als Tractats constitutius de les Comunitats Europees relatiu a l'ampliació de la Unió Europea

B. Protocol annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica sobre l'estatut del tribunal de justícia

[...]

La Conferència ha adoptat les següents Declaracions annexes a aquesta Acta final:

[...]

23. Declaració relativa al futur de la Unió

1) A Niça hom ha decidit importants reformes. La Conferència es congratula per la culminació amb èxit de la Conferència de representants dels Governos dels Estats membres i insta als Estats membres que ratifiquin ràpidament el Tractat de Niça.

2) La Conferència convé que la conclusió de la Conferència dels Representants dels Governos dels Estats membres obre pas a l'ampliació de la Unió Europea i subratlla que, amb la ratificació del Tractat de Niça, la Unió Europea haurà completat els canvis institucionals necessaris per a l'adhesió de nous Estats membres.

3) Un cop obert el camí a l'ampliació, la Conferència fa una crida a un debat més ampli i profund sobre el futur de la Unió Europea. El 2001, les Presidències sueca i belga, en col·laboració amb la Comissió i amb la participació del Parlament Europeu, afavoriran un ampli debat amb totes les parts interessades: els representants dels Parlaments nacionals i del conjunt de l'opinió pública, com els cercles polítics, econòmics i universitaris, els representants de la societat civil, etc. S'associarà a aquest procés els Estats candidats segons les modalitats per definir.

4) Després d'un informe que presentarà a Goteborg el juny de 2001, el Consell Europeu aprovarà, en la seva reunió de Laeken/Brussel·les el desembre de 2001, una declaració que inclogui iniciatives adequades per a la continuació d'aquest procés.

5) Aquest procés ha d'abordar, en particular, les següents qüestions:

- la forma d'establir i supervisar una delimitació més precisa de les competències entre la Unió Europea i els Estats membres, que respecti el principi de subsidiaritat;
- l'estatut de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, proclamada a Niça, d'acord amb les conclusions del Consell Europeu de Colònia;

- la simplificació dels Tractats amb la finalitat de clarificar-los i facilitar la comprensió, sense canviar el seu significat;
- la funció dels Parlaments nacionals en l'arquitectura europea.

6) La Conferència, en seleccionar aquests temes de reflexió, reconeix la necessitat de millorar i supervisar permanentment la legitimitat democràtica i la transparència de la Unió i de les seves institucions, amb la finalitat d'aproximar aquestes als ciutadans dels Estats membres.

7) La Conferència acorda que, un cop acabat aquest treball preparatori es convoqui una nova Conferència de representants dels Governos dels Estats membres el 2004, per tractar les qüestions esmentades amb mires a introduir les corresponents modificacions en els Tractats.

8) La Conferència dels Representants dels Governos dels Estats membres no constituirà en cap cas un obstacle o una condició prèvia al procés d'ampliació. D'altra banda, s'invitarà a participar a la Conferència a aquells Estats candidats que hagin conclòs les negociacions d'adhesió amb la Unió i s'invitarà en qualitat d'observadors a aquells candidats que no les hagin conclòs.

[...]

5.1.20. Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea

(DO núm. C 364, de 18 de desembre de 2000)

PROCLAMACIÓ SOLEMNE

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió proclamen solemnement en tant que Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea el text que figura a continuació.

PREÀMBUL

Els pobles d'Europa, en crear entre si una unió cada cop més estreta, han decidit compartir un futur pacífic basat en valors comuns.

Conscient dels seu patrimoni espiritual i moral, la Unió està fundada sobre valors indivisibles i universals de la dignitat humana, la llibertat, la igualtat i la solidaritat, i es basa en els principis de la democràcia i de l'Estat de Dret. En instituir la ciutadania de la Unió i crear un espai de llibertat, seguretat i justícia, situa la persona en el centre de la seva actuació.

La Unió contribueix a la preservació i al foment d'aquests valors comuns dins del respecte de la diversitat de cultures i tradicions dels pobles d'Europa, així com de la identitat nacional dels Estats membres i de l'organització dels seus poders públics en el pla nacional, regional i local; tracta de fomentar un desenvolupament equilibrat i sostenible i garanteix la lliure circulació de persones, béns, serveis i capitals, així com la llibertat de residència.

Per això cal, dotant-los d'una major presència en una Carta, reforçar la protecció dels drets fonamentals d'acord amb l'evolució de la societat, del progrés social i dels avenços científics i tecnològics.

Aquesta Carta reafirma, respectant les competències i missions de la Comunitat i de la Unió, així com el principi de subsidiaritat, els drets reconeguts especialment per les tradicions constitucionals i les obligacions internacionals comunes dels Estats membres, el Tractat de la Unió Europea i els Tractats comunitaris, el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, les Cartes Socials adoptades per la Comunitat i pel Consell d'Europa, així com per la jurisprudència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees i del Tribunal Europeu de Drets Humans.

El gaudi d'aquests drets origina responsabilitats i deures tant respecte als altres com a la comunitat humana i a les futures generacions.

En conseqüència, la Unió reconeix els drets, llibertats i principis enunciats a continuació.

CAPÍTOL I DIGNITAT

Article 1

Dignitat humana

La dignitat humana és inviolable. Ha de ser respectada i protegida.

Article 2

Dret a la vida

- 1 Tota persona té dret a la vida.
- 2 Ningú no pot ser condemnat a la pena de mort ni executat.

Article 3

Dret a la integritat de la persona

- 1 Tota persona té dret a la seva integritat física i psíquica.
- 2 En el marc de la medicina i la biologia s'han de respectar en particular:
 - el consentiment lliure i informat de la persona de la qual es tracti, d'acord amb les modalitats establertes en la llei,
 - la prohibició de les pràctiques eugenèsiques, i en particular les que tenen per finalitat la selecció de les persones,
 - la prohibició que el cos humà o parts d'ell es converteixin en objecte de lucre,
 - la prohibició de la clonació reproductora d'éssers humans.

Article 4

Prohibició de la tortura i de les penes o els tractes inhumans o degradants

Ningú no pot ser sotmès a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants.

Article 5

Prohibició de l'esclavitud i del treball forçat

- 1 Ningú no pot ser sotmès a esclavitud o servitud.
- 2 Ningú no pot ser obligat a realitzar un treball forçat o obligatori.
- 3 Es prohibeix el tràfic d'éssers humans.

CAPÍTOL II LLIBERTATS

Article 6

Dret a la llibertat i a la seguretat

Tota persona té dret a la llibertat i a la seguretat.

Article 7

Respecte a la vida privada i familiar

Tota persona té dret al respecte de la seva vida privada i familiar, del seu domicili i de les seves comunicacions.

Article 8

Protecció de dades de caràcter personal

- 1 Tota persona té dret a la protecció de les dades de caràcter personal que li són pròpies.

2 Aquestes dades s'han de tractar de forma lleial, amb fins concrets i sobre la base del consentiment de la persona afectada o en virtut d'un altre fonament legítim previst per la llei. Tota persona té dret a accedir a les dades recollides que li concerneixin i a la seva rectificació.

3 El respecte d'aquestes normes ha de quedar subjecte al control d'una autoritat independent.

Article 9

Dret a contraure matrimoni i a fundar una família

Es garanteixen el dret a contraure matrimoni i el dret a fundar una família segons les lleis nacionals que regulin el seu exercici.

Article 10

Llibertat de pensament, de consciència i de religió

1 Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Aquest dret implica la llibertat de canviar de religió o de conviccions, així com la llibertat de manifestar la seva religió o les seves conviccions individualment o col·lectiva, en públic o privat, a través del culte, l'ensenyament, les pràctiques i l'observança de ritus.

2 Es reconeix el dret a l'objecció de consciència d'acord amb les lleis estatals que en regulin el seu exercici.

Article 11

Llibertat d'expressió i d'informació

1 Tota persona té dret a la llibertat d'expressió. Aquest dret comprèn la llibertat d'opinió i la llibertat de rebre o de comunicar informacions o idees sense interferències de les autoritats públiques i sense consideracions de fronteres.

2 Es respecten la llibertat dels mitjans de comunicació i el seu pluralisme.

Article 12

Llibertat de reunió i d'associació

1 Tota persona té dret a la llibertat de reunió pacífica i a la llibertat d'associació en tots els nivells, especialment en els àmbits polític, sindical i cívic, fet que implica el dret de tota persona a fundar sindicats amb altres persones i a afiliar-se a aquells per a la defensa dels seus interessos.

2 Els partits polítics a escala de la Unió Europea han de contribuir a expressar la voluntat política dels ciutadans de la Unió.

Article 13

Llibertat de les arts i de les ciències

Les arts i la recerca científica són lliures. Es respecta la llibertat de càtedra.

Article 14

Dret a l'educació

1 Tota persona té dret a l'educació i a l'accés a la formació professional i permanent.

2 Aquest dret inclou la facultat de rebre gratuïtament l'ensenyament obligatori.

3 Es respecta, d'acord amb les lleis estatals que regulen el seu exercici, la llibertat de creació de centres docents dins del respecte als principis democràtics, així com el dret dels pares a garantir l'educació i l'ensenyament dels seus fills d'acord amb les seves conviccions religioses, filosòfiques i pedagògiques.

Article 15

Llibertat professional i dret a treballar

1 Tota persona té dret a treballar i a exercir una professió lliurement escollida o acceptada.

2 Tot ciutadà de la Unió té la llibertat de buscar una ocupació, de treballar, d'establir-se o de prestar serveis en qualsevol Estat membre.

3 Els ciutadans de tercers estats que estiguin autoritzats a treballar en el territori dels Estats membres tenen dreta unes condicions laborals equivalents a aquelles que gaudeixen els ciutadans de la Unió.

Article 16

Llibertat d'empresa

Es reconeix la llibertat d'empresa d'acord amb el Dret comunitari i amb les legislacions i pràctiques estatals.

Article 17

Dret a la propietat

1 Tota persona té dret a gaudir de la propietat dels seus béns adquirits legalment, a usar-los, a disposar d'ells i a legalitzar-los. Ningú no pot ser privat de la seva propietat sinó és per causa d'utilitat pública, en els casos i condicions previstos en la llei i a canvi, en un temps raonable, d'una justa indemnització per la seva pèrdua. L'ús dels béns pot regular-se per llei en la mesura que sigui necessari per a l'interès general.

2 Es protegeix la propietat intel·lectual.

Article 18

Dret d'asil

Es garanteix el dret d'asil en el marc del respecte de les normes de la Convenció de Ginebra de 28 de juliol de 1951 i del Protocol de 31 de gener de 1967 sobre l'estatut dels Refugiats i d'acord amb el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea.

Article 19

Protecció en cas de devolució, expulsió o extradició

1 Es prohibeixen les expulsions col·lectives.

2 Ningú no pot ser retornat, expulsat o extradit a un Estat on corri un risc greu de ser sotmès a la pena de mort, a tortura o a altres penes o tractes inhumans o degradants.

CAPÍTOL III IGUALTAT

Article 20

Igualtat davant la llei

Totes les persones són iguals davant la llei.

Article 21

No discriminació

1 Es prohibeix tota discriminació, i en particular l'exercida per raó de sexe, raça, color, orígens ètnics o socials, característiques genètiques, llengua, religió o conviccions, opinions polítiques o de qualsevol altre tipus, pertinença a una minoria nacional, patrimoni, naixement, discapacitat, edat o orientació sexual.

2 Es prohibeix tota discriminació per raó de nacionalitat en l'àmbit de l'aplicació del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea i del Tractat de la Unió Europea, sense perjudici de les disposicions particulars dels esmentats Tractats.

Article 22

Diversitat cultural, religiosa i lingüística

La Unió respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística.

Article 23

Igualtat entre homes i dones

La igualtat entre homes i dones ha de ser garantida en tots els àmbits, inclosos en l'ocupació, treball i retribució.

El principi d'igualtat no impedeix el manteniment o l'adopció de mesures que ofereixin avantatges concrets a favor del sexe menys representat.

[...]

CAPÍTOL IV SOLIDARITAT

[...]

CAPÍTOL V CIUTADANIA

Article 39

Dret de ser elegit i elegible en les eleccions al Parlament Europeu

1 Tot ciutadà de la Unió té dret a ser elector i elegible en les eleccions al Parlament Europeu en l'Estat membre on resideixi, amb les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest Estat.

2 Els diputats del Parlament Europeu han de ser escollits per sufragi universal lliure, directe i secret.

Article 40

Dret a ser elector i elegible en les eleccions municipals

Tot ciutadà de la Unió té dret a ser elector i elegible en les eleccions municipals de l'estat membre on resideixi, amb les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest Estat.

Article 41

Dret a una bona administració

1 Tota persona té dret que les institucions i òrgans de la Unió tractin els seus assumptes imparcialment i equitativa en un termini raonable.

2 Aquest dret inclou en particular:

- el dret de tota persona a ser escoltada abans de prendre en contra seva qualsevol mesura individual que l'afecti desfavorablement,
- el dret de tota persona a accedir a l'expedient que l'efecta, en el marc del respecte dels interessos legítims de confidencialitat i secret professional i comercial,

[...]

4 Tota persona pot dirigir-se a les institucions de la Unió en una de les llengües dels Tractats i ha de rebre una resposta en aquesta mateixa llengua.

Article 42

Dret d'accés als documents

Tot ciutadà de la Unió o tota persona física o jurídica que resideixi o tingui el seu domicili social en un Estat membre té dret a accedir als documents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió.

Article 43

El Defensor del Poble

Tot ciutadà de la Unió o tota persona física o jurídica que resideixi o tingui el seu domicili social en un Estat membre té dret a sotmetre al Defensor del Poble de la Unió els casos de mala administració en l'acció de les institucions o òrgans comunitaris, amb exclusió del Tribunal de Justícia i del Tribunal de Primera Instància en l'exercici de les seves funcions jurisdiccionals.

Article 44

Dret de demanda

Tot ciutadà de la Unió o tota persona física o jurídica que resideixi o tingui el seu domicili social en un Estat membre té el dret de demanda davant del Parlament Europeu.

Article 45

Llibertat de circulació i de residència

1 Tot ciutadà de la Unió té dret a circular i residir lliurement en el territori dels Estats membres.

2 D'acord amb el que disposa el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea, es pot concedir llibertat de circulació i de residència als ciutadans de tercers estats que resideixin legalment en el territori d'un Estat membre.

[...]

CAPÍTOL VI JUSTÍCIA

[...]

CAPÍTOL VII DISPOSICIONS GENERALS

Article 51

Àmbit d'aplicació

1 Les disposicions d'aquesta Carta estan dirigides a les institucions i òrgans de la Unió, respectant el principi de subsidiaritat, així com als Estats membres únicament quan apliquin el Dret de la Unió. En conseqüència, aquests han de respectar els drets, ha d'observar els principis i han de promoure la seva aplicació, d'acord amb les respectives competències.

2 Aquesta Carta no crea cap competència ni cap missió noves per a la Comunitat ni per a la Unió i no modifica les competències i missions definides pels Tractats.

Article 52

Abast dels drets garantits

1 Qualsevol limitació de l'exercici dels drets i llibertats reconeguts en aquesta Carta ha de ser establerta per la llei i respectar el contingut essencial dels drets i llibertats esmentats. Només es poden introduir limitacions, respectant el principi de proporcionalitat, quan siguin necessàries i responguin efectivament a objectius d'interès general reconeguts per la Unió o a la necessitat de protecció dels drets i llibertats dels altres.

2 Els drets reconeguts en aquesta Carta que tenen el seu fonament en els Tractats comunitaris o en el Tractat de la Unió Europea s'han d'exercir en les condicions i dins dels límits determinats per aquests.

3 En la mesura que aquesta Carta contingui drets que corresponguin a drets garantits pel Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, el seu sentit i abast ha de ser igual als que atorga l'esmentat Conveni. Aquesta disposició no impedeix que el Dret de la Unió concedeixi una protecció més extensa.

Article 53

Nivell de protecció

Cap de les disposicions d'aquesta Carta pot interpretar-se com a limitativa dels drets humans i llibertats fonamentals reconeguts, en el seu respectiu àmbit d'aplicació, pel Dret internacional i els convenis internacionals dels que formen part la Unió, la Comunitat o els Estats membres, i en particular el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals, així com per les constitucions dels Estats membres.

Article 54

Prohibició de l'abús de dret

Cap de les disposicions d'aquesta Carta pot ser interpretada en el sentit que impliqui un dret qualsevol a dedicar-se a una activitat o a realitzar un acte que tendeixi a la destrucció dels drets o llibertats reconeguts en aquesta Carta o a limitacions més àmplies d'aquests drets i llibertats que les previstes en aquesta Carta.

5.2. Resolucions del Parlament Europeu amb conseqüències normatives sobre el funcionament del mateix Parlament

5.2.1. Reglament intern del Parlament Europeu

[...]

CAPÍTOL IV

De la Mesa del Parlament

[...]

Article 25

1 El llistat de les decisions adoptades en les reunions de la Mesa i de la Mesa ampliada s'ha de traduir a les llengües oficials, s'ha d'imprimir, i s'ha de distribuir a tots els diputats, tret que la Mesa o la Mesa ampliada acordi una altra cosa, de manera excepcional, per a mantenir el seu caràcter confidencial.

[...]

SECCIÓ 3

Resolucions

Article 63

A Propostes de resolució

1 Tots els diputats poden presentar una proposta de resolució, de dues-centes paraules com a màxim, sobre qualsevol assumpte propi de l'activitat de les Comunitats Europees. Les propostes de resolució s'han d'imprimir en les llengües oficials, i es distribuïran i es remetran a la comissió competent quan no siguin objecte de la sol·licitud prevista a l'apartat 1 de l'article 64.

[...]

Article 64

1 [...]La sol·licitud s'ha d'imprimir i distribuir en les llengües oficials.

[...]

CAPÍTOL VIII

De les normes generals per al desenvolupament de les sessions

[...]

Article 79

1 Tots els documents del Parlament han de ser redactats en les llengües oficials.

2 Les intervencions en una de les llengües oficials seran objecte de traducció simultània en cada una de la resta de les llengües oficials i en qualsevol altra llengua que la Mesa cregui necessària.

Quan, un cop proclamat el resultat d'una votació, no concordin exactament els textos redactats en les diverses llengües, el President ha de resoldre sobre la validesa del resultat proclamat en virtut de l'apartat 5 de l'article 99. Si declara vàlid el resultat, també ha de determinar la versió que s'hagi de considerar aprovada. La versió original, però, no es pot considerar sempre com el text oficial, ja que pot ocórrer que totes les versions redactades en la resta de llengües siguin diferents del text original.

[...]

CAPÍTOL XI

De la publicitat dels treballs

[...]

Article 108

1 S'ha d'aixecar acta literal dels debats de cada sessió en les llengües oficials.

[...]

5.2.2. Resolució 1235/90 del Parlament Europeu relativa a la situació de les llengües a la Comunitat i de la llengua catalana, d'11 de desembre de 1990

(DOCE núm. C19/42, de 28 de gener de 1991)

EL PARLAMENT EUROPEU,

Vista la Petició núm. 113/88 del Parlament de Catalunya;

Vista la Petició núm. 161/89 del Parlament de les Illes Balears;

Vistos els articles 217 i 248 del Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, els articles 190 i 225 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica, com també les diferents actes d'adhesió;

Vist el Reglament núm. 1 del Consell de 15 d'abril de 1958, modificat després de cada adhesió, i especialment els seus articles 1, 6, 7 i 8;

Vist l'informe de la Comissió de Peticions i les opinions de la Comissió d'Afers Jurídics i de Drets dels Ciutadans i de la Comissió de Joventut, Cultura, Educació, Informació i Esport (doc. A3-169/90);

A. Atès que les Comunitats Europees, i més en particular el Parlament Europeu, constitueixen -de tots els organismes internacionals que agrupen països en què s'utilitzen diverses llengües- l'únic òrgan que ha adoptat el principi del "multilingüisme integral"; i que això implica que, llevat del luxemburguès (que va passar a ser una llengua oficial de Luxemburg l'any 1984), les deu llengües que tenen l'estatus de llengua oficial en tot el territori d'un estat membre també són rellevants en tant que llengües de la Comunitat, amb el benentès que el text dels actes de dret derivat no es publica en irlandès,

B. Atès que l'experiència demostra que aquest treball sistemàtic en nou llengües, que comporta costos no pas negligibles, origina dificultats i sobrecàrregues tècniques que es poden veure augmentades, si s'escau, com a conseqüència de noves adhesions,

C. Atès que, no obstant això, mitjançant el recurs extensiu a la pràctica del "multilingüisme integral" el Parlament Europeu pretén subratllar la dignitat que reconeix a les llengües, reflex i expressió de les cultures dels pobles, i que, en qualsevol cas, els efectes positius d'aquesta pràctica són evidents ja que permet examinar els textos sotmesos al Parlament, i especialment els textos de les propostes de mesures comunitàries que tenen valor legislatiu, en les llengües de tots els països en els sistemes jurídics dels quals s'hauran d'integrar aquestes mesures,

D. Atesa la importància de la llengua catalana, llengua europea mil·lenària utilitzada en tots els nivells de l'ensenyament i en tots els mitjans de difusió, en la qual existeix una producció cultural i literària molt important i de la qual fa un

ús efectiu i continuat la majoria de la població d'un territori de més de 10 milions d'habitant, i atès també el seu caràcter oficial,

E. Atès, per tots els motius esmentats abans, que no és possible accedir a una aplicació completa del principi de la igualtat de totes les llengües dels països comunitaris però que, pel que fa a la llengua catalana, hi ha possibilitats d'utilització que es poden posar en pràctica en el moment actual,

1. Subratlla la importància que s'ha de concedir a la utilització de les llengües per part de les Comunitats Europees, que han d'intentar que els pobles d'Europa no considerin aquesta institució com un cos exterior i estrany sinó com un element que forma part de la vida quotidiana dels ciutadans;

2. Considera que les peticions núm. 113/88 del Parlament de Catalunya i núm. 161/89 del Parlament de les Illes Balears tradueixen bé aquesta necessitat, en particular referida al català, llengua oficial al territori dels pobles representats pels dos parlaments que han presentat aquestes peticions, en virtut dels estatuts d'autonomia respectius i en el marc de la norma general de l'article 3 de la Constitució Espanyola de 1978;

3. Assenyala que, per tal que l'objecte d'aquestes peticions es pugui fer realitat, cal tenir en compte que la fixació del règim lingüístic de les institucions de les Comunitats Europees -en virtut de les disposicions de l'article 217 del Tractat CEE, de l'article 190 del Tractat Euratom i del Reglament núm. 1 del Consell de 15 d'abril de 1958 -és competència del Consell, que decideix per unanimitat i que, pel que fa als estats membres en què existeixen diverses llengües oficials, l'ús de la llengua s'ha de determinar, a sol·licitud de l'estat interessat, segons les regles generals de la legislació d'aquest estat;

4. Demana al Consell, format pels representants dels estats membres, i a la Comissió que adoptin mesures que permetin aconseguir els objectius següents:

- la publicació en català dels tractats i dels textos fonamentals de les Comunitats;

- la difusió en català de la informació pública relativa a les institucions europees per tots els mitjans de comunicació;

- la inclusió del català en els programes elaborats per la Comissió de les Comunitats Europees a les Comunitats autònomes en qüestió.

5. Acull amb satisfacció que, de conformitat amb el Reglament del Tribunal de Justícia, els testimonis i els experts ja poden utilitzar la llengua catalana en el Tribunal si no es poden expressar d'una manera convenient en una altra de les llengües de procediment del Tribunal;

6. Demana a la Mesa, en el marc del règim jurídic esmentat a l'apartat 3 i pel que respecta al Parlament Europeu, que adopti decisions adequades en aquesta matèria, tenint en compte els objectius esmentats;

7. Encarrega al seu president que transmeti aquesta resolució i l'informe de la seva comissió al Consell, a la Comissió i al dos parlaments que han presentat les peticions núm. 113/88 i núm. 161/89.

5.2.3. Resolució 162/94 sobre el dret a l'ús de la pròpia llengua, de 25 de juliol de 1994

(DOCE núm. C 205/528, de 25 de juliol de 1994)

EL PARLAMENT EUROPEU,

Vist l'article 217 del Tractat CE;

Vist el Reglament 1/58 del Consell,

Vistes les propostes de resolució presentades per:

- a) el Sr. Malangré, sobre el dret a usar la pròpia llengua (B3-0626/93),
- b) la Sra. Ferrer i altres, sobre la modificació del nou article 128, 2a, del Reglament (B3-1385/93),
- c) el Sr. Staes, sobre les llengües minoritàries en les institucions europees (B3-0039/94).

Vista la Resolució d'11 de desembre de 1990 sobre la situació de les llengües a la Comunitat i la llengua catalana,

Vista la decisió de la Comissió de Peticions de 26 i 27 de gener de 1993 en el sentit que les llengües gallega i basca han de rebre el mateix tracte que la llengua catalana, segons l'establert pel Parlament Europeu sobre la base de la resolució esmentada d'11 de desembre de 1990;

Vista la resolució de 14 d'octubre de 1982 sobre el problema del plurilingüisme de les Comunitats Europees;

Vista la resolució de 20 de gener de 1993 sobre l'articulació i estratègia de la Unió Europea amb vistes a la seva ampliació i a la creació d'un ordre global a escala europea;

Vist el dictamen del Servei Jurídic d'11 de gener de 1994;

Vistos els articles 45 i 163 del seu Reglament;

Vist l'informe de la Comissió de Reglament, de Verificació de Credencials i d'Immunitats (A3-0162/94);

A. Atès que la fixació del règim lingüístic de les institucions de les Comunitats Europees -en virtut de les disposicions de l'article 217 del Tractat CEE, de l'article 190 del Tractat Euratom i del Reglament nº 1 del Consell, de 16 d'abril de 1958- és competència del Consell, que decideix per unanimitat i que, pel que fa als Estats membres en els que existeixen diverses llengües oficials, l'ús de la llengua ha de determinar-se, a sol·licitud de l'Estat interessat, segons les regles generals de la legislació d'aquest Estat;

B. Atès que el Parlament Europeu pot determinar les modalitats d'aplicació d'aquest règim lingüístic en els seus Reglaments interns;

C. Atès que en el sistema actual l'ús de totes les llengües oficials constitueix un dret en la parla i en l'escriptura;

D. Atès que no són admissibles restriccions en l'ús de les llengües oficials que afectin el caràcter democràtic del Parlament Europeu;

E. Atès que tots els diputats del Parlament Europeu són iguals i tenen dret a ser tractats en peu d'igualtat en totes les qüestions, inclosa la de les llengües;

F. Atès que els diputats al Parlament Europeu representen els seus votants, i, per tant, han de poder usar llur llengua en totes les reunions parlamentàries;

G. Atès que el règim de llengües del Parlament Europeu no ha de suposar de cap manera l'establiment de condicions complementàries de tria;

H. Atès que la possibilitat d'utilitzar la pròpia llengua contribueix, a més, a la realització de l'Europa dels ciutadans;

I. Tenint presents les posicions adoptades anteriorment pel Parlament Europeu en allò que fa referència al règim lingüístic,

1 Confirma que totes les llengües oficials de la Unió Europea constitueixen també les llengües de treball del Parlament Europeu;

2 Confirma un cop més que totes les llengües oficials de la Unió ha de ser utilitzades de forma rigorosament igual, cada cop que calgui, en totes les reunions del Parlament europeu, ja siguin usades activament o passiva, oralment o per escrit;

3 Insisteix en què la futura Constitució de la Unió reconegui els drets actuals del Parlament Europeu quant a les modalitats d'aplicació del règim lingüístic;

4 Considera, en la seva qualitat d'institució composta per representants electes, que no resulta convenient de procedir a un retall del règim lingüístic;

5 Considera, per tant, que el seu reglament intern ha de reconèixer el dret dels ciutadans o dirigir llurs peticions a la Comissió de Peticions i al Defensor del Poble en la seva pròpia llengua, sempre que aquesta sigui oficial en el seu territori;

6 Insta a el Secretariat General que continuï mantenint i, a ser possible, que millori, en el marc de la informació professional, el nivell de prestacions dels intèrprets i traductors i, al mateix temps, que estudiï i adopti totes les mesures que tendeixin a aconseguir uns efectius suficients d'intèrprets i traductors de totes les llengües oficials de la Comunitat;

7 Encarrega al seu President que transmeti aquesta resolució al Consell, a la Comissió, als Parlaments i Governos dels Estats membres, al Secretari General i als Caps dels Serveis d'Interpretació i de Traducció del Parlament Europeu.

5.3. Resolucions del Parlament Europeu sense conseqüències jurídiques

5.3.1. Resolució del Parlament Europeu de 16 d'octubre de 1981 sobre una carta de la Comunitat relativa a les llengües i cultures regionals i una carta dels drets de les minories ètniques

(Resolució elaborada pel sr. Gaetano Arfé i adoptada pel Parlament Europeu el 16 d'octubre de 1981. DOCE C 287 de 9 de novembre de 1981)

EL PARLAMENT EUROPEU,

- . atès el ressorgiment de moviments especials per les minories ètniques i lingüístiques amb l'objectiu d'assolir part d'una millor comprensió i reconeixement de la seva identitat històrica,
- . reconèixer l'establiment de les llengües i cultures regionals, associat a aquests moviments, com a font d'enriquiment per a la civilització europea i signe de la seva vitalitat,
- . atès les declaracions de principis fetes per les organitzacions internacionals més representatives i autoritzades, des de les Nacions Unides al Consell d'Europa, i tenint en compte les teories polítiques, legals i antropològiques més recents i d'acceptació general,
- . en relació amb la resolució núm. 1 de la conferència d'Oslo (1976) del ministres europeus responsables dels afers culturals,
- . atès que tots els governs comunitaris han reconegut, en principi, el dret d'aquests grups a la lliure expressió, personal i cultural, i han creat, en la majoria de casos, una legislació sobre aquest àmbit específic i han iniciat programes d'acció coordinats,
- . atès que actualment la identitat cultural és una de les necessitats psicològiques de tipus no material més important,
- . atès que l'autonomia no s'ha d'entendre com una alternativa a la integració de persones de diferents tradicions, sinó com a mitjà perquè elles mateixes dirigeixin el procés necessari per tal d'incrementar la intercomunicació,
- . atès, per tant, que el patrimoni lingüístic i cultural no pot ser salvaguardat si no es creen les condicions adients per al seu desenvolupament cultural i econòmic,
- . amb el ferm propòsit d'assolir una unió més estreta entre els pobles d'Europa i conservar les seves llengües vives, tot aprofitant la seva varietat per enriquir i diversificar el patrimoni cultural comú,
- . tenint en compte les mocions de les resolucions DOCE 1- 371/79, 1-436/79 i 1-790/79,

- . atès l'informe de la Comissió sobre Joventut, Cultura, Educació, Informació i Esport, i el dictamen del Comitè sobre Política i Planificació Regionals (DOC. 1-965/80),

1 Sol·licita als governs nacionals i a les autoritats regionals i locals, malgrat les grans diferències en les seves situacions i atenent com cal el grau d'independència de què gaudeixen, l'aplicació d'una política en aquest àmbit inspirada i encaminada a assolir els mateixos objectius, tot instant-los a:

a) en l'àmbit de l'educació:

- . permetre i promoure l'ensenyament de les llengües i cultures regionals en els programes d'estudis oficials, des de les llars d'infants fins a la universitat;
- . permetre i impartir en les escoles, en resposta a les necessitats expressades per la població, l'ensenyament de tots els nivells de les llengües regionals, amb un èmfasi especial sobre l'ensenyament a les llars d'infants per tal d'assegurar que el nen pot parlar la seva llengua materna;
- . permetre que s'inclouï en tots els programes d'estudis l'ensenyament de la literatura i la història d'aquestes comunitats;

b) en l'àmbit dels mitjans de comunicació de masses:

- . permetre i prendre les mesures necessàries per assegurar l'accés a la ràdio i televisió locals de manera que es garanteixi una comunicació coherent i eficaç dins la comunitat com també promoure la formació de presentadors regionals especialitzats;
- . assegurar que els grups minoritaris reben un ajut de tipus organitzatiu i econòmic per actes culturals equiparable al que reben els grups majoritaris;

c) en l'àmbit de la vida pública i els afers socials:

- . d'acord amb la declaració de Bordeus de la Conferència de Poders Locals del Consell d'Europa, traspasar la responsabilitat directa pel que fa a aquesta qüestió a les autoritats locals;
- . promoure, tant com sigui possible, una correspondència entre les regions culturals i els límits geogràfics de les autoritats locals;
- . garantir a les persones el dret d'utilitzar la seva pròpia llengua en l'àmbit de la vida pública i els afers socials, en les seves relacions amb organismes oficials, com també en els tribunals;

2 Sol·licita a la Comissió que faciliti, al més aviat possible, dades recents, exactes i comparables sobre les actituds i el comportament de la població dels Estats membres envers les llengües i cultures regionals en els seus diferents països;

3 Insta la Comissió a dissenyar projectes pilot en el sector de l'ensenyament de llengües per tal d'experimentar mètodes d'educació multilingüe, capaços d'assegurar tant la supervivència de les cultures individuals com la seva obertura cap a l'exterior;

4 Recomana que el Fons Regional concedeixi ajut econòmic als projectes concebuts per donar suport a les cultures regionals i populars, i sol·licita a la Comissió que inclogui mesures en els seus programes educatius i culturals per tal promoure una política cultural europea en la qual es tinguin en compte les aspiracions i expectatives de totes les seves minories ètniques i lingüístiques que miren cap a Europa i les seves institucions amb confiança i esperança;

5 Propugna que el Fons Regional contribueixi al finançament dels projectes econòmics regionals ja que la identitat cultural d'una regió només pot existir-hi si la població és capaç de viure i treballar en el seu propi marc geogràfic;

6 Sol·licita a la Comissió la revisió de totes les lleis o pràctiques comunitàries que discriminen les llengües minoritàries;

7 Encarrega al seu President el lliurament d'aquesta resolució al Consell i a la Comissió, als governs i a les autoritats regionals dels Estats membres, com també al Consell d'Europa.

5.3.2. Resolució sobre el multilingüisme a la Comunitat Europea, de 14 d'octubre de 1982

(DOCE C 292 de 8 de novembre de 1982)

EL PARLAMENT EUROPEU

-vist l'Article 217 del Tractat de la CEE,

-vistos els Articles 1 i 6 del Reglament núm. 1 del Consell del 15 d'abril de 1958 modificats per les Actes d'Adhesió del 1972 i 1979,

-vist l'Article 61 del seu Reglament,

-vist l'informe de la Comissió de Reglament i Peticions, les opinions de la Comissió d'Assumptes Polítics i la Comissió de Joventut, Cultura, Ensenyament i Esport (DOCE 1-306/82),

A. atès que qualsevol limitació al nombre de llengües utilitzades pel Parlament Europeu interferiria en la naturalesa democràtica del Parlament,

B. atès que discriminar algunes llengües en favor d'altres al Parlament Europeu seria infringir els drets democràtics de vot dels ciutadans de la Comunitat, en el sentit que han de ser capaços de elegir els seus representants exclusivament amb criteri polític a qui més representa els seus interessos, sense que s'estableixi cap criteri lingüístic addicional,

C. atès que tot els Membres del Parlament reben el mateix tractament sense tenir en compte el seu coneixement passiu o actiu de les llengües,

D. atès que, tot i que les despeses que esdevenen del plurilingüisme de la Comunitat són considerables, només representen un 2% del pressupost total de la Comunitat,

1 Confirma inequívocament que les llengües oficials i de treball a les Institucions comunitàries són el danès, holandès, anglès, francès, alemany, grec i italià;

2 Confirma la regla que ha d'existir una absoluta igualtat entre les llengües comunitàries, de manera passiva o activa, oralment o per escrit, a totes les reunions del Parlament i les seves institucions,

3 Dona suport a qualsevol mesura per a activar el seu treball i efectuar estalvis en torn a les disposicions lingüístiques comunitàries, a condició que aquestes mesures siguin compatibles amb el principi que totes les llengües posseeixen el mateix estatut;

4 Insta, particularment, a continuar la recerca entorn a les maquinàries de traducció i altres possibilitats tecnològiques per a reduir despeses;

5 Demana al seu President que transmeti aquestes resolucions a la Comissió i al Consell.

5.3.3. Resolució del Parlament Europeu de 11 de febrer de 1983 sobre les mesures a favor de les llengües i les cultures minoritàries

(Resolució elaborada pel senyor Gaetano Arfé i adoptada pel Parlament Europeu l'11 de febrer de 1983. DOCE C 68 de 14 de març de 1983)

EL PARLAMENT EUROPEU,

- . atès que al voltant de 30 milions de ciutadans comunitaris tenen com a llengua materna una llengua regional o poc parlada,
- . conscient del ressorgiment de moviments especials per part de minories ètniques i lingüístiques amb l'objectiu d'assolir un reconeixement i un enteniment més profunds de la seva identitat històrica,
- . atesa la seva pròpia resolució de 16 d'octubre de 1981 sobre aquesta qüestió,

1 Sol·licita a la Comissió:

- . continuar i intensificar els seus esforços en aquesta àrea, especialment pel que fa a la creació de projectes i estudis pilot,
- . revisar la legislació comunitària i nacional i les pràctiques que discriminen les llengües minoritàries, i crear els instruments comunitaris necessaris per tal de posar fi a aquesta discriminació,
- . informar el Parlament a finals del 1983 dels resultats de l'actuació que s'ha dut a terme en relació amb els dos apartats anteriors.

2 Sol·licita a la Comissió que informi el Parlament de les mesures pràctiques que s'han pres o que s'han de prendre en un futur pròxim per tal de fomentar les cultures regionals i populars i la política cultural en l'àmbit dels mitjans de comunicació i els programes culturals, i finançar els projectes econòmics regionals que preveu el Fons Regional en els apartats 4 i 5 de la resolució de 16 d'octubre de 1981.

3 Sol·licita al Consell que asseguri el compliment en la pràctica dels principis de la resolució del Parlament.

4 Considera que el Parlament hauria de continuar la supervisió dels progressos en aquest àmbit a escala comunitària, i que els comitès parlamentaris corresponents haurien de celebrar una reunió conjunta per discutir la millor manera de fer-ho.

5 Encarrega al seu president de trametre aquesta resolució a la Comissió, al Consell d'Europa i als governs dels Estats membres.

5.3.4. Resolució del Parlament Europeu de 30 d'octubre de 1987 sobre les llengües i cultures de les minories regionals i ètniques de la Comunitat Europea

(Resolució elaborada pel senyor Willy Kuijpers i adoptada pel Parlament Europeu el 30 d'octubre de 1987. DOCE C 318 de 30 de novembre de 1987)

EL PARLAMENT EUROPEU,

- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Columbu i d'altres sobre els drets lingüístics de la Catalunya Nord (Doc. 2-1259/84),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Kuijpers i el Sr. Vandemeulebroucke sobre la protecció i promoció de les llengües i les cultures regionals a la Comunitat (Doc. B2-76/85),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Rossetti i d'altres sobre el reconeixement dels drets de les minories i el reconeixement total de les seves cultures (doc. B2-321/85),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Vandemeulebroucke i el Sr. Kuijpers sobre la incapacitat de la Comissió per aplicar la resolució del Parlament Europeu sobre una carta de la Comunitat de les llengües i les cultures regionals i una carta dels drets de les minories ètniques (Doc. B2-1514/85),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Vandemeulebroucke i el Sr. Kuijpers sobre el reconeixement d'emissores de ràdio lliures (Doc. B2-1532/85),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Vandemeulebroucke i d'altres sobre un servei de televisió frisona a Frísia (Doc. B2-31/86),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Kuijpers i el Sr. Vandemeulebroucke sobre l'anunci de retirada d'una subvenció per part del Ministeri de Benestar, Sanitat i Afers Culturals dels Països Baixos adreçada a l'Associació per a la promoció de la llengua neerlandesa estàndard i les conseqüències que comporta en detriment de la col·laboració transfronterera en l'àmbit cultural (Doc. B2-890/86),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Colombu i d'altres sobre la creació d'instituts per a l'estudi de les llengües minoritàries (Doc. B2-1346/86),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Rubert de Ventós sobre les dificultats per a l'ús del català a les universitats i a la televisió (Doc. B2-1323/86),

- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Mizzau i d'altres sobre el suport a les institucions i associacions per a l'estudi de les llengües minoritàries (Doc. B2-1346/86),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Kuijpers i d'altres sobre la integració de les escoles bilingües bascofranceses gestionades per l'associació SEASKA (Doc. B2-1346/86),
- . atesa la moció de la resolució per part del Sr. Colom i Naval sobre la millora de la situació de les llengües minoritàries dins la CE (Doc. B2-291/87),
- . atès l'informe del Comitè de Joventut, Cultura, Educació, Informació i Esport i l'opinió del Comitè d'Afers Jurídics i Drets dels Ciutadans (Doc. A2-150/87),
- . atesa la seva resolució de 16 d'octubre de 1981 sobre una carta de la Comunitat de les llengües i les cultures regionals i una carta dels drets de les minories ètniques i la seva resolució d'11 de febrer de 1983 sobre les mesures a favor de les llengües i les cultures minoritàries,
- . atesos els principis bàsics quant als drets de les minories elaborats i aprovats per les Nacions Unides i el Consell d'Europa,
- . lamentant que fins al dia d'avui la Comissió no ha presentat cap proposta per aplicar les resolucions esmentades més amunt, les quals tracten, d'una manera comprensiva, els problemes de les minories ètniques, lingüístiques i culturals,
- . atès que encara hi ha molts obstacles per al desenvolupament ple de la identitat cultural i social específica entre les minories nacionals i lingüístiques, i atès que les actituds envers aquestes minories i els seus problemes molt sovint denoten una manca d'estima i comprensió i, en alguns casos, es basen en la discriminació,
- . atesa la declaració final de la Comunitat Europea i la seva resolució de 13 d'abril de 1984 sobre el paper de les regions en la construcció d'una Europa democràtica i el resultat de la Conferència de les regions, en la qual es constata que l'increment de l'autonomia de les regions a la Comunitat i la creació d'una Comunitat Europea políticament més unida representen dos aspectes complementaris i convergents del desenvolupament polític, el qual és essencial per afrontar les tasques futures de la Comunitat,
- . observant que les condicions econòmiques regionals determinen les perspectives per a l'expressió i el desenvolupament de la cultura local, i que s'haurien d'elaborar mesures dins una política regional equilibrada que tingui el punt de partida en la base regional i s'adreci a contrarestar l'èxode des de les regions perifèriques cap al centre,

1 Sol·licita que els principis i les propostes que preveuen les resolucions de 16 d'octubre de 1981 i 11 de febrer de 1983 esmentades més amunt s'apliquin en la seva totalitat.

2 Subratlla una altra vegada la necessitat que els Estats membres reconeixin les seves minories lingüístiques en les lleis que elaboren i, així, creïn la condició bàsica per a la conservació i el desenvolupament de les cultures i les llengües minoritàries i regionals.

3 Sol·licita als Estats membres, les constitucions dels quals ja inclouen principis generals en relació amb la protecció de les minories, que adoptin les disposicions oportunes d'acord amb les lleis orgàniques, per a l'aplicació d'aquests principis.

4 Dóna suport als esforços del Consell d'Europa per elaborar una Carta Europea de les llengües regionals i minoritàries.

5 Recomana als Estats membres que adoptin mesures educatives, com ara:

- . fer possible que l'ensenyament, des de l'etapa preescolar fins a la universitat i l'ensenyament continu, es faci en la llengua regional i minoritària de l'àrea lingüística corresponent, amb el mateix nivell d'ensenyament que per a les llengües nacionals,
- . reconèixer, d'una manera oficial, cursos, classes i escoles fundades per associacions autoritzades per ensenyar, d'acord amb la legislació vigent del país en qüestió, i que utilitzin una llengua regional o minoritària com a llengua d'ensenyament,
- . prestar una atenció especial a la formació del personal docent en les llengües regionals o minoritàries i facilitar els recursos educatius necessaris per dur a terme aquestes mesures,
- . promoure la informació sobre les oportunitats educatives en les llengües regionals o minoritàries,
- . preveure la revalidació de títols, certificats, altres qualificacions i la prova de les habilitats professionals per tal que els membres dels grups minoritaris o regionals d'un Estat membre puguin accedir més fàcilment al mercat laboral de les comunitats d'altres Estats membres amb què es relacionen culturalment.

6 Recomana als Estats membres que adoptin mesures administratives i legals, com ara:

- . facilitar una base legal directa per a l'ús de les llengües regionals i minoritàries, en primera instància a les autoritats locals on hi ha un grup minoritari,
- . revisar les disposicions nacionals i les pràctiques que discriminin les llengües minoritàries, tal com preveu la resolució del Parlament de 16 de gener de 1986, amb motiu de l'increment del feixisme i el racisme a Europa,

- . demanar als serveis descentralitzats del govern central que també utilitzin la llengua nacional, regional i minoritària en les àrees corresponents,
- . reconèixer oficialment els cognoms i els topònims en la llengua regional o minoritària;
- . acceptar els topònims i les indicacions en les llistes electorals escrits en la llengua regional o minoritària;

7 Recomana als Estats membres que adoptin mesures pel que fa als mitjans de comunicació, com ara:

- . atorgar i fer possible l'accés als sistemes de radiodifusió locals, regionals i centrals, tant públics com privats, de manera que es garanteixi la continuïtat i l'efectivitat de la radiodifusió en llengües regionals i minoritàries,
- . garantir que els grups minoritaris obtenen suport organitzatiu i financer per als seus programes, d'una manera proporcional a la de la majoria,
- . donar suport a la formació dels periodistes i el personal dels mitjans de comunicació necessaris per aplicar aquestes mesures,
- . posar les darreres innovacions en tecnologia de la comunicació al servei de les llengües regionals i minoritàries,
- . tenir en compte els costos extraordinaris que comporta la utilització d'alguns alfabetes, com ara el ciríl·lic, l'hebreu, el grec, etc.

8 Recomana als Estats membres que adoptin mesures pel que fa a la infraestructura cultural, com ara:

- . garantir la participació directa dels representants de grups que utilitzen llengües regionals o minoritàries en les ofertes i les activitats culturals,
- . crear fundacions i instituts per a l'estudi de les llengües regionals i minoritàries; una de les tasques principals d'aquests seria l'elaboració dels instruments educatius necessaris per a la introducció de les llengües regionals o minoritàries a les escoles i el disseny d'un "inventari general" de la corresponent llengua regional o minoritària,
- . desenvolupar les tècniques de doblatge i subtitulació per afavorir les produccions audiovisuals en les llengües regionals i minoritàries,
- . facilitar el material i l'ajut financer necessaris per a l'aplicació d'aquestes mesures.

9 Recomana als Estats membres que adoptin mesures socials i econòmiques, com ara:

- . facilitar l'ús de les llengües regionals i minoritàries en els afers públics (servei de correus, etc.),
- . acceptar l'ús de les llengües regionals i minoritàries en el sector dels mitjans de pagament (xecs de girs i bancaris),
- . facilitar l'ús de les llengües regionals i minoritàries en la informació al consumidor i en les etiquetes dels productes,
- . facilitar l'ús de les llengües regionals en la senyalització de les carreteres i en altres senyals públics i noms de carrers.

10 Recomana als Estats membres que adoptin mesures pel que fa a les llengües regionals i minoritàries que són utilitzades en diversos Estats membres, especialment a les àrees frontereres, com ara:

- . facilitar els instruments de cooperació transfronterera necessaris per a la política cultural i lingüística,
- . afavorir la cooperació transfronterera d'acord amb el Pla Europeu de la Convenció sobre cooperació transfronterera entre comunitats o administracions territorials.

11 Sol·licita als Estats membres que afavoreixin i donin suport al Bureau europeu per a les llengües menys utilitzades i els seus comitès nacionals en cadascun dels Estats membres.

12 Sol·licita a la Comissió:

- . fer tot el possible dins les seves competències per tal d'aplicar les mesures que preveuen els apartats 5 al 10,
- . tenir en compte les llengües i les cultures de les minories ètniques i regionals a la Comunitat a l'hora de dissenyar les diverses àrees de política comunitària, especialment pel que fa a les mesures comunitàries en l'àmbit de la política cultural i educativa,
- . atorgar la condició d'institució consultiva oficial al Bureau europeu per a les llengües menys utilitzades,
- . preveure un sistema de visites d'estudi recíproques per incrementar el coneixement mutu de les minories,
- . reservar el temps de radiodifusió necessari per a les cultures minoritàries a la televisió europea,
- . prestar l'atenció necessària a les minories lingüístiques en les publicacions informatives de la Comunitat.

13 Sol·licita al Consell i a la Comissió de continuar donant el seu suport i encoratjament al Bureau europeu per a les llengües menys utilitzades, bo i:

- . assegurant els recursos pressupostaris adequats i la restitució d'una línia pressupostària separada,
- . proposant els fons pressupostaris necessaris per a l'aplicació de les mesures esmentades més amunt,
- . assignant fons del FEDER i l'FSE a programes i projectes relacionats amb les cultures populars i regionals,
- . informant anualment el Parlament de la situació de les llengües regionals i minoritàries de la Comunitat i les mesures que els Estats membres i la Comunitat han adoptat pel que fa a aquesta qüestió.

14 Subratlla la seva determinació per tal d'assegurar que es preveu l'actuació en favor de les llengües minoritàries i que, com a mínim, el pressupost de 1988 inclou 1 milió d'ecus a aquest efecte.

15 Subratlla d'una manera categòrica que les recomanacions que preveu aquesta resolució no poden ser interpretades o aplicades de manera que posin en perill la integritat territorial o l'ordre públic dels Estats membres;

16 Encarrega al seu comitè corresponent la preparació d'informes separats sobre les llengües i les cultures dels ciutadans comunitaris no residents, els ciutadans comunitaris que viuen en altres Estats membres que no són el de procedència, els migrats i les minories de fora de la Comunitat i posa de manifest que cadascun d'aquests grups comparteix molts dels desavantatges dels parlants de llengües menys utilitzades i que els seus problemes específics es mereixen un tractament detallat i per separat.

17 Decideix que s'ha d'atorgar la condició plena com a un intergrup oficial del Parlament Europeu a l'intergrup de les llengües menys utilitzades.

18 Encarrega al seu president de trametre aquesta resolució a la Comissió, al Consell, als governs nacionals i regionals dels Estats membres, a l'Assemblea consultiva del Consell d'Europa i al Comitè permanent de les autoritats locals i regionals d'Europa.

5.3.5. Resolució del Parlament Europeu de 21 de gener de 1993 sobre la comunicació de la Comissió anomenada "Noves perspectives de l'actuació cultural de la Comunitat"

(Resolució elaborada pel senyor Roberto Barzanti i adoptada pel Parlament Europeu el 21 de gener de 1993. DOCE C 42 de 15 de febrer de 1993)

EL PARLAMENT EUROPEU,

[...]

- . atès que, sigui quin sigui el contingut, "la cultura europea" s'ha de considerar un entramat complex de cultures, cada una de les quals es distingeix per una gran varietat de personalitats i identitats, que alhora troben la seva expressió, deixant de banda la geografia, en les tradicions intel·lectuals que han arrelat arreu,
- . atès que aquesta diversitat és una les riqueses més grans de la Comunitat i atès que, per aquest motiu, s'ha de preservar i enfortir,

[...]

- . atès que, finalment, l'actuació cultural que la Comunitat preveu en aquesta resolució s'ha d'intensificar, tant amb vista a la Unió Europea com per atorgar a la Comunitat un paper cada vegada més destacat en la promoció del coneixement, l'educació i la llibertat intel·lectual i crítica en un món que arrossega les cicatrius profundes de la desunió, la xenofòbia, la intolerància i el racisme,

[...]

13 Subratlla que la realitat d'Europa vista com una entitat és evident i influent, no sols des del punt de vista geogràfic, polític o social o des de qualsevol altre, sinó també, i especialment, des del punt de vista cultural.

14 Considera, per això, que el camí cap a la Unió Europea ha de passar per la manifestació i la promoció de la identitat cultural europea, la qual, com a unió sintètica, serà més aparent com més gran sigui l'esforç i més important sigui la promoció dels diversos àmbits de la cultura europea, nacional, regional i minoritària.

15 Subratlla el paper tan important que han tingut les institucions i les associacions per a l'educació continuada en la transmissió de la cultura i el desenvolupament cultural dels individus i dels grups.

[...]

23 Considera que cal cercar d'una manera continuada una dimensió intercultural per tal d'aixecar ponts entre les diferents cultures, les personalitats

de les quals s'han de preservar; alhora s'ha de donar prioritat als ideals fonamentals compartits i a l'enteniment mutu i la interacció.

24 Considera que l'afavoriment de les llengües i, d'una manera especial, la defensa de les llengües utilitzades a una escala inferior on s'inclouen les anomenades llengües regionals i minoritàries, és un punt de partida pràctic essencial per a una política cultural veritablement al dia, amb un enfocament que faci ressaltar la diversitat cultural europea.

[...]

CONTRIBUCIÓ A L'EXPANSIÓ DE LA CULTURA EN L'ÀREA NO FRONTERERA

29.

[...]

c) aprova les associacions actives en l'àmbit de la cultura oral i les tradicions (cançons, música i històries tradicionals); considera que aquestes iniciatives poden ajudar a la promoció, tan àmplia com sigui possible, del patrimoni cultural dels pobles d'Europa, i fomentar les cultures de les regions perifèriques i en via de desenvolupament d'Europa, les quals, molt sovint, són ignorades o menyspreades; insta la Comissió, conjuntament amb el Consell d'Europa, a donar suport a aquestes xarxes;

[...]

DONAR UN PAPER MÉS DESTACAT AL PATRIMONI COMÚ EUROPEU MITJANÇANT EL SUPORT A ÀREES ESPECÍFIQUES

30.

[...]

c) apel·la a la incorporació final del patrimoni cultural en l'àmbit de les lleis comunes i els procediments administratius que estableix l'article 36 del Tractat de la CEE, per tal de garantir la protecció adequada de tots els béns que abasta el teixit de la vida nacional o regional i que, en conseqüència, representen un mitjà insubstituïble per a la projecció de la identitat i el sentiment de pertinença;

[...]

j) assenyala que l'ajut per a les traduccions, que han de ser fetes per professionals especialitzats, és una de les prioritats més importants, ja que s'assumeix que hi ha un veritable desig per fomentar un millor enteniment mutu, defensar les llengües utilitzades a una escala inferior, i transmetre les qualitats expressives que corren el perill constant de ser substituïdes per la igualtat i la uniformitat de llengües més invasores i fàcils.

5.3.6. Resolució del Parlament Europeu de 9 de febrer de 1994 (A3-0042/94) sobre les minories lingüístiques i culturals a la Comunitat Europea

(Resolució elaborada pel senyor Mark Killilea i adoptada pel Parlament Europeu el 9 de febrer de 1994. DOCE C 61/110 de 28 de febrer de 1994)

EL PARLAMENT EUROPEU,

- . atesa la seva resolució de 16 d'octubre de 1981 sobre una carta comunitària de llengües i cultures regionals i una carta dels drets de les minories ètniques,
- . atesa la seva resolució d'11 de febrer de 1983 sobre mesures a favor de les llengües i les cultures minoritàries,
- . atesa la seva resolució de 30 d'octubre de 1987 sobre les llengües i les cultures de les minories ètniques i regionals a la Comunitat Europea,
- . atesa la seva resolució de 21 de gener de 1993 sobre la comunicació de la Comissió al Consell, al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social, titulada "Noves perspectives per a l'actuació cultural comunitària",
- . ateses les mocions presentades per:
 - el Sr. Hume i d'altres sobre les llengües minoritàries (B3-0016/90);
 - el Sr. Gangloiti Llaguno sobre la promoció i l'ús de les llengües regionals i/o minoritàries (B3-2113/90);
 - el Sr. Bandrés Molet sobre la concessió de llicències d'emissió a les emissores de ràdio en basc (B3-0523/91);
 - la Sra. Van Hemeldonck sobre la signatura d'una carta europea de les llengües regionals i minoritàries (B3-1351/92);
- . atesa la Carta Europea per a les Llengües Regionals i Minoritàries a la qual el Consell d'Europa ha donat la forma legal d'una Convenció Europea, i presentada per a la signatura el 5 de novembre de 1992,
- . atès el document final de la reunió de Copenhagen de la Conferència sobre la dimensió humana de la OSCE (del 5 al 29 de juny de 1990) i, especialment, el capítol IV d'aquest document,
- . atesa la Carta de París per a una Nova Europa (OSCE) adoptada a París el 21 de novembre de 1991,
- . atès l'article 148 del seu Reglament,

- . atès l'informe del Comitè de Cultura, Joventut, Educació i Mitjans de Comunicació i l'opinió del Comitè d'Affers Jurídics i Drets dels Ciutadans (A3-0042/94),
- . encoratjat pel compromís que preveu l'article 128 del Tractat de la CE, per a la contribució de la Comunitat al desenvolupament de les cultures dels Estats membres alhora que es respecta la seva diversitat nacional i regional,
- . proclamant la necessitat d'una cultura lingüística europea i reconeixent que el seu àmbit d'actuació també inclou la protecció del patrimoni lingüístic, la superació de les barreres lingüístiques, la promoció de les llengües menys utilitzades i la salvaguarda de les llengües minoritàries,
- . encoratjat pel procés de democratització a l'Europa central i oriental i, en particular, per la determinació dels pobles recentment democratitzats de reivindicar les seves pròpies llengües i cultures,
- . atès el dret que tenen tots els pobles al respecte de la seva llengua i cultura i que, per tant, ha de disposar dels mitjans legals per tal d'afavorir-les i protegir-les,
- . atès que la diversitat lingüística de la Unió Europea és un element clau de la seva riquesa cultural,
- . atès que la protecció i la promoció de la diversitat lingüística de la Unió és un factor clau en la construcció d'una Europa pacífica i democràtica,
- . atès que la Comunitat té la responsabilitat de donar suport als Estats membres en el desenvolupament de les seves cultures i la protecció de la diversitat nacional i regional, incloent-hi la diversitat de llengües autòctones regionals i minoritàries,
- . atès que la Comunitat hauria de fomentar l'acció dels Estats membres en els casos on la protecció d'aquestes llengües i cultures fos inadequada o inexistent,
- . atès que la Comunitat també té el deure de destacar en les seves relacions amb els governs d'estats associats i tercers els drets de les minories i, si s'escau, de donar suport als governs a l'hora de trobar els mitjans per garantir que aquests drets són salvaguardats; atès que també ha de condemnar qualsevol denegació deliberada d'aquests drets,
- . atès que la diversitat lingüística de la Unió Europea és un reflex de la seva diversitat cultural i massa sovint no és reconeguda,
- . atès que la llengua és un mitjà bàsic de comunicació a la Unió Europea que ara és en procés de formació; i atès que la integració europea ha de fer compatible l'ús de les llengües més esteses com a mitjà de comunicació a

través de les fronteres interiors actuals amb la protecció i la salvaguarda de les llengües menys esteses en els àmbits regional i transregional,

- . atès que les llengües i les cultures minoritàries també són una part integrant de la cultura de la Unió i del patrimoni europeu i, que, des d'aquest punt de vista, la Comunitat hauria d'atorgar-los la protecció legal i els recursos financers necessaris per assolir aquest objectiu,
- . atès que moltes llengües menys utilitzades són en perill, amb un ràpid descens en el nombre de parlants, i que aquest fet és una amenaça per al benestar d'uns grups determinats de població i debilita en gran mesura el potencial creatiu europeu en general,
- . atès que, tot i que el deure de cada govern dels Estats membres de promoure i protegir les seves llengües oficials s'ha de respectar d'una manera plena, aquest no pot ser exercit en detriment de les llengües menys utilitzades ni de les persones per a les quals aquestes llengües constitueixen un vehicle cultural natural,
- . atès que, no obstant això, el terme "llengües i cultures minoritàries" pot abastar fenòmens de característiques i dimensions diferents segons l'Estat membre en qüestió i que es pot entendre com si fes referència a certes llengües que ja són oficials en alguns Estats membres, però que no reben la difusió adequada o l'estatut idèntic en l'Estat membre veí o en un altre Estat membre,

1 Sol·licita l'aplicació plena dels principis i les propostes que preveuen les resolucions esmentades més amunt de 16 d'octubre de 1981, 11 de febrer de 1983 i 30 d'octubre de 1987.

2 Destaca un cop més la necessitat que els Estats membres reconeguin les seves minories lingüístiques i adoptin les disposicions legals i administratives necessàries per crear condicions bàsiques per conservar i desenvolupar aquestes llengües.

3 També creu que totes les llengües i cultures minoritàries s'haurien de trobar protegides mitjançant un estatut legal adequat en els Estats membres.

4 Pensa que aquest estatut legal hauria de cobrir, almenys, l'ús i el foment d'aquestes llengües i cultures en els àmbits de l'ensenyament, la cultura, la justícia i l'administració pública, els mitjans de comunicació, la toponímia i altres sectors de la vida pública i cultural, sens perjudici de la utilització de les llengües més esteses en cas que així ho requereixi la fluïdesa de la comunicació en cadascun dels Estats membres i a la Unió en el seu conjunt.

5 Destaca el fet que una part dels ciutadans d'un Estat utilitzi una llengua o tingui una cultura diferent de la que domina en aquest Estat o de la que domina en una part o regió d'aquest Estat no ha de donar lloc a cap discriminació i, en particular, a cap mena de marginació social que en dificulti l'accés o la permanència en qualsevol ocupació.

6 Dóna suport a la Carta Europea per a les Llengües Regionals i Minoritàries, en la forma legal d'una convenció europea, en tant que instrument eficaç i flexible per a la protecció i la promoció de les llengües menys esteses.

7 Demana als governs dels Estats membres que encara no ho han fet que signin urgentment i que els seus Parlaments ratifiquin aquesta convenció; a aquest efecte, poden decidir en qualsevol moment l'aplicació de les disposicions de la convenció que s'adaptin millor a les necessitats i les aspiracions de les comunitats lingüístiques de què es tracti.

8 Demana als governs dels Estats membres i als poders locals i regionals que encoratgin i donin suport a associacions especialitzades, en particular els comitès dels Estats membres de l'Oficina europea de llengües minoritàries, per tal que es puguin exercir les responsabilitats que els ciutadans i les seves organitzacions tenen quant al desenvolupament de les seves llengües.

9 Insta els Estats membres, com també les regions i les col·lectivitats locals competents, a estudiar la possibilitat de concloure acords amb vista a la creació d'institucions lingüístiques transfrontereres per a totes les llengües i cultures minoritàries que hi hagi en dos o més Estats veïns o simultàniament en diversos Estats membres.

10 Sol·licita a la Comissió:

a) que contribueixi, dins l'àmbit de les seves competències, a l'aplicació de les iniciatives que prenguin els Estats membres en aquesta matèria;

b) que tingui en compte les llengües menys utilitzades i les cultures que s'hi relacionen a l'hora d'elaborar la política comunitària en diferents àmbits, i que inclogui disposicions equivalents per a les necessitats de les persones que parlin llengües menys utilitzades, juntament amb les dels que parlen les llengües majoritàries, en tots els programes educatius i culturals, com ara Joventut per a Europa, ERASMUS, TEMPUS, Dimensió Europea, Plataforma Europea, MEDIA, projectes de traducció de literatura contemporània;

c) que fomenti l'ús de les llengües menys utilitzades en la política audiovisual de la Comunitat, per exemple, pel que fa a la televisió d'alta definició, i que ajudi en les produccions i emissions en llengües menys utilitzades per a la producció de nous programes en format 16:9;

d) que garanteixi l'ús de la moderna tecnologia digital de telecomunicacions, la qual permet condensar les transmissions de radiodifusió per satèl·lit i o per cable, a fi de difondre un nombre més gran de llengües minoritàries;

e) que posi en marxa al més aviat possible un programa inspirat en LINGUA per a les llengües menys utilitzades; per a això pot utilitzar les xarxes actualment desplegades en el marc de les activitats de l'Oficina europea de llengües minoritàries, com ara la xarxa educativa MERCATOR;

f) que faciliti la publicació immediata, un cop corregit i completat, del mapa científic de les llengües menys utilitzades a al CE, preparat per l'Oficina europea de llengües minoritàries;

g) que encoratgi la publicació dels Tractats de les Comunitats Europees i d'altres disposicions bàsiques de la Comunitat Europea i les seves activitats en les llengües menys utilitzades de la Unió.

11 Sol·licita al Consell i a la Comissió:

a) que continuïn oferint el seu suport i encoratjament a les organitzacions europees que representen les llengües menys utilitzades, especialment l'Oficina europea de llengües minoritàries, i que els faciliti els recursos necessaris;

b) que garanteixin les dotacions pressupostàries adequades per als programes comunitaris a favor de les llengües menys utilitzades i les cultures corresponents i que proposin un programa d'acció plurianual en aquest àmbit;

c) que reconeixin com cal el patrimoni lingüístic i cultural de les regions a l'hora de dur a terme la política regional i la concessió de fons del FEDER bo i donant suport a projectes integrats de desenvolupament regional que incloguin mesures per fomentar les llengües i les cultures regionals, com també pel que fa a l'aplicació de la seva política de desenvolupament social i a la concessió de fons de l'FSE;

d) que reconeixin com cal les necessitats de les persones que parlen les llengües menys utilitzades en els països de l'Europa central i oriental a l'hora de dur a terme programes comunitaris per a la reconstrucció econòmica i social, especialment en el marc del programa PHARE;

e) que fomentin les traduccions de llibres i obres literàries i la subtitulació de pel·lícules entre llengües minoritàries o cap a llengües comunitàries;

f) que garanteixin que, en fomentar les llengües minoritàries, la Comunitat Europea no actua en detriment de les llengües nacionals majoritàries; alhora han de garantir que aquest fet no afecta de cap manera l'ensenyament d'aquestes llengües majoritàries a les escoles.

12 Sol·licita que les llengües d'ultramar que es parlen en territori que pertany als Estats membres gaudeixin dels mateixos drets i disposicions que les llengües del continent.

13 Pel que fa a les llengües autòctones no territorials (per exemple els idiomes romaní, sinti i jiddish), sol·licita a tots els organismes competents que apliquin *mutatis mutandis* les recomanacions que preveu aquesta resolució.

14 Subratlla que les recomanacions que preveu aquesta resolució no posen en perill de cap manera la integritat territorial ni l'ordre públic en els Estats

membres i, a més, no s'han d'interpretar com a base d'un dret per dur a terme cap activitat o acció que contravingui els objectius de la Carta de les Nacions Unides o qualsevol altra obligació que estableixi la legislació internacional.

15 Encarrega al seu president que trameti aquesta resolució a la Comissió, al Consell, als governs centrals i regionals dels Estats membres, a l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, a la Conferència Permanent de Poders Locals i Regionals d'Europa, a la Conferència per a la Seguretat i la Cooperació a Europa, a les Nacions Unides i a la UNESCO.

5.3.7. Resolució sobre l'ús sense de les llengües oficials a les institucions de la Unió Europea, de 20 de gener de 1995

(DOCE núm. C-43, de 20 de febrer de 1995)

EL PARLAMENT EUROPEU,

A. Vista la declaració feta el desembre de 1994 pel Sr. Lamassoure, Ministre Francès pels Assumptes Europeus, sobre la substitució de les 11 llengües oficials de la Unió Europea per 5 llengües de treball,

B. Atès que, d'acord a les estipulacions del Tractat, les llengües utilitzades per les institucions de la Unió Europea constitueixen un tema de preocupació per a la decisió del Consell que actua per unanimitat,

C. Vist el Reglament 1/58/CEE i les modificacions que consideren les llengües oficials i de treball comunitàries amb el mateix estatus,

D. Vist el Tractat constitutiu de les Comunitats Europees, l'Acta Única, el Tractat sobre la Unió Europea i el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea,

E. Vistos els Articles del Reglament del Consell, de la Comissió i del Parlament Europeu,

F. Atès que les persones que pertanyen a un grup lingüístic reconegut no han de ser relegats a l'estatus de ciutadans de segona classe, considerant que qualsevol proposta per a limitar el nombre de llengües engrandeix les distàncies entre el públic i les institucions europees, que ha assolit un nivell preocupant,

G. Atès que els arguments tècnics i pressupostaris no poden justificar en cap circumstància una reducció en el nombre de llengües,

H. Vista la resolució de l'11 de desembre de 1990 entorn a la situació de les llengües a la Comunitat i la resolució sobre el català,

I. Vista l'opinió expressada pel President de la República Francesa davant del Parlament Europeu que "Europa ha de fer valer la seva identitat cultural a través de la seva diversitat",

1 Confirma que el seu compromís respecte a la igualtat de les llengües oficials i de treball per a tots els països que componen la Unió, és la base de la Unió Europea, de la seva filosofia i de la igualtat política dels Estats Membres, i afirma que les diferents llengües són una de les característiques de la civilització i la cultura europea i un aspecte important de la diversitat europea i de la salut cultural,

2 Declara la seva determinació a oposar-se a qualsevol intent de discriminar entre les llengües oficials i de treball a la Unió Europea,

3 Insta a respectar el principi segons el qual els ciutadans de la Unió tenen el dret de fer servir la seva pròpia llengua, oralment o per escrit, en els seus contactes amb totes les institucions europees,

4 Opina que el dret dels representants elegits d'expressar-se i treballar en la seva pròpia llengua és una part inalienable de les normes democràtiques i del seu mandat,

5 Confirma la seva independència i poder per a determinar el seu propi "modus operandi", en relació a les llengües com en altres assumptes, i recorda la seva resolució del 6 de maig de 1994 sobre el dret de utilitzar la seva pròpia llengua, la qual confirmava enèrgicament la importància de fer servir totes les llengües oficials sense discriminació com a llengües de treball dins del Parlament Europeu,

6 Demana al President que transmeti aquesta resolució al Consell, la comissió, els governs dels Estats Membres i els Presidents de les altres institucions de la Unió Europea.

6. Textos i documents alternatius¹³⁴

6.1. Declaració de Recife (1987)

(Aquesta Declaració va ser proclamada a Recife, Brasil, l'octubre de 1987 per l'Associació Internacional per al Desenvolupament de la Comunicació Intercultural)

Si considerem que els ideals i els principis d'igualtat, solidaritat, llibertat, justícia, pau i comprensió que han inspirat les legislacions nacionals i internacionals i les normes dels drets humans, comparteixen una dimensió lingüística decisiva.

Si assumim que el coneixement i l'ús, el manteniment i la promoció de les llengües contribueixen de manera significativa al desenvolupament intel·lectual, educatiu, sociocultural, econòmic i polític dels individus, els grups i els estats.

Si observem que la Declaració Universal dels Drets Humans, les Aliances Internacionals relacionades amb els drets humans i altres òrgans universals i internacionals es preocupen per assegurar el futur dels drets culturals.

Conscients de la necessitat de despertar i fomentar la consciència, el reconeixement i la promoció dels drets lingüístics dels individus i dels grups dins de cada cultura i en relació amb les altres intraculturalment i interculturalment.

Si reivindiquem que els drets lingüístics haurien de ser reconeguts, fomentats i observats a nivell nacional, regional i internacional, per tal de promoure i assegurar la dignitat i la igualtat de totes les llengües.

Assabentats de la necessitat d'una legislació que elimini els prejudicis lingüístics, la discriminació i qualsevol altra forma de dominació, d'injustícia i d'opressió lingüística en l'entorn social dels serveis públics, de la feina, del sistema educatiu, dels tribunals de justícia i dels mitjans de comunicació.

Si remarcuem la necessitat de sensibilitzar els individus, els grups i els estats pel que fa als drets lingüístics, de promoure unes actituds socials positives envers el plurilingüisme, així com de canviar les estructures de la societat cap a la igualtat entre els parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents.

Per tot això, i coneixedors de la necessitat de proporcionar als individus i als grups unes garanties legals explícites pel que fa als seus drets lingüístics mitjançant els aparells adequats dels estats membres de les Nacions Unides.

El XXII seminari de l'Associació Internacional per al Desenvolupament de la Comunicació Intercultural aconsella que, per part de les Nacions Unides, es prenguin les mesures necessàries a fi d'adoptar i realitzar una Declaració Universal dels Drets Lingüístics, cosa que implicaria una reformulació de la política lingüística nacional, regional o internacional.

Recife, Brasil, 7-9 d'octubre de 1987

¹³⁴ Reproduïm alguns textos i documents que, si bé no pertanyen a cap organisme oficial i, per tant, no tenen cap validesa jurídica, han representat un punt d'inflexió en algun dels punts tractats durant aquest treball.

6.2. Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles (1990)

(Proclamada a Barcelona per la Conferència de Nacions Sense Estat d'Europa CONSEU, el dia 27 de maig de 1990)

PREÀMBUL

Considerant els progressos aconseguits, en particular des de fa dos-cents anys, a partir de la "Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà", en la presa de consciència sobre la igualtat de totes les persones humanes;

Considerant que una de les grans aportacions a la comprensió d'aquesta igualtat ha estat el reconeixement de la diferència dels éssers humans per raó de llengua, cultura, pertinença a un poble concret..., com ho va afirmar la "Declaració Universal dels Drets de l'Home" proclamada per l'ONU el 1948;

Considerant que els drets individuals a la igualtat i a la diferència només poden descloure's dintre del poble en relació al qual cadascú s'identifica;

[...]

Constatant que altres drets col·lectius no han estat encara reconeguts o suficientment desenvolupats i que perduren sobre el nostre planeta conflictes i enfrontaments derivats de la negació o de la limitació de l'exercici dels drets col·lectius de tots els pobles;

Constatant que aquestes situacions tenen efectes jurídics i polítics en l'organització de la societat humana que institucionalitzen, en el dret internacional, desigualtats i discriminacions entre els pobles;

Constatant que les relacions internacionals actualment es troben monopolitzades pels Estats constituïts, els quals s'han atorgat, en conseqüència, el poder de determinar el nivell de sobirania de cada poble, tot i que els pobles siguin els únics subjectes i font de drets i els únics detentors de la respectiva sobirania;

[...]

Constatant, tanmateix, que fins i tot aquesta "Declaració" admet restriccions als drets col·lectius dels pobles en condicionar-los a la supremacia dels Estats constituïts, especialment a través de la noció de minoria;

[...]

PRELIMINARS

L'absència d'una definició unànimement admesa del concepte "poble" evidencia que no es tracta d'una noció estàtica sinó dinàmica. La història mostra que certes comunitats humanes reconegudes com a pobles, han aparegut i desaparegut, o han ressorgit després en l'escena internacional amb altres característiques. Tanmateix, les evolucions o regressions de les comunitats humanes o dels pobles no poden, de cap manera, fundar la negació o la limitació del respecte degut als seus drets col·lectius. Pertany a les mateixes comunitats humanes erigir-se, en el curs de la història, en pobles i, per tant, d'esdevenir subjectes dels drets col·lectius.

La present Declaració té l'objectiu de definir els drets col·lectius dels pobles i de precisar, així, el concepte de poble.

TÍTOL I

Dels pobles i nacions

Article 1

Qualsevol col·lectivitat humana que tingui una referència comuna a una cultura i a una pròpia tradició històrica, desenvolupades en un territori geogràficament determinat o en altres àmbits, constitueix un poble.

[...]

TÍTOL II

Dels drets nacionals dels pobles

Article 9

Qualsevol poble té el dret a expressar i a desenvolupar la seva cultura, la seva llengua i les seves normes d'organització i, per a fer-ho, a dotar-se de les pròpies estructures polítiques, educatives, de comunicació i d'administració pública, en el marc de la seva sobirania.

[...]

TÍTOL III

Dels drets internacionals dels pobles

Article 11

Tots els pobles són iguals en dret.

Article 12

Qualsevol poble té dret a ser plenament reconegut com a tal en el concert de les nacions i a participar, en igualtat de veu i de vot, en els treballs i les decisions de tots els organismes internacionals representatius.

[...]

TÍTOL VI

Clàusules finals

Article 23

L'aplicació de la present Declaració implica la desaparició de totes les situacions negatives o limitatives dels drets col·lectius dels pobles i la caducitat de totes les disposicions jurídiques estatals o internacionals que els agredeixen.

[...]

Barcelona, 27 de maig de 1990

6.3. Carta de l'Europa de les cultures

*(Proposta de Luc Van der Brande, Ministre de la Presidència del Govern de Flandes com a contribució al col·loqui **Cap a una economia de mercat culturalment ajustada**. Edimburg, 10 de desembre de 1992)¹³⁵*

PREÀMBUL

Ara que els europeus s'estan fent moltes preguntes sobre el futur d'Europa.

Què ha passat perquè tants coeuropeus hagin perdut confiança en un projecte de bon principi tan engrescador com la Unió Europea?

Primerament, els europeus tenen por d'un centralisme europeu excessiu.

Després, també hi ha la por a una cultura europea unificada, controlada per les grans cultures, en la qual les altres cultures d'Europa, que són la majoria, quedin marginades.

Les cultures menors veuen que les regles del mercat lliure arriben amb força a sectors que inicialment creien protegits: la premsa, el mercat editorial, els mitjans de comunicació audiovisuals i l'educació. És un fet que les indústries, a les cultures petites, amb tants condicionants com tenen, són febles davant la pressió que exerceixen les seves competidores de comunitats més grans.

La lluita de la Comunitat per obrir-se camí a sectors tan sensibles culturalment com els mitjans de comunicació i l'educació causa una certa preocupació pel que passarà amb les cultures "menors", cosa del tot justificada, perquè sembla que la UE també vol aplicar un criteri estrictament econòmic en aquests camps.

El Tractat de Maastricht estableix per primera vegada un lloc per a la cultura, tot i que ben modest. La Comunitat promet tenir en compte les conseqüències culturals en les seves accions futures. El principi de subsidiarietat, que per a les comunitats petites és d'una importància vital, també té un lloc al Tractat de Maastricht. ha passat un any des que es va firmar aquest Tractat, i encara no s'ha donat cap interpretació concreta a tots aquests principis.

¹³⁵ Reproduïm aquest text perquè va ser consultat per l'equip de redacció de la Declaració universal de drets lingüístics a instàncies de l'isidor Marí, com a model de document que proposa que siguin les comunitats lingüístiques qui tinguin la capacitat d'autoregular-se el propi espai de difusió i de decidir quin ha de ser el model de planificació que volen per a la seva llengua. Qüestions, entre d'altres, que van servir l'equip de redacció com a base de reflexió. Com passa amb la resta de documents, la seva reproducció no implica l'acord amb les seves disposicions ni amb la seva ideologia. Aquest document en concret suposa una visió, fins aquell moment molt nova, de l'Europa de tradició liberal sobre l'encaix de la construcció europea i les seves cultures. L'orientació política dels seu autor i dels grups polítics implicats en aquesta tendència són els factors que atorguen rellevància a aquest document, text que cal llegir des d'aquest punt de vista.

La traducció al català d'aquest document no és nostra, ha estat realitzada pel Gabinet Tècnic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

El problema és més greu si deduïm, i sembla justificat de fer-ho, que aquests canvis no seran suficients per "ajustar" culturalment la política de la CEE, que continuarà regint-se fonamentalment per criteris econòmics. I no cal dir que convindria canviar de rumb. El concepte d'una "economia de mercat socialment ajustada" ja està establert a tot Europa. Ara és el moment d'afegir-hi un ajust cultural: en un mercat en què les cultures menors han de competir amb d'altres de majors, és essencial la protecció de les més dèbils si volem la seva supervivència. El mercat lliure també ha de mostrar-se capaç de ser, a més a més, un mercat culturalment ajustat.

Aquesta Carta es basa en la visió segons la qual una unió europea resistent i harmoniosa només serà possible quan ja no siguin els Estats membres, sinó les regions culturals existents a Europa, les que formin les bases de la Comunitat. aquesta carta vol ser un conjunt de pautes per situar el lloc que han d'ocupar les cultures a Europa. El concepte bàsic és l'enfortiment de la diversitat responnent a les tendències de concentració sota l'hegemonia d'un nombre limitat de cultures.

Aquesta carta parteix de les proposicions del ministre de la Presidència del govern flamenc Luc Van der Brande, fetes a Brussel·les a la conferència "Maastricht i l'Europa de les cultures" l'1 d'octubre de 1992.

TÍTOL I

PROPOSICIONS BÀSIQUES, CONCEPTES, DRETS BÀSICS

Capítol 1

Proposicions bàsiques

1. La diversitat cultural és una de les riqueses d'Europa. El respecte envers aquesta diversitat ha de quedar preservat a la nova constitució europea.
2. L'Europa de les cultures no solament ha de frenar la tendència a l'excessiu centralisme de la Comunitat Europea, sinó també al centralisme dels grans Estats que en són membres. A l'Europa de les cultures només seran dignes de crèdit els qui respectin les seves pròpies regions culturals i les altres cultures europees.
3. La realitat que fa necessària l'Europa de les cultures ens mostra que el francès i l'anglès no poden escollir-se com a úniques llengües de treball permeses a la Comunitat. Fins i tot quan excloem Alemanya; a Europa existeix una majoria que parla d'altres idiomes, el que en francès s'anomena *majorité autophone*.
4. L'Europa de les cultures pot evitar que els productes culturals, com el cinema, la televisió, els llibres, la premsa, els productes alimentaris típics etcètera, hagin de sotmetre's a la llei cega del mercat únic. L'Europa de les cultures, per tant, és també un argument a favor d'una economia de mercat ajustada culturalment.

5. L'Europa de les cultures haurà de donar el contingut correcte al concepte de subsidiarietat. La regió cultural és de molt el govern més adequat en un nivell governamental per posar la política a l'abast del ciutadà.
6. L'Europa de les cultures pot ser determinant a l'hora de trencar el monopoli dels Estats a les institucions europees. La divisió de les circumscripcions electorals europees tenint en compte les comunitats culturals podria ser un primer, encara que simbòlic, pas. L'Europa de les cultures fa possible que la participació política de les regions culturals sigui directa i activa.

Capítol 2

Conceptes

1. Model d'integració

Podem distingir cinc models possibles d'integració europea:

A. L'Europa centralitzada

La integració futura en un govern europeu fort suposa que Europa es convertirà en un Superestat que pot competir amb els altres grans centres de poder. Totes les nacionalitats conflueixen en una única societat multicultural.

B. L'Europa dels Estats

Aquest concepte es basa en una Europa intergovernamental, en la qual els Estats membres conserven una influència molt forta. Suposa un avantatge per als Estats majors, que poden controlar el procés de presa de decisions mitjançant acords mutus.

C. L'Europa de les regions

En aquest model les regions tenen més adir en la presa de decisions polítiques mitjançant el Comitè de les regions.

El problema amb aquest model és que encara no s'ha arribat a una definició clara de les regions. Les que disposen d'una identitat molt forta i d'una autonomia i poder majors es barregen amb governs locals que només tenen el caràcter de cossos administratius. Això constitueix un afebliment del poder del Comitè de les Regions.

D. L'Europa dels pobles

La divisió d'Europa correspondria a les àrees lingüístiques. Aquest concepte tindria dos inconvenients fonamentals:

- suposaria una despesa enorme d'energia (conflicte) en la revisió de les fronteres d'Estat;
- s'incrementaria encara més el desequilibri entre els pobles "numèricament grans" i els pobles "numèricament petits".

E. L'Europa de les cultures

Aquest concepte, segons el qual Europa és un ric mosaic de regions culturals, constitueix potser la millor garantia del desenvolupament equilibrat de la Comunitat. Agrupa les regions culturals amb una forta identitat cultural i que són part d'un Estat membre (Flandes, Escòcia, Catalunya, Bavària, etc.), amb altres

regions culturals que per coincidència històrica existeixen com a Estats independents, països com ara Dinamarca, Suècia, Hongria, els Països Baixos i Suècia. respecte per la diversitat i integració voluntària són els fonaments d'aquesta Europa.

2. Regions culturals

Amb la vista posada en el desenvolupament d'una Europa de les cultures, considerarem regions culturals les següents:

1. Una entitat regional amb la seva pròpia identitat cultural.
2. La seva pròpia capacitat econòmica.
3. Les seves competències exclusives exercides per funcionaris elegits.

Aquesta definició de regió cultural correspon per tant a:

1. Un Estat (Bavària, Catalunya, Flandes, etc.) d'una federació d'estats.
2. Un país (els Països Baixos, Portugal, Dinamarca, etc.).

Existeix en aquest moment un problema fonamental, pel que els Estats membres que no es poden considerar com una regió cultural única encara no reconeixen regions culturals del seu propi territori. Per damunt de tot, però, podem intuir que a Europa (tota Europa, fins ben enfora de la Comunitat) hi ha un moviment bipolar: cap a un augment de la cooperació per una banda, i cap a un major autogovern per l'altra. Podem sospitar que aquest moviment es manifestarà en aquests Estats membres tard o d'hora, i per tant assumim que aquest problema no constituirà un obstacle fonamental per al concepte de l'Europa de les cultures.

Capítol 3

Drets bàsics de les regions culturals

Article 1

Cadascuna de les regions culturals té el dret d'usar lliurement i completament la seva pròpia llengua en el seu territori sobirà.

Article 2

Cada regió cultural té el dret de posseir instruments culturals com l'educació, la infraestructura artística, l'edició, els mitjans de comunicació, etc.

Article 3

Cada regió cultural ha de tenir a la seva disposició l'autoritat legislativa i executiva per reforçar la seva personalitat.

Article 4

Cada regió cultural té dret a posseir el suport econòmic necessari per enfortir i fer efectiva la seva diferenciació cultural.

Article 5

Cada regió cultural té dret a tenir poder de decisió en el pla de la cooperació internacional per tal de defensar la seva diferenciació cultural.

TÍTOL II

LLENGUA

Capítol 1

Proposicions bàsiques

1. La diversitat lingüística, junt amb la diversitat cultural, és un dels tresors europeus. Així, qualsevol llenguatge parlat a Europa mereix ser respectat.
2. Les referències a les llengües "grans" i "petites" porten connotacions només quantitatives i l'oblit de les qualitatives. Seria un precedent molt perillós per a la pau que aquelles llengües que deuen la seva difusió a l'expansionisme militar i econòmic es vegin recompensades amb un estatus que impliqués "grandesa".
3. El respecte per la identitat lingüística d'una regió cultural a Europa suposa que les persones d'una altra parla que hi viuen adquireixin familiaritat amb la llengua de la regió amfitriona.
4. La llengua materna de la majoria d'europeus no és cap de les dues (o tres) anomenades "llengües de treball" d'Europa. A Europa existeix una majoria de població que no parla cap d'aquests idiomes, i se l'ha de respectar des d'un punt de vista democràtic. La incorporació de nous estats membres encara accentuarà més aquesta majoria.
5. El coneixement complet de la llengua pròpia –gramàtica, vocabulari- és el fonament primordial per aprendre altres llengües.
6. La recerca sobre les tècniques d'aprenentatge d'idiomes en la traducció, en la tecnologia i en la interpretació hauria de ser una prioritat en un continent que cultivés la seva riquesa cultural.
7. A diferència de les nacions Unides o del Consell d'Europa, la Comunitat Europea actua amb una capacitat legislativa normal i dicta normes que tenen relació directa en tots els sectors de la societat en els quals té competència. Limitar el nombre de llengües de la Comunitat es traduiria en una limitació del control democràtic de les accions de la Comunitat per part d'una majoria de ciutadans europeus.

Capítol 2

Ús del llenguatge a les institucions europees

Article 6

No poden adduir-se raons financeres per vulnerar el dret democràtic a poder comunicar-se amb les institucions europees en la llengua pròpia.

Article 7

Les llengües oficials de la CEE hauran de rebre un tractament igualitari, i això no solament per llei, sinó també en la pràctica.

Article 8

Cadascuna de les institucions europees ha de proporcionar un lloc especial al llenguatge de la regió cultural en què s'estableixi.

Capítol 3 **L'ús de la llengua a la vida econòmica**

Article 9

Cada regió cultural té el dret de protegir el seu comerç i la seva indústria contra la influència aclaparadora d'altres lleis lingüístiques. Conseqüentment, la Comunitat Europea ha de reconèixer que les llengües més minoritàries poden fer prevaldre Lles lingüístiques més estrictes.

Article 10

la informació destinada al consumidor s'ha d'oferir en la llengua de la regió: etiquetatge, catàlegs, instruccions d'ús, etc.

Capítol 4 **L'ús de la llengua en l'educació**

Article 11

Cada regió cultural té dret a organitzar l'educació en la llengua que li és pròpia. A més, pensant en les oportunitats per als socialment febles, és un requisit indispensable que l'educació s'organitzi en el llenguatge de l'àrea.

Article 12

Els intercanvis d'estudiants d'altres àrees lingüístiques han de fer-se amb respecte a la diversitat lingüística de la regió. la recepció d'estudiants estrangers no ha de portar a una pressió oberta o dissimulada per practicar l'ensenyament en una llengua diferent a la de la regió. la comunitat Europea ha d'incloure en els seus programes un suport financer actiu per a cultures menors a l'hora de portar a terme una política de recepció d'estudiants. aquesta política ha d'estar orientada essencialment cap a l'adquisició de la llengua de la regió.

TÍTOL III **LES INDÚSTRIES CULTURALS**

Capítol 1 **L'economia de mercat culturalment ajustada**

[...]

Capítol 2 **Televisió**

[...]

Capítol 3 **Cinema**

[...]

Capítol 4
Prensa i publicacions

[...]

Capítol 5
Indústries culturalment sensibles

[...]

Capítol 6
La indústria publicitària

[...]

TÍTOL IV
EDUCACIÓ

[...]

TÍTOL V
EL DRET DE LES REGIONS CULTURALS AL PODER DE DECISIÓ DINS
L'ÀMBIT DE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL

[...]

6.4. Decisió del Comitè de Traduccions i Drets Lingüístics del PEN Club Internacional relativa a la proposició d'una Conferència Mundial de Drets Lingüístics

- 1) S'adopta l'horitzó dins del qual s'inscriu aquesta Conferència: es tracta d'una Conferència Intergovernamental sobre drets lingüístics, amb unes característiques semblants a les de la Conferència de Rio de Janeiro sobre l'ecologia.
- 2) Amb l'objectiu d'aprofundir en la reflexió i d'ampliar el nombre de centres PEN i d'ONG concernides, s'adopta la proposició de Conferència Mundial de Drets Lingüístics (CMDL), no governamental, organitzada pel PEN Internacional a través dels seu Comitè de Traduccions i Drets Lingüístics (CTDL), on seran invitades altres ONG interessades en el drets lingüístics, modificant el calendari proposat si cal.
- 3) El calendari proposat és el següent:
 - a) A partir d'aquest moment, el Centre Català del PEN, amb la col·laboració de tots els membres del CTDL i del conjunt del PEN Internacional, comença a recollir la documentació acadèmica, jurídica i d'altres ONG o formes d'acció relatives als drets lingüístics.
 - b) Després de la reunió de Palma de Mallorca, durant l'hivern de 1994, comença una col·laboració entre el PEN Català i l'Occità per preparar la participació dels catalans al seminari de la tardor de 1994 a Montpeller, amb l'objectiu de preparar un projecte de Protocol Internacional sobre Drets Lingüístics que serà sotmès a la CMDL.
 - c) Es preveu la realització d'una reunió amb altres centres PEN del CTDL per a preparar la CMDL.
 - d) A la tardor, durant el Col·loqui de Sociolingüistes de Montpeller sobre "Le passage à l'acte", aprofundiment de la reflexió teòrica en vistes a la CMDL i conclusió del projecte de Protocol.
 - e) Durant el Congrés de Praga de novembre de 1994, presentació del projecte de CMDL i treball amb el conjunt de Centres PEN per assegurar una gran participació als treballs de la Conferència.
 - f) La CMDL se celebrarà durant l'hivern de 1995. Aquesta proposarà de realitzar una Conferència sobre el mateix tema a nivell intergovernamental.
- 4) El centre català del PEN, amb el suport del CTDL i del PEN Internacional, es compromet a cercar els ajuts necessaris per a la celebració de la CMDL a Catalunya.

6.5. Declaració de Valladolid (Yucatán)¹³⁶

(Aprovada per l'Assemblea de l'Organització Cultural Maia, el dia 26 de juny de 1994)

Als homes principals, autoritats i habitants dels estats de Campeche, Quintana Roo i Yucatán:

HAN DE SABER:

Que fa molts milers d'anys que el llinatge de l'home maia s'assentà en aquestes terres de la península de Yucatán. Quan van arribar els espanyols feia ja molt de temps que ocupàvem aquestes terres. El poble maia sofrí un gran dolor a mans dels homes blancs que arribaren, perquè aquests tenen idees i estils de vida diferents. Són molt vanitosos i volen ser amos de tot.

El llinatge espanyol mai no va saber apreciar el llinatge maia. Ens discriminaren amb odi i ens esclavitzaren. Des d'aleshores el poble maia es manté en l'opressió.

En els temps actuals està canviant la mentalitat de la humanitat. En l'actualitat s'observa que és necessari que els pobles aprenguin a respectar les seves diferències perquè existeixin la pau i la tranquil·litat al món.

Per això, no es pot continuar oprimint el poble maia. No es pot seguir exterminant el seu llinatge, perquè és molt dolorosa la vida d'un poble al qual se li nega la seva dignitat. No es pot exterminar la llengua maia, perquè en aquesta llengua l'home maia organitza el seu pensament. Com pot viure el poble maia si no se li permet ordenar el seu pensament en la seva pròpia llengua?

Actualment, el govern diu que vol a tothom. Qui sap si diu la veritat. Nosaltres estem veient que el maia porta una vida de sofriments. No estem demanant al govern que ens regali res; l'home maia és treballador; es guanya la vida amb la suor del seu front. L'únic que demanem és que no exterminin el nostre llinatge.

Sí que exigim al govern que no aturi el nostre projecte històric, i que deixi que el poble maia continuï existint; que respecti el mandat de l'article 40 de la constitució que estableix els drets dels pobles indígenes.

Si en veritat el govern estima el poble, nosaltres demanem que es decreti l'ús escrit de la nostra llengua maia en els estats de Campeche, Quintana Roo i Yucatán.

¹³⁶ Un dels membres de la CMDL va adreçar-nos aquesta Declaració com a testimoni de la voluntat del poble maia d'accedir a la plena igualtat lingüística. Valgui com a exemple de molts d'altres documents d'aquest mateix estil que ens van arribar però que no podem reproduir per manca d'espai.

És molt necessari per al poble maia l'oficialització del seu idioma, ja que només així podrà reorganitzar el seu pensament i construir una vida digna que faci tornar la felicitat al cor de l'home maia.

Nosaltresensem que actualment no hi ha odi en contra del llinatge de l'home maia per part dels d'origen espanyol. Nosaltresensem que podem ajudar-nos i plegats construir una vida més digna i feliç per a tots. Finalment, tots els homes som germans...

Valladolid, Yucatán, juny de 1994

6.6. Conclusions del Seminari Internacional sobre Polítiques Lingüístiques

(Leioa, País Basc, 11-14 de març de 1996)¹³⁷

CONCLUSIONS

1. Les polítiques lingüístiques han de desenvolupar-se al servei de les necessitats específiques, contextos, característiques i condicions de cada comunitat lingüística.
2. En tots aquests casos, la política lingüística ha d'anar encaminada a la preservació, el desenvolupament i l'ús actiu de les llengües minoritàries i de les llengües maternes.
3. L'educació és un dels mitjans més importants per a assegurar la preservació, el desenvolupament i l'ús de forma activa de les llengües minoritàries. L'educació formal, a més, ha de servir per a crear consciència sobre la diversitat lingüística i cultural, la pau i la tolerància entre els membres de grups majoritaris i minoritaris.
4. Tanmateix, per a aconseguir que l'educació d'idiomes minoritaris sigui sostenible, cal que les polítiques lingüístiques s'apliquin també en altres àmbits, entre els quals s'inclouen els mitjans de comunicació, l'administració pública i el món de l'economia i el comerç.

Els participants en la conferència han acordat que, per a aconseguir aquests objectius, cal tenir en compte les següents consideracions:

1. Cal arribar a un equilibri a través del procés de construcció de consens entre els drets lingüístics individuals i els drets lingüístics col·lectius.
2. La planificació lingüística ha de ser un procés democràtic. Les polítiques lingüístiques oficials haurien de considerar les aspiracions de les comunitats lingüístiques, tot integrant-les en la presa de decisions polítiques, i promoure la interacció permanent entre els governs i les minories lingüístiques.
3. Tant els grups minoritaris com els majoritaris tenen dret a accedir a idiomes de major difusió.
4. El plurilingüisme i l'interculturalisme són una riquesa que tant els sistemes educatius com els mitjans de comunicació i les societats han de promoure.

¹³⁷ El Seminari es realitzà amb l'organització del Programa Linguapax, amb el suport de la UNESCO, i comptà amb la presència de nombrosos especialistes d'arreu del món.

6.7. Declaració mundial sobre l'educació superior en el segle XXI: visió i acció

*(Aprovada per la Conferència mundial sobre l'educació superior, a París, el 9 d'octubre de 1998)*¹³⁸

[...]

Nosaltres, els participants en la Conferència Mundial sobre l'Educació Superior, reunits del 5 al 9 d'octubre de 1998 a la Seu de la UNESCO a París,

[...]

FORJAR UNA NOVA VISIÓ DE L'EDUCACIÓ SUPERIOR

[...]

Article 3
Igualtat d'accés

[...]

d) Cal facilitar activament l'accés a l'educació superior als membres d'alguns grups específics, com els pobles indígenes, les minories culturals i lingüístiques, de grups desfavorits, de pobles que viuen en situació d'ocupació i persones que pateixen discapacitats, ja que aquests grups, tant col·lectivament com individual, poden posseir experiències i talents que podrien ser molt valuosos per al desenvolupament de les societats i nacions. Una assistència material especial i solucions educatives poden contribuir a superar els obstacles amb què es troben aquest grups tant per a tenir accés a l'educació superior com per a portar a terme estudis en aquest nivell.

[...]

DE LA VISIÓ A L'ACCIÓ

[...]

Article 15

Posar en comú els coneixements teòrics i pràctics entre els països i els continents

a) El principi de solidaritat i d'una autèntica associació entre els establiments d'ensenyament superior de tot el món és fonamental perquè l'educació i la

¹³⁸ No es tracta d'un document oficial de la UNESCO, tot i que la Conferència es realitzà en el marc d'aquesta institució i que fou publicat en el document ED-98/CONF.202/3 de la UNESCO. Traduíem els dos punts de referència més clars per als drets lingüístics.

formació en tots els àmbits ajudin a entendre millor els problemes mundials, el paper del govern democràtic i dels recursos humans qualificats en la resolució, i la necessitat de viure junts amb cultures i valors diferents. La pràctica del plurilingüisme, els programes d'intercanvi de docents i estudiants i l'establiment de vincles institucionals per promoure la cooperació intel·lectual i científica hauria de formar part integrant de tots els sistemes d'ensenyament superior.

[...]

Nosaltres, els participants en la Conferència Mundial sobre l'Educació Superior, aprovem aquesta Declaració i reafirmem el dret de tots a l'educació i el dret d'accedir a l'ensenyament superior sobre la base dels mèrits i capacitats individuals;

Ens comprometem a actuar junts en el marc de les nostres responsabilitats individuals i col·lectives adoptant totes les mesures necessàries a fi de fer realitat els principis relatius a l'ensenyament superior que figuren en la Declaració Universal de Drets Humans i en la Convenció relativa a la lluita contra les discriminacions en l'esfera de l'ensenyament;

Reafirmem solemnement els nostres compromisos en favor de la pau. Estem doncs decidits a donar la màxima prioritat a l'educació per a la pau i a participar en la celebració de l'Any Internacional de la Cultura de Pau l'any 2000;

En conseqüència, aprovem aquesta Declaració Mundial sobre l'Educació Superior en el Segle XXI: Visió i Acció. Per assolir els objectius consagrats en aquesta Declaració i, en particular, amb la finalitat de prendre mesures sense demora, expressem el nostre acord amb el següent Marc d'Acció Prioritària per al Canvi i el Desenvolupament de l'Ensenyament Superior.

6.8. Declaració sobre els drets lingüístics i la diversitat lingüística¹³⁹

La Conferència General de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura,

Vista la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948 que en el seu preàmbul afirma la "fe en els drets humans fonamentals, en la dignitat i en la vàlua de la persona humana i en la igualtat de drets d'homes i dones"; i que en el seu article segon estableix que "tothom té tots els drets i totes les llibertats" sense distinció de "raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o altra, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició";

Vistos el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 16 de desembre de 1966 i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals de la mateixa data, que en llurs preàmbuls postulen que l'ésser humà no pot ser lliure si no es creen les condicions que li permetin gaudir tant dels seus drets civils i polítics, com dels seus drets econòmics, socials i culturals;

Vista la Resolució 47/135, de 18 de desembre de 1992 de l'Assemblea General de les Nacions Unides que adopta la Declaració sobre els drets de les persones pertanyents a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques;

Vista la Convenció número 169 de l'Organització Internacional del Treball, de 26 de juny de 1989, relativa als pobles indígenes en països independents;

Vist l'informe de la Comissió de Drets Humans del Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides, de 20 d'abril de 1994, relatiu al text provisional de la Declaració dels drets dels pobles indígenes, Declaració en què els drets individuals es valoren a la llum dels drets col·lectius d'aquest pobles;

Vista la Declaració sobre la responsabilitat de les generacions actuals envers les generacions futures aprovada per la 29 Conferència General de la UNESCO, el dia 12 de novembre de 1997, que en el seu article 7 proclama que cal "preservar la diversitat cultural de la humanitat" i que "les generacions actuals tenen la responsabilitat d'identificar, protegir i conservar el patrimoni cultural material i immaterial i de transmetre aquest patrimoni comú a les generacions futures";

¹³⁹ Aquest és el text que el Comitè de Seguiment de la Declaració Universal de Drets Lingüístics escrigué per a Comitè d'experts de la UNESCO. L'objectiu d'aquest document era doble: per un costat realitzar una proposta de Declaració adaptada al llenguatge UNESCO, i, per tant, més digerible per part dels experts estatals que l'havien d'avaluar; i d'altra banda escriure un nou text respectant els principis generals de la Declaració universal de drets lingüístics per tal d'assegurar que el comitè d'expert oficial es basés en aquests i no hagués de començar de zero. Com que el text no ha estat debatut, i malgrat que fou realitzat l'any 1998, no hi hem posat cap data perquè de moment només és un document intern que ni tan sols ha esdevingut document de treball.

Vist l'informe del Director General de la UNESCO a la 29ª Conferència General en el qual es feia una crida a la cooperació internacionals per tal que "les noves aplicacions de les tecnologies de la informació i de la comunicació serveixin la causa comuna de la llibertat humana, altrament dit el respecte dels drets humans, la democràcia, la tolerància, el diàleg, el pluralisme cultural, la diversitat lingüística i la reconciliació";

Considerant que el ple respecte dels drets humans i de la democràcia constitueixen una base essencial per preservar el patrimoni lingüístic de la humanitat;

Considerant que totes i cadascuna de les llengües són patrimoni de tota la humanitat com a instruments per a la conceptualització del món i com a eines d'intercomunicació humana;

Conscient que en la perspectiva cultural cal fer plenament compatible l'espai comunicatiu mundial amb la participació solidària de tots els pobles, de totes les comunitats lingüístiques i de totes les persones en el procés de desenvolupament;

Conscient que en la perspectiva econòmica cal fomentar un desenvolupament sostenible basat en la participació de tothom i en unes relacions equitatives entre totes les llengües, cultures i societats;

Conscient que en la perspectiva política cal concebre una organització de la diversitat lingüística que permeti la participació de totes les comunitats lingüístiques en la formació de la voluntat política dels respectius Estats i es basi en els principis de cooperació entre els diversos Estats;

Convençuda de l'obligació moral de formular una Declaració que permeti de corregir els desequilibris lingüístics, que asseguri el respecte i el ple desplegament de totes les llengües, i que estableixi els principis d'una pau lingüística planetària justa i equitativa;

Convençuda que la UNESCO ha de promoure el desenvolupament sostenible i equitatiu de tota la humanitat i que aquest no és possible sense establir un marc institucional respectuós amb la diversitat lingüística i basat en el respecte i el benefici recíprocs;

En conseqüència, la Conferència General proclama de forma solemne, el dia xx de xxxxxx de 1999, la present Declaració sobre els drets lingüístics i la diversitat lingüística.

Títol I

Els principis i drets generals

Article 1

El principi de la diversitat lingüística i el respecte dels drets personals

1. La llengua, com a expressió de la identitat de cada persona, és un dret inalienable.

2. Els poders públics basaran la seva política lingüística en el respecte dels drets lingüístics, la promoció de les condicions que garanteixin el seu exercici, i la preservació de la diversitat lingüística, tant a l'interior dels estats com a escala internacional.

3. Tota persona té dret al reconeixement i al respecte de la seva llengua, a identificar-se com a membre de la seva comunitat lingüística, a emprar el seu idioma i a relacionar-se i associar-se amb altres persones, en privat i en públic, per a mantenir i desenvolupar la seva cultura.

Article 2

El principi d'igualtat

1. Els drets de les persones pel que fa al coneixement i l'ús de la seva llengua són iguals, sense discriminacions derivades de l'estatus social, jurídic o polític de cada idioma.

2. Totes les llengües són sistemes històricament constituïts en el si d'una comunitat, per a la qual són mitjans d'expressió, de cohesió, d'identificació i de desenvolupament; per consegüent, totes tenen objectivament el mateix valor per als seus respectius parlants i per a la humanitat.

3. Tots els parlants d'una llengua tenen el dret de disposar-ne plenament per a l'organització de la realitat, la intercomunicació i la innovació, i de fer-hi la seva pròpia aportació creativa.

Article 3

El principi de la no-discriminació

Tothom té els mateixos drets civils i polítics, econòmics, socials i culturals, sense distinció d'idioma. Els poders públics han de promoure les condicions que permetin a cada persona de gaudir-ne.

Article 4

El principi de protecció i desenvolupament del sistema lingüístic

A fi de preservar, desenvolupar i promoure el seu sistema lingüístic sense interferències induïdes o forçades, els membres d'una comunitat lingüística tenen dret d'establir, organitzar i institucionalitzar els seus propis sistemes de codificació i estandardització.

Article 5

Principis relatius a l'exercici dels drets lingüístics

1. Totes les llengües històriques en el territori d'un estat mereixen un reconeixement equitatiu en el seu ordenament jurídic constitucional, i

singularment les llengües pròpies del territori, és a dir, les originàries o de més gran historicitat.

2. En les situacions de contacte lingüístic, l'ordenament equitatiu de l'exercici dels drets lingüístics s'ha de basar en distincions objectives, com el caràcter extraterritorial o territorial de les llengües, el seu grau relatiu d'historicitat i la voluntat democràticament expressada pels seus parlants.

3. Els poders públics han de garantir plenament l'exercici dels drets lingüístics dels parlants en l'espai territorial històric de la pròpia comunitat lingüística —o en l'àrea habitual de desplaçament d'aquesta comunitat, en el cas que sigui nòmada-, sens perjudici que assegurin als membres d'altres grups lingüístics d'implantació més recent una presència social equitativa de la seva llengua.

4. Els membres de grups lingüístics d'implantació recent tenen el dret i la responsabilitat d'accedir a un coneixement suficient de la llengua pròpia de la societat que els acull, sens perjudici de l'aprenentatge de qualsevol altre idioma que considerin útil per al desenvolupament personal o per a la mobilitat social. Els poders públics han de vetllar per la convivència i la cohesió social, evitant tant l'aïllament com l'assimilació forçosa d'aquests grups, de forma que la integració sigui una elecció lliure i voluntària.

Article 6

El principi d'aplicació de la norma més favorable

Les disposicions d'aquesta declaració no poden ser interpretades en detriment de normes més favorables per a una llengua en el seu territori.

Títol II

Els drets lingüístics en els diferents àmbits d'aplicació

Article 7

Administració pública i òrgans oficials

1. En la mesura que el nombre de parlants ho justifiqui i els mitjans disponibles ho permetin, els poders públics garantiran l'aplicació progressiva dels drets següents:

a. Tothom té dret a relacionar-se amb els organismes oficials en la llengua pròpia del territori, i a ser-hi atès i correspost.

b. Tothom té dret que les actuacions judicials i administratives, els documents públics privats i els assentaments en registres públics siguin realitzats en la llengua pròpia del territori, i a obtenir en aquesta llengua tota la documentació oficial.

c. Tothom té dret a disposar de formularis, impresos i models en suport paper, informàtic o qualsevol altre en les llengües territorials en els serveis que afectin l'àmbit de cada llengua.

2. Tota persona acusada d'un delicté té dret, en plena igualtat, durant el procés judicial, a ser informada sense demora en la seva llengua, o en un idioma que compregui, i de forma detallada, de la naturalesa i les causes de l'acusació formulada en contra seu, i a ser assistida gratuïtament per un intèrpret, si no comprèn o no parla l'idioma usat pel tribunal.

Article 8

Ensenyament

1. Tothom té dret a un ensenyament que li permeti adquirir el ple domini de la seva llengua en el propi territori, i que sigui llengua vehicular en l'ensenyament i objecte d'estudi a tots els nivells en la mesura que el nombre de parlants ho justifiqui i els mitjans disponibles ho permetin.

2. Tota persona té el dret d'aprendre les llengües que desitgi per a afavorir el seu desenvolupament personal i la seva mobilitat social. El sistema educatiu ha de facilitar, en la mesura que ho permetin els recursos disponibles, l'aprenentatge de qualsevol llengua que serveixi als membres de la comunitat d'eina de comunicació i de progrés personal.

3. L'ensenyament ha de fomentar la capacitat d'expressió lingüística i cultural dels membres de la comunitat lingüística on és impartit, i garantir el desenvolupament de la llengua parlada per aquesta comunitat lingüística.

4. L'ensenyament ha d'estar sempre al servei del respecte de la diversitat lingüística i cultural, i ha de fomentar les relacions harmonioses entre les diferents cultures d'arreu del món.

Article 9

Onomàstica

1. Tota persona té dret a l'ús del seu antropònim en la llengua que li és pròpia i en tots els àmbits, i a una transcripció fonèticament tan fidel com sigui possible a un altre sistema gràfic només quan sigui imprescindible.

2. Tots els membres d'una comunitat lingüística tenen el dret de fer ús dels topònims en la llengua pròpia del territori, en els usos orals i escrits, i en tots els àmbits; així com d'establir, preservar i revisar la toponímia autòctona.

3. Tots els membres d'una comunitat lingüística tenen dret a autodesignar-se com a col·lectiu en la seva llengua pròpia. Qualsevol traducció a altres llengües ha d'evitar denominacions confuses o desconsiderades.

Article 10

Mitjans de comunicació

1. Tothom té dret a un tracte equitatiu i no discriminatori de la seva llengua i cultura en els mitjans de comunicació.

2. Tothom té dret a accedir a través dels mitjans de comunicació en la seva pròpia llengua a un coneixement aprofundit del propi patrimoni cultural.

3. Els membres d'una comunitat lingüística tenen dret a una oferta comunicativa raonablement completa i diversa en la seva llengua en el conjunt dels mitjans de comunicació del seu territori.

Article 11

Noves tecnologies

1. Tothom té dret d'aplicar les noves tecnologies a l'ús i al desenvolupament del seu sistema lingüístic.

2. Els poders públics han de promoure que tots els membres de qualsevol comunitat lingüística disposin, en el camp de les tecnologies de la informació i la comunicació, d'equips adaptats al seu sistema lingüístic i d'eines i productes en la seva llengua, per tal d'aprofitar plenament el potencial que ofereixen aquestes tecnologies de cara a l'autoexpressió, l'educació, la comunicació, l'edició, la traducció i, en general, el tractament de la informació i la difusió cultural.

Article 12

Àmbit socioeconòmic

1. En l'espai territorial de cada llengua, i en la mesura que el nombre de parlants ho justifiqui i els mitjans disponibles ho permetin, els poders públics garantirán l'aplicació progressiva d'aquests drets:

a. Tothom té dret a usar la llengua pròpia del territori en les seves relacions amb les empreses, establiments comercials i entitats privades i a ser-hi recíprocament atès i correspost.

b. Tothom té dret a disposar en la seva llengua d'impresos i de documents informatius, i de tots els mitjans que requereix l'exercici de l'activitat professional, com ara documents i llibres de consulta, instruccions, impresos, formularis, i equips, eines i productes informàtics.

Article 13

Cultura

1. Tothom té dret que el patrimoni lingüístic i cultural de la seva comunitat sigui preservat com a garantia de la cohesió, de la creativitat i el desenvolupament normal de la seva cultura.

2. En el marc de la seva comunitat lingüística, tothom té el dret d'usar la seva llengua i de mantenir-la i potenciar-la en totes les expressions culturals, i d'accedir a les obres produïdes en la seva llengua. En aquest marc tothom té dret que la seva llengua figuri en un lloc prioritari en les manifestacions, indústries i serveis culturals.

3. Els poders públics han de facilitar la intercomunicació cultural, vetllant perquè no aboqui a una presència hegemònica d'una cultura en el territori d'una altra fins al punt que posi en perill el desenvolupament d'aquesta última.

Títol III

Disposicions finals

Primera

Els estats, el sistema de les Nacions Unides, les altres organitzacions intergovernamentals i no governamentals, els particulars i els organismes públics i privats han d'assumir plenament les responsabilitats que els pertoquen en la promoció d'aquesta Declaració, sobretot mitjançant l'educació, la formació, la informació, i en el respecte dels ideals consagrats en la present Declaració i encoratjar-ne el ple reconeixement i aplicació efectiva a través de tots mitjans adients.

Segona

En aquest sentit, els poders públics han de prendre les mesures oportunes per habilitar fons internacionals de suport a l'exercici dels drets reconeguts en aquesta Declaració als estats i les comunitats ostensiblement mancades de recursos. Així mateix, els poders públics han de garantir el suport necessari per a la codificació, la transcripció, l'ensenyament de les llengües de les diverses comunitats i la seva utilització en l'administració.

Tercera

Aquesta Declaració propugna la creació, en el sistema ordinari internacional de vigilància dels drets humans, d'una comissió que empari i garanteixi el ple exercici d'aquests drets.

Darrera

Tenint present la missió ètica de la UNESCO, es convida l'Organització a difondre la present Declaració, de la forma més àmplia possible, i a adoptar totes les mesures necessàries en les seves esferes de competència per sensibilitzar l'opinió pública a favor dels ideals que en ella es consagren.

París, xxxxxxxxxx de 1999

ANNEX 4

A.

**Relació d'ONG, centres PEN, entitats
i experts de la *Conferència Mundial
de Drets Lingüístics*
signants de la Declaració**

Assemblea de participants

Aquesta és la relació completa dels primers signants de la Declaració. Els hem classificat d'acord amb el seu paper en la Conferència Mundial.

Pel que fa als Centres PEN hem transcrit el llistat complet de centres signataris, tot i que no tots van poder participar a la Conferència Mundial. Aquest fet ha provocat que molt sovint les xifres de signataris no coincideixin: de fet hi ha més signatures que centres assistents, però en el document lliurat a la UNESCO aquests centres hi figuraven, motiu pel qual els hem de comptabilitzar com a signataris.

En el procés de seguiment de la Declaració el nombre d'adhesions ha augmentat considerablement. El web del Comitè de seguiment ofereix un llistat complet i actualitzat d'aquestes adhesions.

ENTITATS ASSESSORES

**1. Association Internationale de Linguistique Appliquée
International Association of Applied Linguistic**

Tove Skutnabb-Kangas, representant
Universitat de Gent (Bèlgica)

**2. Chaire UNESCO en aménagement linguistique
et didactique des langues**

Raymond Renard, coordinador
Université de Mons-Hainaut
Mons (Bèlgica)

**3. Fédération Internationale des Professeurs
de Langues Vivantes**

Michel Candelier, president
París (França)

4. Linguapax

György Szépe, representant
Universitat Janus Pannonius
Pécs (Hongria)

**5. Literacy & Development Liaison Unit
Summer Institute of Linguistics**

Clinton D. W. Robinson, director
Anglaterra

ORGANITZACIONS NO GOVERNAMENTALS

ÀFRICA

6. **Commission Nationale de l'Office des Langues
Université de Burundi
Bujumbura. Burundi**

Philippe Ntahombaye

7. **Fondation Ndadaye Melchior pour les Droits de
l'Homme, la Démocratie et le Développement
Bujumbura. Burundi**

Liboire Ngendahayo

8. **Faculté des Lettres et des Sciences Humaines
Université du Bénin
Togo. Bénin**

Issa Takassi

9. **Centre d'Études des Langues Congolaises. CELCO
Brazzaville. Congo**

Antoine Ndinga Oba
Paul Nzete

10. **Commission Nationale Malgache pour l'UNESCO
Antananarivo. Madagascar**

Julien Rakotonaivo

11. **INDRAP
Faculté des Lettres et Sciences Humaines
Université Abdou Monouni
Niamey. Níger**

Oumarou Issoufi Alzouma

12. **Centre d'Études Linguistiques et Littéraires
Francophones et Africaines (CELFA)
Université Michel de Montaigne
Bordeaux. França**

Ngalasso Mwatha Musanji

**13. Literacy and Evangelism Fellowship
Nairobi. Kenya**

James Chamwada Kigamwa

**14. Arquivo do Patrimonio Cultural
Ministério da Cultura, Juventude e Desportos
Maputo. Moçambic**

Gabriel Simbine

**15. Department of Linguistics
University of Zimbabwe
Harare. Zimbabwe**

Herbert Chimhundu
Kumbirai Mkanganwi

**16. Société Africaine d'Education
et de Formation pour le Développement
Dakar-Fann. Senegal**

Yèro Sylla

**17. MIEC
Colonon. Benín**

Boniface Sangbohan

**18. Institut National des Langues et Civilisations Orientales
INALCO
Paris. França**

Mouloud Lounaouci

**19. Department of Comparative Literature
New York University
New York. USA**

Ngugi wa Thiong'o

**20. Association des Juristes Berbères de France
Bobigny. França**

Mustapha Saadi
Malik Tagounit

**21. Congrès Mondial Amazigh
Paris. França**

Mabrouk Ferkal

AMÉRICA

22. Corporación de Desarrollo y Comunicaciones Mapuche Xeg-Xeg Temuko. Xile

Francisco Caquilpan Lincuante

**23. Asamblea del Pueblo Guaraní
Organización de las Comunidades Guaraní de Bolivia
Camirí. Bolívia**

Nicolás Montero

**24. Academia de las Lenguas Mayas de Guatemala
Guatemala**

Santos Bladimiro de León Lorenzo
Rodrigo Chub Ical

**25. Fundación Rigoberta Menchú Tum
Guatemala**

Rigoberto Vázquez González

**26. Programa de Formación de Maestros Bilingües del Perú
Instituto Superior Pedagógico Loreto
Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana
Iquitos. Perú**

Rosa Alicia Escobar
Julián Taish

**27. Fundación Ayni. Radio San Gabriel
Bolívia**

Nila Ruíz
Augusto Miranda

**28. Instituto de Lengua y Cultura Aymara (ILCA)
La Paz. Bolívia**

Juan de Dios Yapita

**29. Centro de Investigaciones y Documentación de la
Costa Atlántica (CIDCA)
Universidad Centroamericana
Managua. Nicaragua**

Francisco Picado Valle
Adán Silva

- 30. Dirección de Lingüística
Instituto Nacional de Antropología y Historia (INAH)
México D.F. México**

Susana Cuevas Suárez

- 31. Consejo Mundial de Pueblos Indígenas / World Council
of Indigenous Peoples
Ottawa. Canadá**

Edixa Montiel

- 32. International Indian Treaty Council
San Francisco. USA**

Guy Whitethunder

- 33. Assembly of First Nations
Ottawa. Canadá**

Royce Wilson
Linda Shackelly

- 34. Inuit Circumpolar Conference
Nuuk. Grenlàndia**

Carl Chr. Olsen

- 35. Comissao dos Professores Indigenas do Am, Roraima e Acre
CIMI-Conselho Indigenista Missionario
Manaus. Brasil**

Gilberto dos Santos Pereira

ÀSIA

- 36. Center for Communication Studies
Pune. Índia**

Lachman M Khubchandani

- 37. Community and Rural Development Society (CARDS)
Guntur. Índia**

Ranjan Babu
Swarnalatha Devi

- 38. Aliran Persatuan Negara
Penang. Malàisia**

Anil Netto

- 39. Highland Education Development Organization. HEDO
Hanoi. Vietnam**

Trinh Ngoc Trinh
Vu Van Thanh

- 40. Cordillera Peoples Alliance
Baguio City. Filipines**

Lucía Lourdes A. Giménez

- 41. The Kadazandusun Language Foundation
Penampang. Malàisia**

Aloysia G. Moguil

EUROPA

**42. Fenno-Ugria Foundation
Tallin. Estònia**

Mart Rannut
Mart Meri

**43. Ministry for Nationalities of the Komi Republic
República Komi**

Alexei Konnioukhov
Olga Norkina

**44. Rromani Unia/Romani Union
Clermont-Fd. França**

Maria Teresa Codina i Mir
Basilio González Muñoz

**45. Association Internationale pour la Défense des Langues
et des Cultures Menacées
Liège. Bèlgica**

Paul Lefin

**46. Celtic League
Illa de Mann**

Cathal O Luain
Mark Kermode

**47. Regione Autonoma Valle d'Aosta
Assessorato della Pubblica Istruzione
Aosta. Vall d'Aosta**

Joseph Cesar Perrin

**48. Institut d'Estudis Occitans
Pueçlaurenç. Occitània**

Joan Thomas

**49. Danish Center for Human Rights
Roskilde. Dinamarca**

Robert Phillipson

**50. A Mesa pola Normalización Lingüística
Santiago de Compostela. Galicia**

Xose Manuel Sarige
Xose Baldomir

**51. Euskal Kulturaren Batzarrea. EKB
Donostia. País Basc**

Iñigo Urrutia
Iñigo Santxo

**52. Institut Kurde de Paris
Paris. França**

Kendal Nezan
Joyce Blau

**53. Gruppo Volontariato Civile. Terra Nuova
Roma. Itàlia**

Paolo Venecia

**54. Académie Internationale de Droit Linguistique/
International Academy of Language Law. European Region
Brussel. Bèlgica**

Yvo J. D. Peeters

**55. Cymdeithas yr Iaith Gymraeg/ Welsh Language Society
Aberystwyth. País de Gal·les**

Charlotte Williams

**56. Mercator-Education
European network for regional or minority languages and education
Ljouwert. Frísia**

Rommert Tjeerdsma

**57. An Biúró Eorpach do Theangacha Neamhjhórléatharapa / European
Bureau for the lesser used languages
Baile Atha Cliath. Irlanda**

Bojan Brezizar

- 58. Maison des Sciences de l'Homme d'Aquitaine
Université Michel de Montaigne
Montpellier (Occitània)**

Alain Viaut

- 59. Obra Cultural Balear
Illa de Mallorca. Illes Balears**

Antoni Mir

- 60. Mercator-Media
Prifysgol Cymru
Aberystwyth. País de Gal·les**

Ned Thomas

- 61. Défense et promotion des langues de France
Paris. França**

Joan Dorandeu

- 62. Direcció General de política lingüística
Govern Balear. Illa de Mallorca**

Llorenç Munar

OCEANIA

**63. Nga Kaiwhakapumau i Te Reo (Maori Language Board)
Otaki. Nova Zelanda**

Piripi Walker
Hiurangi Waikerepuru

CENTRES PEN

1. Basque PEN Centre

Jon Kortazar

2. Belarussian PEN Centre

Vassil Bykaŭ

3. Bulgarian PEN Centre

Nevena Stefanova

4. Catalan PEN Centre

Jordi Sarsanedas

5. Croatian PEN Centre

Millivoj Telecán

Boris Maruna

Zeljka Corak

Nikica Petrak

6. Danish PEN Centre

Marie Louise Sodemann

Ole Stig Andersen

7. Esperanta PEN Centro

Giorgio Silfer

8. The Belgian PEN Centre (Ducht Speaking)

Bob de Nijs

9. French PEN Centre

Monique Garnier-Lançon

10. Finish PEN Centre

Gisbert Jänicke

Raija Jänicke

11. Galician PEN Centre

Ursula Heinze de Lorenzo

12. Hebrew PEN Centre

Ortsion Bartana

13. Hungarian PEN Centre writers in Romania

Bile Marko
Zsolt Galfalvi

14. Kenyan PEN Centre

Lynne M. Wanyeki

15. Latvian PEN Centre / Writers Union of Latvia

Knuts Skujenieks

16. Macedonian PEN Centre

Kata Kulawkova
Dimitar Basevski

17. Magyar PEN Centre

Éva Tóth

18. Netherlands PEN Centre

Hans van der Waasemburg

19. Occitan PEN Centre

Robert Lafont

20. PEN Centre for Palestinian Writers

Hanan A. Awwad

21. Polish PEN Centre

Alina Kowalczykowa

22. Portuguese PEN Centre

Wanda Ramos
Annabela Rita

23. Centre Québécois du PEN International

Pierre de Bellefeuille

**24. San Miguel de Allende PEN Centre
México**

David Charles Wright Carr

25. Scottish PEN Centre

Paul H. Scott
Joy Hendry

26. Slovak PEN Centre

Miroslav Kusý
Ivan Strpka

27. Slovene PEN Centre / Writers for prison Committe

Boris Novak

28. Swedish PEN Centre

Elisabeth Zila

29. U.S.A. West PEN Centre

Jarmila Kovarcik-Skalna

30. Welsh PEN Centre

Ned Thomas

Els Centres PEN que relacionem a continuació no van poder assistir a la Conferència Mundial de drets lingüístics, però van enviar la seva adhesió a la Declaració com a Centres signants d'aquesta.

31. American PEN Centre

Karen Kemerly

32. Bangladesh PEN Centre

Kazi Fazlur Rahman

33. Czech PEN Centre

(Signatura il·legible)

34. Guadalajara PEN Centre

(Signatura il·legible)

35. Moldavian PEN Centre

Vitalie Ciobanu

36. Peruvian PEN Centre

Alejandro Sánchez

37. Philippines PEN Centre

Cryme Rhones

38. Romanian PEN Centre

President

39. Russian PEN Centre

General Secretary

40. South African PEN Centre

Anthony Fleischer

41. Swis German PEN Centre

Barbara Traber

EXPERTS

1. **Iñaki Agirreazkuenaga**
Euskal Herriko Unibertsitatea
Zuzenbide Fakultatea
Donostia (Euskadi)
2. **Marjut Aikio**
Sámi Instituhtta
Gouvdageaidnu (Noruega)
3. **Manuel Alcaraz Ramos**
Universitat d'Alacant
Alacant (País Valencià)
4. **Joaquim Arenas**
Servei d'Ensenyament del Català (SEDEC)
Departament d'Ensenyament
Generalitat de Catalunya
Barcelona (Catalunya)
5. **Aureli Argemí**
CIEMEN
Barcelona (Catalunya)
6. **Albert Bastardas**
Departament de Lingüística General
Facultat de Filologia
Universitat de Barcelona
Barcelona (Catalunya)
7. **Alexandre Blokh**
International PEN
Londres (Anglaterra)
8. **Michel Candelier**
Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes
Paris (França)
9. **Iann Choucq**
Advocat bretó
Nantes (Bretanya)
10. **Isidor Cònsul**
Comitè de traduccions i drets lingüístics del PEN Internacional
Barcelona (Catalunya)
11. **Bob de Nijs**
Centre Flamenc del PEN

12. **Fernand de Varennes**
Murdoch University
School of Law
Perth (Austràlia)
13. **Vicent Franch**
Universitat de València
València (País Valencià)
14. **Maria Pilar Garcia Negro**
Universidade de Santiago
Santiago (Galícia)
15. **Augustin Gatera**
UNESCO. Division des Arts et de la vie Culturelle
Paris (França)
16. **Jacqueline Hall**
Fundació Serveis de Cultura Popular
Barcelona (Catalunya)
17. **Jukka Havu**
Universitat d'Hèlsinki
Hèlsinki (Finlàndia)
18. **Kjell Herberts**
Åbo Akademi University
Social Science Research Unit (IFS)
Vasa (Finlàndia)
19. **Xabier Iriondo**
Euskal Herriko Unibertsitatea
Zuzenbide Fakultatea
Donostia (País Basc)
20. **Lluís Jou**
Universitat de Barcelona
Barcelona (Catalunya)
21. **Carme Junyent**
Departament de Lingüística General
Facultat de Filologia
Universitat de Barcelona
Barcelona (Catalunya)
22. **Robert Lafont**
Universitat de Montpellier
Montpelhier (Occitània)

23. **Xavier Lamuela**
Centre de Llengües d'Europa
Universitat de Girona
Girona (Catalunya)
24. **Isidor Marí**
Universitat Oberta de Catalunya
Barcelona (Catalunya)
25. **Angéline Martel**
Télé-université
Université du Québec
Montréal (Québec)
26. **Antoni Milian**
Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Dret
Barcelona (Catalunya)
27. **Tore Modeen**
Department of Public Law
University of Helsinki
Helsinki (Finlàndia)
28. **Juan Carlos Moreno Cabrera**
Facultad de Filosofía y Letras
Universidad Autónoma de Madrid
Madrid (Espanya)
29. **Joseph Poth**
Programme Linguistique
Secteur de l'Education de l'UNESCO
Paris (França)
30. **Oriol Ramon**
Mercator: dret i legislació lingüístics
CIEMEN
Barcelona (Catalunya)
31. **György Szépe**
Department of Language Sciences
Faculty of Arts and Humanities
Janus Pannonius University
Pécs (Hongria)
32. **Joan Ramon Solé**
Direcció General de Política Lingüística
Generalitat de Catalunya
Barcelona (Catalunya)

33. **Ghjacumu Thiers**
Centru Culturale
Università di Corsica
Corti (Còrsega)
34. **Ned Thomas**
Gwasg Prifysgol Cymru
Cardiff (País de Gal·les)
35. **Carles Torner**
Comitè de traduccions i drets lingüístics del PEN Internacional
Barcelona (Catalunya)
36. **Joseph-G. Turi**
Académie Internationale de Droit Linguistique
International Academy of Language Law
Montréal (Québec)
37. **Jaume Vernet**
Universitat Rovira i Virgili
Facultat de Ciències Jurídiques
Tarragona (Catalunya)
38. **Alain Viaut**
Centre de recherche Territorialité et identité dans le domaine Européen.
TIDE. CNRS
Burdeus (Occitània)
39. **Rudolf Viletta**
Advocat romanx
Guarda (Suïssa)
40. **Geirr Wiggen**
University of Oslo
Oslo (Noruega)
41. **David Charles Wright Carr**
Universidad San Miguel de Allende
San Miguel de Allende (Mèxic)

ENTITATS ORGANITZADORES

1. Comitè de Traduccions i Drets Lingüístics del PEN Internacional

Isidor Cònsul

2. Centre Internacional escarré per a les Minories ètniques i les Nacions (CIEMEN)

Jaume Farriol

3. Centre UNESCO de Catalunya

Fèlix Martí

4. Fundació Jaume Bofill

Jordi Porta

5. Fundació pels Drets Col·lectius dels Pobles

Eduard Fornés

B.

Aportacions

dels membres de la Conferència

***mundial de drets lingüístics*¹⁴⁰**

¹⁴⁰ En aquest apartat fem una relació dels documents rebuts dels membres que composaren la Conferència mundial de drets lingüístics (experts, ONG i Centres PEN), d'ençà de l'obertura del període d'aportacions (octubre 1995), fins al seu tancament (maig de 1996). Malauradament no s'han conservat totes les aportacions, ja que algunes s'han perdut (per motius injustificables) i d'altres s'havien realitzat oralment, per telèfon. Les notes preses en aquestes converses no són reproduïbles tot i que sí que foren explicades als membres de l'equip de redacció. Els documents es poden consultar a l'arxiu del CSDUDL o bé a l'arxiu personal de l'autor d'aquest treball. Aquesta relació del catàleg és un suport al capítol 5.3. del treball.

ÍNDEX DE DOCUMENTS

1. Document 1

Autor: Robert Lafont
Entitat: Occitan PEN Centre
Data: 8 d'octubre de 1995

2. Document 2

Autor: Xabier Iriondo
Entitat: Euskal Herriko Unibertsitatea
Data: 26 d'octubre de 1995

3. Document 3

Autor: Michel Candelier
Entitat: Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes
Data: 21 de novembre de 1995

4. Document 4

Autor: Mamadou Bela Doubouya
Entitat: Guinean PEN Centre
Data: desembre de 1995

5. Document 5

Autor: Fernand de Varennes
Entitat: Murdoch University
Data: 5 de desembre de 1995

6. Document 6

Autora: Ginny NiCarthy
Entitat: San Miguel de Allende PEN Centre
Data: 16 de desembre de 1995

7. Document 7

Autors: Éva Tóth i Miklós Hubay
Entitat: Magyar PEN Centre
Data: 21 de desembre de 1995

8. Document 8

Autor: Marcel Courthiade
Entitat: International Rromani Union
Data: 21 de desembre de 1995

9. Document 9

Autora: Nevena Stefanova
Entitat: Bulgarian PEN Centre
Data: 19 de gener de 1996

10. Document 10

Autor: Dragomir Petrov
Entitat: Bulgarian PEN Centre

Data: 19 de gener de 1996

11. Document 11

Autor: Alexander Shurkanov
Entitat: Bulgarian PEN Centre
Data: 19 de gener de 1996

12. Document 12

Autora: Lucina Kathmann
Entitat: San Miguel de Allende PEN Centre
Data: 26 de gener de 1996

13. Document 13

Autor: Anastacio M. Botho Gazpar
Entitat: San Miguel de Allende PEN Centre
Data: 27 de gener de 1996

14. Document 14

Autor: José Canut
Entitat: Fundación Ayni
Data: 2 de febrer de 1996

15. Document 15

Autora: Ginny NiCarthy i David Charles Wright Carr
Entitat: San Miguel de Allende PEN Centre
Data: 3 de febrer de 1996

16. Document 16

Autora: Tove Skutnabb Kangas
Entitat: Roskilde Universitetscenter
Data: 9 de febrer de 1996

17. Document 17

Autor: Lachman M Khubchandani
Entitat: Centre for Communication Studies
Data: 12 de febrer de 1996

18. Document 18

Autors: Marcel Courthiade i Rajko Djuric
Entitats: Rromani Baxt i Rromani PEN Centre
Data: 12 de febrer de 1996

19. Document 19

Inclòs en el document 8
Es tracta d'una correspondència creuada entre els membres del Rromani Batx

20. Document 20

Autor: James Kigamwa
Entitat: Leracy and Evangelism Fellowship
Data: 12 de febrer de 1996

21. Document 21

Autor: Francisco Picado
Entitat: CIDCA
Data: 13 de febrer de 1996

22. Document 22

Autor: Alexandre Blokh
Entitat: International PEN
Data: 15 de febrer de 1996

23. Document 23

Autor: Juan de Dios Yapita
Entitat: Instituto de Lengua y Cultura Aymara
Data: 18 de febrer de 1996

24. Document 24

Autor: Fernand de Varennes
Entitat: Murdoch University
Data: 19 de febrer de 1996

25. Document 25

Autor: Gisbert Jänicke
Entitat: Finland PEN Centre
Data: 21 de febrer de 1996

26. Document 26

Autor: Joseph-G. Turi
Entitat: Académie Internationale de Droit Linguistique
Data: 22 de febrer de 1996

27. Document 27

Autor: David Charles Wright Carr
Entitat: San Miguel de Allende PEN Centre
Data: 23 de febrer de 1996

28. Document 28

Autor: Vassil Bykaŭ
Entitat: Belarussian PEN Centre
Data: 23 de febrer de 1996

29. Document 29

Autor: Baliri Beci
Entitat: Institut de la Linguistique et de la Literature de la Republique d'Albanie
Data: 26 de febrer de 1996

30. Document 30

Autor: Antoine Ndinga Oba
Entitat: Université de Brazzaville (Congo)
Data: 26 de febrer de 1996

- 31. Document 31**
Autor/a: no identificat/ada
Entitat: no identificada
Data: ?
- 32. Document 32**
Autor: Issoufi Alzouma Oumarou
Entitat: INDRAP (Níger)
Data: 27 de febrer de 1996
- 33. Document 33**
Autor: Martin Alexandersson
Entitat: OSCE (Warsaw)
Data: 28 de febrer de 1996
- 34. Document 34**
Autor: Paul H. Scott
Entitat: Scottish PEN Centre
Data: 28 de febrer de 1996
- 35. Document 35**
Autor: Mark Stuijt
Entitat: Mercator Education (Friske Akademie)
Data: 5 de març de 1996
- 36. Document 36**
Autor: Michel Candelier
Entitat: Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes
Data: 5 de març de 1996
- 37. Document 37**
Autora: Francesca Nardin
Entitat: European Academy Bozen (Sudtiroi)
Data: 11 de març de 1996
- 38. Document 38**
Autor: Clinton D. W. Robinson
Entitat: Summer Institut of Linguistics
Data: 14 de març de 1996
- 39. Document 39**
Autora: Tove Skutnabb-Kangas
Entitat: University of Roskilde
Data: 15 de març de 1996
- 40. Document 40**
Autor: Wilmar da Rocha d'Angelis
Entitat: Unicamp
Data: 20 de març de 1996

41. Document 41

Autor: Angéline Martel
Entitat: Télé-Université (Québec)
Data: 26 de març de 1996

42. Document 42

Autor: Paolo Venezia
Entitat: Gruppo volontariato civile Terra Nuova
Data: 2 d'abril de 1996

43. Document 43

Autor: Macedonian PEN Centre
Entitat: Macedonian PEN Centre
Data: març de 1996

44. Document 44

Autor: Raymond Renard
Entitat: Université de Mons Hainaut
Data: 11 d'abril de 1996

45. Document 45

Autor: Paul H. Scott
Entitat: Scottish PEN Centre
Data: 19 d'abril de 1996

46. Document 46

Autor: Antoine Ndinga Oba
Entitat: Ministère de l'Éducation. Brazzaville. Congo
Data: 22 d'abril de 1996

47. Document 47

Autor: György Szépe
Entitat: Linguapax
Data: 25 d'abril de 1996

48. Document 48

Autor: Kendal Nezan
Entitat: Institut Kurde de paris
Data: 30 d'abril de 1996

49. Document 49

Autor: Pablo Begalsky
Entitat: Centro de Comunicación y Desarrollo Andino
Data: 12 de maig de 1996

50. Document 50

Autor: Nicolás Montero
Entitat: Asamblea del Pueblo Guaraní
Data: 16 de maig de 1996

51. Document 51

Autor: Ralph Harry

Entitat: Esperanto PEN Centre

Data: 28 de maig de 1996

C.

Textos llegits durant les sessions de treball de la Conferència Mundial de Drets Lingüístics, els dies 7 i 8 de juny de 1996¹⁴¹

¹⁴¹ Lamentablement no tots els ponents van escriure el contingut de les seves intervencions i tampoc no s'han conservat tots els papers originals de les persones que els van lliurar, per tant, oferim l'índex de documents que es conserven d'aquestes sessions de treball. Aquests es poden consultar a l'arxiu del CSDUDL o bé a l'arxiu personal de l'autor d'aquest treball.

ÍNDIX DE DOCUMENTS

- 1. Document 1**
Ponent: Manuel Alcaraz Ramos
Entitat: Universitat d'Alacant
- 2. Document 2**
Ponent: Marbrouk Ferkal
Entitat: Congrés Mundial Amazigh
- 3. Document 3**
Ponent: Giorgio Silfer
Entitat: Centre PEN Esperanto
- 4. Document 4**
Ponent: Edixa Montiel
Entitat: Consejo Mundial de Pueblos Indígenas
- 5. Document 5**
Ponent: Trinh Ngoc Trinh
Entitat: HEDO (Highland Education Development Organization)
- 6. Document 6**
Ponent: Clinton Robinson
Entitat: Summer Institut of linguistics
- 7. Document 7**
Ponent: Knuts Skujenieks
Entitat: Latvian PEN Centre
- 8. Document 8**
Ponent: David Charles Wright
Entitat: Centro PEN de San Miguel de Allende
- 9. Document 9**
Ponent: Michel Candelier
Entitat: Fédération Internationale des Professeurs de langues Vivantes
- 10. Document 10**
Ponent: Georges Szépe
Entitat: Université Janus Pannonius i Linguapax
- 11. Document 11**
Ponent: Antonio Farrace
Entitat: Ufficio Centrale per i problemi delle zone di confine e delle minoranze etniche

12. Document 12

Ponent: Carles Torner

Entitat: Centre Català del PEN